

JAARSTUKKEN

2017

PURMEREND

INHOUDSOPGAVE

JAARVERSLAG 4

AANBIEDINGSBRIEF 5
- Aanbiedingsbrief 5
- Leeswijzer 11

DE PROGRAMMA'S 13
1 Publieksdiensten 14
2 Samenleving 17
3 Wonen 29
4 Milieu 31
5 Bereikbaarheid 34
6 Beheer openbare ruimte 37
7 Ruimtelijke ordening 41
8 Veiligheid 47
9 Economie 51
10 Bestuur en concern 54

FINANCIËLE OVERZICHTEN 56
1 Algemene dekkingsmiddelen 56
2 Het financieel resultaat 2017 62
3 Overzicht overhead, VPB en onvoorzien 67

DE PARAGRAFEN 71
1 Lokale heffingen 71
2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 75
3 Onderhoud kapitaalgoederen 82
4 Grondbeleid 83
5 Financiering 86
6 Bedrijfsvoering 91
7 Verbonden partijen 95

JAARREKENING 100

BIJLAGEN 101
1 Balans en toelichting 101
2 Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld 115
3 Overzicht baten en lasten per taakveld/programma 117
4 SiSa 119
5 Overzicht reserves 121
6 Beleidsindicatoren 125
7 Overzicht kredieten 128
8 WNT-verantwoording 2017 131
9 Controleverklaring 133
10 Verslag Auditcommissie 134

11 Portefeuilleverdeling 135

J A A R V E R S L A G

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met genoegen bieden wij u de jaarstukken 2017 aan. Hiermee legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiële resultaten. In deze aanbiedingsbrief lichten wij de belangrijkste ontwikkelingen en besluiten kort toe:

- hoofdpunten inhoudelijke verantwoording
- het financieel resultaat
- resultaatbestemming
- rechtmatigheid uitgaven en bestedingen op kredieten

HOOFDPUNTEN INHOUDELIJKE VERANTWOORDING

In 2017 hebben we een groot aantal voornemens kunnen uitvoeren en daarmee de ambities uit het coalitieakkoord bereikt. In de jaarstukken staan wij hier uitgebreid bij stil en het college wil graag met u in gesprek over de uitvoering. De toelichting in de programma's biedt hiertoe een goed handvat, daarnaast wordt een aantal zaken specifiek belicht in deze aanbiedingsbrief.

De stad en haar omgeving

Met wijkgericht werken proberen wij een betere leefomgeving te creëren voor de Purmerender. Niet alleen door oog te hebben voor wat echt nodig is, maar het vooral ook zo te organiseren dat er zo min mogelijk rompslomp en vertraging ontstaat. Tegenwoordig kent iedere wijk daarom een voorman en twee medewerkers die zelf in actie komen als ze zien dat er iets gedaan moet worden. Ook zijn er zogenaamde wijkhandhavers aangesteld, die eerste aanspreekpunt zijn en de wijk op hun duimpje kennen. Dat levert in samenwerking met wijkmanager en wijkagent een ijzersterke combinatie op.

Met de opleving van de economie is de interesse in Purmerend als vestigingsplaats voor bedrijven aanzienlijk toegenomen. Op bedrijventerrein Baanstee Noord is 50% meer bouwgrond verkocht dan voor 2017 was begroot.

Ook in 2017 is er aandacht geweest voor verkeer rond en in Purmerend. Met de verdubbeling van de N244 en het aanleggen van nieuwe fietspaden en een fietstunnel is de regionale bereikbaarheid van Purmerend aanmerkelijk verbeterd. De opening van de spitsbusbaan tussen Purmerend en Ilpendam zorgt voor een betere doorstroming van het (file)verkeer op de Jaagweg en in Purmerend zelf is meer dan 1,5 kilometer aan fietspaden geasfalteerd. De noodzakelijke boven- en ondergrondse werkzaamheden aan de Hoornselaan zijn afgerond.

Duurzaamheid kun je moeilijk wettelijk opleggen, maar er is wel een keuze mogelijk met wie en hoe je samenwerkt. In de gesprekken met projectontwikkelaars begint het onderwerp steeds vaker en vroeger in het proces een plek te krijgen. In geval van particulier bezit en activiteiten van woningcorporaties wordt aandacht gevraagd voor verduurzaming. Ook Purmerend is hard aan de slag gegaan met de nationale doelstelling om Nederland in 2050 aardgasvrij te maken. Eind 2017 is door de gemeenteraad een amendement aangenomen op het raadsvoorstel Energietransitie in Purmerend (Purmerend aardgasvrij) waarmee onder andere besloten is dat de voorgestelde pilot van 77 woningen in Overwhere Zuid pas doorgaat nadat aan een aantal voorwaarden is voldaan. De uitvoering van dit amendement is voortvarend ter hand genomen.

Leven in Purmerend

Het college heeft zich blijvend actief opgesteld op het gebied van wonen. Niet alleen door in te zetten op een zo eerlijk mogelijke verdeling van bestaande woonruimte, maar vooral ook door de realisatie van nieuwe woonruimte. In 2017 zijn dan ook voor bijna 750 woningen en appartementen de eerste palen de grond in gegaan. Daarnaast zijn aan de Zeevangstraat 24 tijdelijke woonplekken gecreëerd voor mensen die nog niet zelfstandig kunnen wonen of op een wachtlijst staan voor maatschappelijke opvang.

Met de gemeente Zaanstad is het fundament gelegd om het SW-bedrijf (Baanstede) te transformeren naar het participatiebedrijf Werkom. Hiermee zijn we nog beter staat om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar werk toe te leiden.

Met de oprichting van Purmer Valley is een belangrijke stap gezet om Purmerend als IT-stad op de kaart te zetten en IT-talent en IT-bedrijvigheid aan elkaar te koppelen. Dat biedt kansen op het gebied van onderwijs en werkgelegenheid.

Samenleven
Purmerend begint steeds aantrekkelijker te worden op het gebied van toerisme en recreatie. Er is daarom samen met o.a. de klankbordgroep hard gewerkt aan een toekombestendige invulling van stadspromotie.Ook de overdracht van de Purmerendse stadspromotie aan Stichting Purmerend 2000 Plus is succesvol verlopen. Daarnaast heeft het college in 2017 de anterieure overeenkomst ondertekend om te komen tot de vestiging van een hotel aan de A7. De multifunctionele sporthal De Beuk is inmiddels opgeleverd en Purmerend beschikt hiermee over een professionele voorziening voor sporters en sportliefhebbers.

De cijfers voor veiligheid stemmen over het algemeen positief. Het kan echter altijd beter en terugval is onwenselijk. Daarom is het noodzakelijk alert te blijven en die maatregelen te nemen die nodig zijn. De komst van een tweede Team Buurttoezicht heeft een positief effect op de aanpak van jeugdoverlast. Door de capaciteitsuitbreiding zijn er meer handhavers tijdens nachtelijke uren op straat en is een nog betere samenwerking met de politie en Clup mogelijk. De uitbreiding van cameratoezicht in het centrum heeft er toe geleid dat alle in- en uitgaande straten geobserveerd kunnen worden. Het aantal whatsappgroepen heeft een zodanige vlucht genomen dat er gesproken kan worden van een blijvend nieuw instrument op het gebied van inbraakpreventie. De gemeente blijft het initiatief “ogen en oren” van een nog steeds groeiende groep surveillerende bewoners in Purmerend ondersteunen.

De gemeentelijke organisatie
We slagen er steeds beter in om bij ons werk rekening te houden met buiten. De domeinoverstijgende organisatie van werkzaamheden begint haar vruchten af te werpen. Purmerenders voelen zich beter gehoord en bediend. Ze nemen regelmatig het initiatief om zelf bij te dragen aan het oplossen van problematieken in hun eigen buurt. Het blijft wel een zoektocht van leren door vallen en opstaan. De volgende stap is om binnen de eigen organisatie zodanige verbindingen te leggen dat het resultaat voor buiten nog beter wordt.

De regionale samenwerking in MRA-verband is bestendigd en heeft zich ontwikkeld tot een netwerkstructuur waarbij alle gemeenten zijn aangesloten. Purmerend neemt hierbinnen inmiddels een sterke positie in en heeft een actieve rol gespeeld bij het versteviging van de positie van de gemeenteraden. Er is een regionale agenda op het gebied van toerisme en economie opgesteld.

HET FINANCIEEL RESULTAAT

We sluiten 2017 af met een voordelig resultaat van krap € 2,2 miljoen. Dit is € 2,7 miljoen positiever dan vermeld in de tweede tussenrapportage 2017. De belangrijkste afwijking ten opzichte van de tweede tussenrapportage zit in het programma Samenleving. Het verschil betreft de onderbesteding op de budgetten voor jeugd, werk en inkomen. In deze aanbiedingsbrief lichten wij twee elementen toe:

Jeugdwet
In 2017 is gebleken dat de budgetten van jeugd inzichtelijker zijn geworden. In de tweede tussenrapportage hebben wij een prognose opgenomen voor de besteding van het jeugd budget. Wij hebben daarbij een verwachte onderbesteding aangekondigd tussen € 0,6 miljoen en € 1,1 miljoen ten opzichte van de begroting. Dit hebben we gedaan omdat de onzekerheden groot waren en de informatievoorziening over de werkelijke uitvoering een onvoldoende duidelijk beeld gaf. Vanwege het faillissement van zorgaanbieder Virenze hebben we een voorschot van € 0,4 miljoen moeten afboeken, waardoor we buiten de geprognotiseerde bandbreedte kwamen.
De afgelopen periode hebben we veel aandacht en tijd besteed op het ICT gebied om de kwaliteit van het berichtenverkeer van de aanbieders op orde te krijgen. De kwaliteit is nog steeds niet helemaal op orde en zorgt voor vertraging in de matching van gegevens. In 2018 zijn we volop in gesprek met de aanbieders om deze knelpunten op te lossen. Het totale budget voor jeugd geeft een onderbesteding van € 0,3 miljoen en een kleine bate waardoor we eindigen met een positief saldo van afgerond € 0,4 miljoen. Hierbij zien we onderbestedingen ontstaan op specialistische jeugdzorg en instellingen (GI's) en overschrijdingen op ambulante zorg, persoonsgebonden budget en apparaatskosten.

Werk en Inkomen
In 2017 is volop ingezet op de mogelijkheden voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt om passend werk te vinden. Hierbij proberen we onze bijstandsgerechtigden goed in beeld te krijgen en te stimuleren om actief te worden. We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk van onze Purmerenders participeren. Actief zijn levert veel op en draagt bij aan het welzijn van mensen. Het zijn ook de eerste stappen richting de arbeidsmarkt. Van de aantrekkende economie in 2017 moeten zoveel mogelijk mensen kunnen profiteren. Dit blijkt ook zijn vruchten af te werpen. Tevens zien we na jaren van stijging het aantal inwoners met een partcipatiewet uitkering dalen.

In 2017 is bereikt dat er meer verbinding is ontstaan tussen sociale zaken, economische zaken en arbeidsmarktbeleid. De dienstverlening aan werkgevers is verbeterd en we zorgen ervoor dat mensen zo snel mogelijk aan het werk komen. Bij het aanvragen van een uitkering staat werk voorop. Groepen met een zwakke positie op de arbeidsmarkt, zoals arbeidsgehandicapten en jongeren, hebben in 2017 onverminderd onze aandacht gehad. Daarnaast is de taakstelling voor de huisvesting van statushouders nagenoeg gehaald, is de ontvlechting van Baanstede gestart en is de oprichting van een nieuw participatiebedrijf (Werkom) afgerond. Er is een onderbesteding van € 2,9 miljoen op o.a. apparaatskosten participatie, Bureau Werk, Sociale werkvoorziening, inkomensondersteung en de gebundelde uitkering.

Tabel afwijking per programma/beleidsveld groter dan € 250.000

Programma/Beleidsveld	Bedrag
2. Samenleving/beleidsveld Sport en recreatie	
- Lagere lasten en lagere baten sport en recreatie	287
2. Samenleving/beleidsveld Jeugd	
- Lagere lasten en hogere baten jeugdwet	371
2. Samenleving/beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning	
- Hogere lasten en hogere baten bij huishouden in natura	-431
- Hogere lasten dagbesteding	-307
- Lagere lasten beschermd wonen	713
2. Samenleving/beleidsveld Werk en inkomen	
- Lagere apparaatskosten participatie	253
- Lagere activeringskosten, bemiddeling trajecten, diagnoseinstrumenten, sociaal rendement en bureau werk	499
- Lagere lasten en hogere baten sociale werkvoorziening	1.149
- Lagere lasten en lagere baten inkomensondersteuning	422
- Lagere lasten en hogere baten gebundelde uitkering	290

Programma/Beleidsveld	Bedrag
5. Bereikbaarheid/beleidsveld bereikbaarheid	
- Hogere bijdrage vervoersregio	340
6. Beheer openbare ruimte/beleidsveld BOR	
- Lagere lasten onderhoud kunstwerken en wegen	723
- Hogere lasten straatreiniging en groen	-578
- Lagere lasten straatmeubilair en openbare verlichting	332
- Hogere lasten en lagere baten gronddepot	-305
7. Ruimtelijke ordening/beleidsveld RO	
- Hogere lasten en lagere baten eigendommen niet voor de openbare dienst bestemd	-275
- Hogere baten grondverkopen	500
- Hogere lasten en hogere baten particuliere initiatieven	-355
9. Economie	
- Lagere lasten duurzaamheidsagenda	250
Overzicht overhead	
- Hogere lasten en hogere baten huisvesting, facilitair en frictiekosten	-388

Het totaal van bovenstaande afwijkingen (groter dan € 250.000) op de programma's en algemene dekkingsmiddelen telt op tot € 3,5 miljoen voordelig. Het totaal van de afwijkingen op de programma's en algemene dekkkingsmiddelen bedraagt in totaal € 4,0 miljoen voordelig. Het verschil wordt verklaard door afwijkingen kleiner dan € 250.000 die hier niet zijn vermeld. Genoemde afwijkingen zijn ontstaan na het opmaken van de 2e tussenrapportage en weerspiegelen de realiteit dat de gemeentelijke financiën qua voorspelbaarheid tot op zekere hoogte een onzekere component blijven bevatten. In perspectief van totale begroting van ongeveer € 240 miljoen bedraagt de afwijking 1,7 %.

BEOORDELING FINANCIELE POSITIE

Dankzij het positieve rekeningresultaat over 2017 is de algemene reserve inmiddels al hoger dan het benodigde weerstandsvermogen. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is onderbouwd dat het benodigde weerstandsvermogen op dit moment € 17,3 miljoen bedraagt. Daarmee beschikt Purmerend over meer weerstandscapaciteit dan nodig is voor de afdekking van de risico's.

Ook de schuldpositie van de gemeente verbeterde. In de paragraaf weerstandsvermogen hebben we kengetallen opgenomen over de schuld en het eigen vermogen.

RESULTAATBESTEMMING

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 2.135.261 voordelig. Dit resultaat moet expliciet door de gemeenteraad worden bestemd. Ons college stelt u de volgende bestemming voor en geeft daarbij de belangrijkste overweging:

- Het extra toevoegen aan de bestemmingsreserve transformatie 3D van respectievelijk € 339.350 om de transformatie verder te ondersteunen en te stimuleren;
- Het toevoegen van een bedrag van € 723.000 aan het exploitatiebudget openbare ruimte, teneinde de reeds verplichte kosten op onderhoudswerkzaamheden in 2018 te kunnen uitvoeren;
- Het doorschuiven van een tweetal incidentele budgetten op het gebied van duurzaamheid. Dit betreft uitvoering duurzaamheidagenda € 300.000 en innovatieve aanpak € 139.000;
- Het toevoegen van € 95.000 voor incidentele budget voor kwaliteitsverbetering informatiebeheer (DIV).

In het hoofdstuk ' het financieel resultaat 2017' worden bovenstaande resultaatbestemmingen nader toegelicht.

Het resultaat na bovenstaande voorgestelde bestemmingen bedraagt € 538.911. De gemeenteraad moet dit resultaat expliciet bestemmen. Wij stellen uw raad voor om dit bedrag toe te voegen aan de algemene reserve. Als dit voorstel wordt bekrachtigd bedraagt de algemene reserve ultimo 2017 € 20.824.704.

RECHTMATIGHEID UITGAVEN EN BESTEDINGEN OP KREDIETEN

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt aangegeven in welke mate er begrotingsonrechtmatigheden zijn in de uitgaven voor de verschillende programma's en wordt uitleg gegeven over de samenhang met mutaties op de reserves, hogere baten en onvermijdelijke uitgaven.

Naast de exploitatie is er ook sprake van afwijkingen in de sfeer van de kredieten. Indien de overschrijding groter is dan 3% dient hiervoor alsnog instemming te worden gevraagd aan uw raad. Gebleken is dat bij het krediet lichtkoepel/beglazing aula begraafplaats abusievelijk is vergeten het kredietbedrag op te nemen in de begroting 2016. Hierdoor lijkt het dat dit krediet met 100% wordt overschreden. In het besluit wordt u gevraagd om dit krediet alsnog te verlenen.

De secretaris

Drs. G. Blom

De burgemeester

Mr. D. Bijl

BESLUIT GEMEENTERAAD NUMMER 1427003

De raad van de gemeente Purmerend.

Gelezen de aanbiedingsbrief van burgemeester en wethouders d.d. 15 mei 2018, nummer: **1427003**;

gezien de jaarstukken over het boekjaar 2017 met alle daarbij behorende toelichtingen en bijlagen;

gelezen het advies van de Auditcommissie d.d. 28 mei 2018, nummer **1434303**

BESLUIT:

1. De jaarstukken 2017 van de gemeente Purmerend inclusief bijlagen vast te stellen;

2. Het voordelige saldo van de programmarekening ad. € 2.135.261 als volgt te bestemmen:
a. € 339.350 toe te voegen aan de reserve transformatie 3D's in verband met de onderbesteding op het budget jeugd en overbesteding op het budget Wmo nieuw;
b. € 723.000 toe te voegen aan het exploitatiebudget 2018 doorgeschoven projecten openbare ruimte;
c. € 300.000 toe te voegen aan het exploitatiebudget 2018 in verband met de uitvoering duurzaamheidagenda en € 139.000 voor de innovatieve aanpak ;
d. € 95.000 toe te voegen aan het exploitatiebudget 2018 voor kwaliteitsverbetering informatiebeheer;

e. € 538.911 toe te voegen aan de algemene reserve;

3. Voor lichtkoepel en beglazing aula begraafplaats een krediet te verlenen van € 27.287.

Leeswijzer

HOOFDSTUKINDELING

Voorliggende jaarstukken 2017 van gemeente Purmerend zijn opgesteld volgens de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). *Achtereenvolgens komen aan de orde:*

- de aanbiedingsbrief van het college van B&W
- de verantwoording van de programma's
- het resultaat 2017
- de verplichte paragrafen bij de programmarekening
- de balans per 31 december 2017 met toelichting
- de controleverklaring
- het verslag en de aanbevelingen van de auditcommissie en de reactie op de aanbevelingen van het college (na afronding werkzaamheden)

In de bijlage(n) treft u tenslotte aan:

- de portefeuilleverdeling van het college van B&W
- de Sisa-verantwoording 2017
- het overzicht van reserves en voorzieningen
- het overzicht van in 2017 afgesloten kredieten en nog doorlopende kredieten
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke sector
- controleverklaring
- verslag auditcommissie

OPBOUW VAN DE HOOFDSTUKKEN

De aanbiedingsbrief

In de aanbiedingsbrief gaat het college kort in op een aantal in het oog springende resultaten uit 2017 en de oorzaak van het financieel resultaat. Ook doet het college een voorstel aan de gemeenteraad voor de bestemming van het resultaat.

De verantwoording van de programma's

Per programma komt aan de orde:

- De inleiding van het programma. Hierin staat kort het doel van het programma, zoals verwoord in begroting 2017.
- Wat willen we bereiken met het programma? Ofwel, wat zijn de beoogde maatschappelijke effecten? In deze paragraaf geven we aan wat Purmerend in de huidige bestuursperiode (2017-2018) wil bereiken met het betreffende programma. Voor 2017 zijn grotendeels geen realisatiecijfers voorhanden. Daar waar in 2017 wel een meting is gehouden, vindt u een tabel met in de eerste kolom de gerealiseerde maatschappelijke effecten 2017 en in de tweede kolom de vastgestelde normen/streefcijfers voor het einde van de bestuursperiode (2018).
- Wat hebben we daarvoor gedaan? Ofwel, wat hebben we gedaan om de gewenste maatschappelijke effecten te bereiken? Als we bepaalde voor 2017 toegezegde acties en prestaties niet konden afronden, geven we aan waarom en of we de actie alsnog uitvoeren en afronden.
- Wat heeft het gekost? In deze paragraaf behandelen we eerst de lasten en baten per programma en afwijkingen in de beleidsvelden ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2017. Daarna volgt een toelichting op de afwijkingen bij de reserves, investeringen en een overzicht van de incidentele baten en lasten. Afwijkingen groter dan € 100.000 ten opzichte van de tweede tussenrapportage 2017 lichten we toe (in de afwijkingenkolom presenteren we begroting minus realisatie). Het totaal overzicht van de investeringen zijn opgenomen in bijlage V. In de tabellen kunnen afrondingsverschillen zichtbaar zijn tussen de som van de afzonderlijke producten en het gehele programma.

Algemene dekkingsmiddelen

- lokale belastingen en heffingen
- nog te bestemmen middelen (stelposten)
- de uitkering uit het gemeentefonds
- renteopbrengsten
- de baten en lasten die verbonden zijn aan financiële deelnemingen
- incidentele baten en lasten met betrekking tot voorgaande jaren

Deze middelen kennen, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht of de afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel. We verantwoorden de niet vrij besteedbare heffingen, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen in de programma's waarvan ze voor een deel de kosten dekken.

Het financiële resultaat 2017

In dit hoofdstuk geven we een samenvattend overzicht van de baten en lasten van de afzonderlijke programma's en de algemene dekkingsmiddelen. Dit noemen we het resultaat voor bestemming. Conform het BBV presenteren we hierna de mutaties in de reserves. Deze vergelijken we met de mutaties zoals opgenomen in de begroting en de bijstellingen op de begroting die de gemeenteraad heeft vastgesteld. Hierna resteert het zogenaamde resultaat voor bestemming. We doen de gemeenteraad een voorstel om aan dit bedrag een bestemming te geven. Dit resultaat krijgt een bestemming in de besluitvorming door de raad bij vaststelling van de programmarekening. De paragraaf eindigen we met een beschrijving van de gebeurtenissen na de balansdatum die niet zijn verwerkt in de programmarekening.

De paragrafen

In de paragrafen doen we verslag van het (financiële) beleid en de uitvoering daarvan.

De balans en toelichting

In dit hoofdstuk zetten we allereerst uiteen welke waarderingsgrondslagen we hanteren in Purmerend. Daarna volgt een beschrijving en toelichting van de afzonderlijke onderdelen van de balans en de mutaties die in 2017 zichtbaar zijn.

Bijlagen

In de bijlagen staan overzichten die deels verplicht zijn (Sisa) en deels informatief voor de raad zijn. De bijlagen lichten we hier verder niet toe.
Twee bijlagen zijn pas beschikbaar kort voor vaststelling van de rekening door de gemeenteraad. *Dit betreft:*

- De controleverklaring van de accountant
  In de verklaring geeft de accountant een oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de zaken die in de programmarekening zijn opgenomen. Het oordeel van de accountant betreft de volgende onderdelen: wat heeft het gekost, het resultaat en de balans en de toelichting hierop.
- Het verslag van de auditcommissie
  De Auditcommissie formuleert een advies aan de gemeenteraad over de programmarekening, mede aan de hand van het accountantsverslag en de accountantsverklaring.

D E P R O G R A M M A ' S

1. PUBLIEKSDIENSTEN 14

2. SAMENLEVING 17

3. WONEN 29

4. MILIEU 31

5. BEREIKBAARHEID 34

6. BEHEER OPENBARE RUIMTE 37

7. RUIMTELIJKE ORDENING 41

8. VEILIGHEID 47

9. ECONOMIE 51

10. BESTUUR EN CONCERN 54

Programma 1

PUBLIEKSDIENSTEN

Portefeuillehouder: D. Bijl en M. Hegger

Inleiding

Bij dienstverlening staat het belang van inwoners en bedrijven op de eerste plaats. Binnen de geldende wet- en regelgeving leveren we maatwerk. Dit gebeurt steeds meer digitaal.

Ambities coalitieakkoord

- In deze tijd is de behoefte aan individuele ruimte, ruimte voor maatschappelijke initiatieven en maatwerkoplossingen groot. Wij willen dat inwoners een luisterende en begripvolle gemeente ervaren.
- Sommige gemeentelijke taken, zoals de uitgifte van paspoorten of het ophalen van huisvuil, weten we dat de tevredenheid over hoe we dat doen over het algemeen groot is. Dat neemt niet weg dat we blijven kijken waar efficiëntiewinst mogelijk is.
- Bij andere taken die vallen onder programma 1, denk aan vraagstukken in de openbare ruimte, hebben inwoners vaak meer behoefte aan het leveren van inbreng. Zij mogen verwachten dat wij rekening met hen houden en het gesprek aangaan voordat we beslissingen nemen.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 1.1 Publieksdienstverlening

Purmerend kiest voor een klantgerichte benadering, waarbij een goede (digitale) dienstverlening en een snelle, professionele en zorgvuldige afhandeling van de vragen, aanvragen en meldingen centraal staan. Daarbij wordt een ieder binnen de mogelijkheden en context zo goed mogelijk geholpen. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan het 'van buiten naar binnen werken'.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Uit de omnibus enquête blijkt dat onze klanttevredenheid is toegenomen van 6,9 (2015) naar 7,2 (2017).
- Toegenomen klantcontact door:
  - Extra inzet gastheren om de veiligheid en gastvrijheid in het nieuwe gemeenteplein te vergroten
  - WhatsApp voor inwoners en ondernemers
  - Loket Beemster in Purmerend geopend
  - Extra huisbezoeken voor landelijke aanpak adreskwaliteit.
- Meer digitale dienstverlening door:
  - Start met volledig digitale en automatische afhandeling van verhuizingen

  - Uitbreiding van het aantal typen brieven dat dititaal wordt geleverd via Mijn Overheid
  - Digitale koppelingen voor de samenwerking met externe zorgverleners
  - Koppeling van systemen aan het digitaal archief voor een beter inzicht in de situatie van inwoners en ondernemers
- Organisatie 2de kamer verkiezingen
- Voortzetten van de gefaseerde invoering van het zaaksysteem, waarmee een integraal klantbeeld kan worden gevormd, zodat we de stad en de inwoners beter van dienst kunnen zijn. De WABO vergunningverlening werkt inmiddels met het zaaksysteem.
- Bij het beoordelen van vergunningsaanvragen is gezocht naar de mogelijkheden om de aangevraagde activiteiten te vergunnen. De focus ligt op het zoeken naar wegen en oplossingen om binnen de wet, rekening houdend met de wensen van de aanvrager en omgeving, de activiteiten mogelijk te maken. Het aantal vergunningsaanvragen voor nieuwbouwprojecten is in 2017 gestegen.
- Er zijn op het gebied van handhaving de nodige inspanningen verricht om illegale bewoning van bedrijfspanden op met name industrieterreinen tegen te gaan. Eén zaak is voor de rechter gekomen, waarbij de rechtbank heeft geconcludeerd dat de gemeente op een correcte wijze heeft gehandeld. De overtredingssituatie is beëindigd. De aanpak is succesvol te noemen en wordt in 2018 voortgezet.
- Ter bevordering van het duurzaam bouwen in de stad is in de legesverordening de mogelijkheid opgenomen om een korting op de leges van de omgevingsvergunning, activiteit bouwen te verlenen. Met deze vergroening van de bouwleges wordt een bijdrage geleverd aan de duurzaamheidsambities van de gemeente.

Bestuurlijke producten 2017

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend	Jaarlijks	Gerealiseerd
Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend	Jaarlijks	Gerealiseerd
Legesverordening 2018	Jaarlijks	Gerealiseerd

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	-8.863	-5.362	-5.932	-6.003	-71
Baten	3.676	3.043	6.416	6.704	287
Saldo	**-5.188**	**-2.319**	**484**	**700**	**216**

Het programma Publieksdiensten heeft per saldo een voordeel van € 216.000. Dit komt door € 71.000 hogere lasten en € 287.000 hogere baten.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD PUBLIEKDIENSTVERLENING

	lasten	Baten
Gemeentelijke basiregistratie	-25.000	110.000
Omgevingsvergunningen	-104.000	130.000
Overige kleine afwijkingen	58.000	47.000
Totaal aan afwijkingen	**-71.000**	**287.000**

Gemeentelijke basisregistratie en burgerlijke stand
De afwijkingen van de gemeentelijke basisadministratie bestaan uit diverse factoren en bedragen. De belangrijkste oorzaken zijn:

- Hogere kosten voor het op orde brengen van BGT Beemster -€ 25.000. Hier staan hogere opbrengsten (doorberekening aan Beemster) van € 25.000 tegenover
- Hogere inkomsten regio gemeenten € 85.000. Purmerend doet nog het werk voor de Overgemeenten. Hier is geen rekening mee gehouden in de begroting.

Omgevingsvergunningen
Ten opzichte van de 2e Turap 2017 is er € 130.000 meer opgelegd aan WABO-leges door nog verder aantrekkende bouwvolumes. De lasten op dit prestatieveld zijn met € 104.000 toegenomen met name als gevolg van extra kosten voor het inwinnen van welstandsadvies (€ 64.000) voor WABO-leges.

RESERVES
Er zijn geen reserves in dit programma.

INVESTERINGEN
In 2017 zijn er geen afwijkingen op de investeringen.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN
Er zijn geen incidentele baten en lasten in dit programma.

Programma 2 SAMENLEVING

Portefeuillehouders: R. Helm en H. Rotgans

Inleiding

Dit programma omvat gemeentelijke taken binnen het Sociaal Domein: sociale samenhang, onderwijs en ontwikkeling, (jeugd-) zorg en inkomensondersteuning.

Ambities coalitieakkoord

- Wij willen ruimte geven aan de mensen die Purmerend tot een levendige stad maken, aan alle vrijwilligers en inwoners die zich inzetten voor Purmerend.
- Wij hebben de ambitie de stad nog levendiger te maken door evenementen, kunst, cultuur en sport. Subsidies voor welzijn en vrijwilligerswerk zetten we vooral in waar mensen ze het meest nodig hebben. We gaan onder andere na hoe we het rendement van Clup en Spurd kunnen optimaliseren, mede voor het jongerenwerk.
- We onderzoeken de mogelijkheid sportgemeente van het jaar te worden.
- Met de sportaccommodatienota maken we keuzes in het aanbod en de kwaliteit van accommodaties.
- Met de lijn van 'van buiten naar binnen' werken, versterken we de positie van het werken in wijken.
- De kwaliteit in de zorg (jeugdzorg, ouderenzorg en dagbesteding) willen we vooral afmeten aan de tevredenheid van de gebruiker. Het is ons doel om zorg laagdrempelig (in de wijken) aan te bieden.
- We hebben speciale aandacht voor eenzaamheid onder ouderen en ouderenmishandeling.
- We willen de huidige kwaliteit van het onderwijs vasthouden en, waar mogelijk, verbeteren door onderwijs en zorg in samenhang te bekijken.
- We helpen uitkeringsgerechtigden aan een baan en motiveren hen om een werkritme aan te houden of om bij te leren.
- We maken ons sterk voor kwetsbare mensen om ze zoveel mogelijk te laten meedoen in onze samenleving.
- We brengen armoede in beeld en bepalen hoe wij mensen die moeilijk rondkomen kunnen ondersteunen.
- We willen daklooshеid voorkomen en streven ernaar dat daklozen hun leven zo snel mogelijk weer in eigen hand nemen.

Wat willen we bereiken

Beleidsveld Kunst en cultuur

Beoogd maatschappelijk effect

Kunst en cultuur dragen in belangrijke mate bij aan een goed leefklimaat in de stad en zetten Purmerend regionaal meer op de kaart. Er is een gevarieerd en goed toegankelijk kunst- en cultuuraanbod. Iedere Purmerender komt met kunst en cultuur in aanraking. Er worden combinaties gezocht met onderwijs en zorg.

Beleidsveld Sport en recreatie

Beoogd maatschappelijk effect

Een sterk ontwikkeld verenigingsleven, een gevarieerd aanbod van sportstimuleringsactiviteiten en goede sport- en recreatievoorzieningen maken het de Purmerenders gemakkelijk om gezond te leven en elkaar te ontmoeten. Intensivering van de inzet bij sport en recreatie door middel van samenwerking met onderwijs en zorg.

Beleidsveld Wijkmanagement

Beoogd maatschappelijk effect

Buurten en wijken zijn ‘schoon, heel en veilig’. Purmerenders doen meer zelf aan het onderhoud van hun wijk en zijn actief in hun buurt. Zij hebben invloed op de ontwikkeling van de buurt en vinden daar voldoende mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. De wijkmanager is hierin ondersteunend en schakelt partijen in daar waar nodig.

Beleidsveld Jeugd

Beoogd maatschappelijk effect

Ouders zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen. Wanneer ouders het even niet helemaal zelf kunnen, speelt hun directe omgeving een belangrijke rol. In eerste instantie familie, buren, vrienden en vrijwilligers. De gemeente helpt waar nodig door te investeren in preventie (zodat de ouders weten waar ze terecht kunnen voor informatie), door advies en door lichte vormen van ondersteuning. Hierbij is ontwikkeling in de toegang belangrijk.

Beleidsveld Onderwijs

Beoogd maatschappelijk effect

Kinderen groeien in Purmerend op tot verantwoordelijke, zelfstandige en zelfredzame volwassenen. Hun ontwikkeling door de jaren heen (van 0 tot 23) verloopt volgens een doorlopende lijn: van geboorte tot en met studie en arbeidsmarkt. Het onderwijs is de belangrijkste basisvoorziening. School is een veilige plek waar kwalitatief goed onderwijs wordt geboden. Onderwijs, zorgprofessionals en gemeente signaleren vroegtijdig dat kinderen extra hulp nodig hebben. Deze kinderen kunnen rekenen op extra ondersteuning zoals taalonderwijs, spraaktechniek, psychologische hulpverlening en jeugdhulp. Combinaties hierin zijn belangrijk om de ontwikkeling van het kind maximaal te ondersteunen.

Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

Beoogd maatschappelijk effect

Purmerenders die dat vanwege hun handicap of maatschappelijke positie nodig hebben, krijgen op grond van de nieuwe Wmo toereikende en op de vraag afgestemde ondersteuning. Mensen blijven zo lang mogelijk zelfstandig wonen en steunen elkaar zoveel mogelijk. Een beroep op de overheid wordt pas gedaan wanneer andere mogelijkheden niet aanwezig zijn.

Beleidsveld Werk en inkomen

Beoogd maatschappelijk effect

Zoveel mogelijk Purmerenders werken naar vermogen, en verwerven daaruit een inkomen om in hun levensonderhoud te voorzien. Zij staan midden in het leven en bewegen zich in de maatschappij, tussen de mensen. Er is een vangnet voor Purmerenders die uitvallen of dreigen uit te vallen, of die onvoldoende middelen hebben om mee te doen. 'Meedoen' staat centraal. Purmerenders krijgen daartoe passende ondersteuning, en doen daar desgevraagd iets voor terug.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Beleidsveld Kunst en cultuur

- Met subsidies hebben wij een divers en kwalitatief hoogwaardig cultureel aanbod in stand gehouden.
- De culturele instellingen hebben regelmatig overleg ter versterking van de samenwerking. Een uiting van deze samenwerking zijn de culturele UITdagen.

- Diverse culturele instellingen namen deel aan de gesprekken over stadspromotie om het culturele aanbod mee te nemen voor het op de kaart zetten van Purmerend.
- Daar waar mogelijk is verbinding gemaakt tussen cultuur en maatschappelijke projecten.
- Verbouwing Purmaryn is succesvol afgerond.

Beleidsveld Sport en recreatie

- We hebben Sporthal De Beuk in gebruik genomen, bestaande uit twee sportzalen en een turnzaal die aan de eisen van deze tijd voldoen.
- De beleidsregels sport en recreatie zijn herzien.
- De jaarrekening van SPURD is nog niet definitief, daardoor kunnen wij nog niet vaststellen of de (ver)bouwprojecten zoals opgenomen in de lijst van lopende investeringen en vervangingsinvesteringen, zijn uitgevoerd.
- De samenwerking is gezocht met instellingen in het onderwijs en de zorg. Een voorbeeld hiervan is peutergym samen met SPURD. Daarnaast heeft SPURD ook de samenwerking opgezocht met Wherelant.
- We hebben subsidie toegekend aan voetbalvereniging Purmersteijn om zes nieuwe kleedkamers te bouwen.
- We hebben een jeugdhockeyveld aangelegd ten behoeve van de Mixed Hockey Club Purmerend.

Beleidsveld Wijkmanagement

- Elke wijk heeft nu een wijkmanager.
- De ontwikkeling Werken in Wijken, waarbij intensief wordt samengewerkt met collega's uit het Ruimtelijk Domein en maatschappelijke partners, is in alle wijken operatief.
- Op ontwikkelingen in de openbare ruimte en maatschappij is ingespeeld. Voorbeelden hiervan zijn; De aanschaf van een jongerenbus die flexibel op diverse plekken in Purmerend ingezet kan worden. Jongeren hebben aangegeven behoefte aan een ontmoetingsplek te hebben en de realisatie 30 km zone Wagenweg. Bewoners gaven aan hier ivm de toenemende verkeersdrukte behoefte aan te hebben.
- De wijkmanagers zijn goed te vinden in de wijken door bewoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

Beleidsveld Jeugd

- Op een achttal basisscholen is het project DrinkWater gestart, dit is ter bevordering van water drinken in plaats van gezoete dranken (Project Jongeren op Gezond Gewicht).
- Ouders worden thuis ondersteund, door HBO stagiaires, bijvoorbeeld over de manie hoe ze kunnen spelen met hun kinderen.
- In de wijken Overwhere-wheermolen is er meer samenwerking tussen de peuterspeelzalen, verpleegkundige, logopedie en andere professionals van het Centrum voor Jeugd en Gezin waardoor signalen vroegtijdig en snel opgepakt kunnen worden samen met ouders. De verpleegkundige van het Centrum voor Jeugd en Gezin heeft meer uren gekregen om dichterbij gezinnen ondersteuning te bieden, onder andere vaker op huisbezoek te gaan.
- Extra capaciteit psychologen en praktijkondersteuners huisartsen voor de Jeugd Geestelijke Gezondheidzorg (JGGZ), om op deze manier laagdrempelige ondersteuning te kunnen bieden aan gezinnen.
- Mediaton bij echtscheiding is uitgebreid naar meerdere wijken in Purmerend, op deze manier kunnen meer ouders geholpen worden bij een (v)echtscheiding. Aansluitend op de mediation zijn de voorbereidingen getroffen om op Koggenland tijdelijke woonruimte te bieden aan ouders in scheiding.
- Op een nieuwe manier specialistische jeugdhulp ingekocht samen met de regio's Zaanstreek-Waterland en Amsterdam-Amstelland. Dit hebben we gedaan om te komen tot een resultaatgerichte en samenhangende jeugdhulpverlening, die met perspectief en dichtbij het gezin is georganiseerd.

Beleidsveld Onderwijs

- In de wijken Overwhere en Wheermolen is meer samenwerking tussen de peuterspeelzalen, verpleegkundige, logopedie en andere professionals van het CJG waardoor signalen vroegtijdig en snel opgepakt kunnen worden samen met ouders.

- In de wijken Overwhere en Wheermolen is gestart met bewegen op de peuterspeelzalen. Eén keer per week komt er een beweegdocent van Spurd op de peuterspeelzalen om samen met de kinderen te sporten.
- Samen met de instellingen voor peuteropvang hebben we richting gegeven aan de harmonisatie van de peuterspeelzalen en kinderopvang die vanaf 1 januari 2018 van kracht is.
- In de Purmer-Noord is een pilot gestart met als doel de overgang van peuterspeelzaal naar kleuteronderwijs te verbeteren. Ingezet op vroege signalering van achterstanden. Dit heeft geleid tot het vormen van een peuter-kleutergroep waarbij gewerkt wordt aan het verkleinen van deze achterstanden.
- In Purmer-Noord is een Integraal Kindcentrum (IKC) gestart. Door middel van onder andere naschoolse ateliers en ateliers voor ouders wordt er gewerkt aan ouderbetrokkenheid, vroegsignalering en armoedebestrijding onder kinderen.
- Met twee scholen en de bibliotheek is gewerkt aan vroegsignalering van taalachterstanden bij kinderen en ouders.
- Regionale voorziening de Schakelklas (PO) voor nieuwkomers is verhuisd naar de brede school De Kraal in de Weidevenne. Bij het werken in niveaugroepen hoeven de leerlingen en de leerkrachten nu niet meer te pendelen tussen verschillende gebouwen.
- Scholen weten de Jeugdteams en het Loket Jeugd steeds beter te vinden. Het schoolmaatschappelijk werk speelt daarbij een sleutelrol. Deze laagdrempelige vorm van jeugdhulpverlening is effectief, juist omdat het op scholen en in samenwerking met het onderwijs wordt aangeboden.
- Gemeente en de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs werken nauw samen. Onder andere aan de aanpak van thuiszitters en voortijdig schoolverlaters, de aansluiting van het onderwijs op de jeugdhulpverlening en de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt.
- Op de Bets Frijlingschool (Altra) voor speciaal onderwijs is een pilot behandelklas gestart die tot stand is gekomen door samenwerking tussen de gemeente, Samenwerkingsverband PO Waterland, de Bascule en Altra. In deze klas worden kinderen behandeld in een vertrouwde schoolse setting, waardoor terugkeer naar de klas makkelijker en duurzamer wordt.
- Voor kwetsbare jongeren van Praktijkonderwijs (Pro), Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO), VMBO-basis en ISK is een Entree-opleiding is gestart. Deze mbo niveau1-opleiding was er nog niet in Purmerend.
- Het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs is vastgesteld. Tevens zijn kredieten beschikbaar gesteld voor gedeeltelijke nieuwbouw van OBS De Wheermolen en uitbeiding van de Klim-op.

Beleidsveld Maatschappelijke ondersteuning

- De GGD is bezig de organisatie en de werkwijze beter af te stemmen op de integrale behoeftes bij de individuele gemeenten. Dit is een organisatieontwikkeling die ook past in de vastgestelde GGD-visie.
- Er is een start gemaakt met het opstellen van het lokaal gezondheidsbeleid.
- We hebben aandacht gegeven aan eenzaamheid door onder meer de lokale samenwerking te versterken en het steunen van initiatieven vanuit de stad. Zo proberen we op allerlei terreinen mensen mee te laten doen aan de samenleving. Wanneer mensen er niet zelf of met hun netwerk uitkomen, dan gaan we samen op zoek naar passende hulp en ondersteuning.
- Met collega's in de regio Waterland hebben we een start gemaakt met het doorontwikkelen van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. In 2018 wordt het resultaat aan de raad gepresenteerd.
- Voor het eerst werd in oktober de Regenboogmaand georganiseerd. Een maand met allerlei activiteiten om te laten zien dat iedereen zichzelf moet kunnen zijn in onze stad en dit ook mag laten zien. Op Coming-outdag werd bij het NS-station daarom een regenboogkunstwerk onthuld en de hele maand was een expositie over transgenders te zien in het stadhuis.
- De raad heeft ingestemd met nieuw lokaal LHBT-beleid voor 2018 en 2019.
- Stichting Discussiëren Kun Je Leren organiseerde in december een mensenrechtendebat in P3 voor 270 scholieren.
- Bij een bijeenkomst is een start gemaakt om meer zicht te krijgen op de problematiek met betrekking tot ouderenmishandeling en hoe we daar sneller op kunnen handelen. Samen met deskundigen van Veilig Thuis

en ouderenorganisaties is in kaart gebracht waar de samenwerking met betrekking op ouderenmishandeling verbeterd moet worden.
- Een gebouw aan de Zeevangstraat is aangekocht om te dienen als tijdelijke woonruimte voor verwarde personen en dagopvang van daklozen. Hierin zijn samenwerkende organisaties actief.

Beleidsveld Werk en inkomen

- Nieuw armoedebeleid ter uitvoering. Op basis van de ervaringen in de uitvoering zijn minimaregelingen aangepast voor kinderen.
- Start Jeugdsportfonds en Jeugdcultuurfonds.
- We hebben 16,91 fte Sociaal Rendement gerealiseerd binnen gemeente Purmerend als voorbeeld werkgever.
- Besluitvorming oprichting Participatiebedrijf afgerond. Per 1 januari 2018 Werkom gestart.
- Ontvlechting GR Baanstede uitgevoerd, liquidatieplan vastgesteld en gestart met uitvoering liquidatieplan.
- Onder regie van Purmerend samenwerking Werkgeversbenadering intensief in de regio opgepakt. Het werkgeversservicepunt is gerealiseerd: één duidelijke toegang, één gezamenlijk website, telefoonnummer en communicatiemiddelen. Per 2018 doorontwikkeling in verbinding met Werkom.
- Voorbereidingen getroffen in de regio Zaanstreek-Waterland om nieuw beschut werk te kunnen uitvoeren. Met de notitie nieuw beschut werk is in de regio één lijn genomen in het beschut werken.
- Voorbereidingen getroffen in de regio Zaanstreek-Waterland met betrekking tot de re-integratieverordening en nadere regels. Regionale harmonisatie van instrumenten blijft belangrijk.
- Dit jaar hebben we de taakstelling statushouders nagenoeg gehaald. In totaal hebben we dit jaar 124 personen gehuisvest.
- Na jaren van stijging is het aantal inwoners met een Participatiewet uitkering gedaald. In totaal hadden 1605 inwoners per 1 januari 2018 een Participatiewet uitkering. Er zijn in totaal 438 uitkeringen beëindigd.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	-125.948	-126.162	-123.190	-119.868	3.323
Baten	33.179	32.931	29.450	29.888	439
Saldo	**-92.769**	**-93.231**	**-93.741**	**-89.979**	**3.761**

Het programma Samenleving heeft per saldo een voordelige afwijking van € 3.761.000. Dit komt door € 3.323.000 lagere lasten en € 439.000 hogere baten.

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
BV021 Kunst en cultuur					
Lasten	-8.248	-7.593	-7.596	-7.391	205
Baten	1.607	1.538	1.539	1.445	-94
	-6.641	**-6.055**	**-6.057**	**-5.946**	**111**
BV022 Sport en recreatie					
Lasten	-6.821	-7.588	-6.798	-6.499	300
Baten	1.167	1.174	778	766	-12
	-5.654	**-6.414**	**-6.020**	**-5.732**	**287**
BV023 Wijkmanagement					
Lasten	-1.038	-820	-766	-637	129
	-1.038	**-820**	**-766**	**-637**	**129**
BV024 Jeugd					
Lasten	-19.224	-19.323	-19.352	-19.032	320

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Baten	94	0	0	51	51
	-19.130	**-19.323**	**-19.352**	**-18.981**	**371**
BV025 Onderwijs					
Lasten	-11.313	-10.397	-9.938	-9.905	33
Baten	1.569	1.362	1.378	1.288	-90
	-9.744	**-9.035**	**-8.560**	**-8.617**	**-57**
BV026 Maatschappelijke ondersteuning					
Lasten	-34.831	-35.675	-33.524	-33.745	-220
Baten	2.441	1.962	1.720	1.963	243
	-32.390	**-33.713**	**-31.804**	**-31.782**	**22**
BV027 Werk en inkomen					
Lasten	-44.473	-44.766	-45.216	-42.660	2.556
Baten	26.301	26.895	24.034	24.375	341
	-18.172	**-17.871**	**-21.182**	**-18.284**	**2.898**

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD KUNST EN CULTUUR

	Lasten	Baten
Lagere lasten Kunst en Cultuur	€ 205.000	-€ 78.000
Overige afwijkingen	-	-€ 16.000
Totaal	**€ 205.000**	**- € 94.000**

Kunst en Cultuur

De lagere lasten worden veroorzaakt door lagere subsidies dan begroot waarvan de grootste afwijkingen betrekking hebben op Muziekschool Waterland (€ 20.000), P3 (€ 23.000), Bibliotheek (€ 25.000) en Monumenten (€ 66.000). Vanwege de verbouwing van de Purmaryn is de afdracht aan de artiesten lager dan begroot (€ 68.000) daar staat tegenover dat de baten van de kaartverkoop lager zijn uitgevallen dan begroot (€ 78.000).

Overige afwijkingen

De overige afwijkingen zijn lager dan begrote baten, ten bedrage van € 16.000.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD SPORT EN RECREATIE

	Lasten	Baten
Lagere lasten en hogere baten spelen en recreatie	€ 178.000	€ 5.000
Lagere lasten en lagere baten sportaccomodaties	€ 120.000	- € 17.000
Overige afwijkingen	€ 2.000	-
Totaal	**€ 300.000**	**- € 12.000**

Spelen en recreatie

De lagere lasten van € 178.000 worden voornamelijk veroorzaakt door de lagere materiële lasten voor speelvoorzieningen van € 92.000, geen vergoeding aan St. Kraal van € 22.000 en minder ambtelijke inzet van € 53.000. Voor het uitvoeren van het investeringsprogramma speelvoorzieningen wordt eerst overlegd met de buurt. In 2017 heeft dit niet geleid tot concrete uitvoeringsmaatregelen voor het investeringsprogramma. De ambtelijke inzet op het investeringsprogramma is daarmede achtergebleven bij hetgeen begroot was.

Sportaccomodaties

Lagere lasten (€ 24.000) bij de buitensportaccommodaties doordat de sloop van de Rugbyclub in 2017 niet gerealiseerd is. Dit wordt doorgeschoven naar 2018.

Lagere lasten (€ 90.000 bij de binnensportaccommodaties (sporthallen). Dit komt voornamelijk doordat de exploitatielasten van de multifunctionele sportaccommodatie achterblijven, mede doordat de sporthal pas in september 2017 ingebruik is genomen.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD WIJKMANAGEMENT

	Lasten	Baten
Lagere lasten Wijkmanagement	€ 69.000	-
Overige afwijkingen	€ 60.000	-
Totaal	**€ 129.000**	

Wijkmanagement
De lagere lasten worden veroorzaakt door lagere doorbelasting van de uren Wijkmanagement dan begroot. Een gedeelte van het jaar was er een onderbezetting in het team wijkmanagement en is er € 69.000 minder doorbelast.

Overige afwijkingen
De overige afwijkingen zijn kleine afwijkingen wat optelt tot € 60.000. Deze worden niet apart toegelicht.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD JEUGD

	Lasten	Baten
Lagere lasten Preventief jeugdbeleid door niet besteed subsidiebudget	€ 120.000	-
Hogere lasten ambulante zorg als gevolg van nagekomen facturen uit 2016	- € 219.000	-
Lagere lasten specialistische Jeugdzorg	€ 303.000	-
Hogere lasten PGB	-€ 105.000	-
Lagere lasten GI's	€ 539.000	-
Hogere lasten apparaatskosten	-€ 318.000	-
Overige afwijkingen	-	€ 51.000
Totaal	**€ 320.000**	**€ 51.000**

2e tussenrapportage Jeugd

Bij de 2e tussenrapportage werd voor beleidsveld Jeugd een voordelig saldo verwacht tussen de € 600.000 en € 1,1 miljoen. Deze prognose is niet geheel de werkelijkheid geworden met een voordelig saldo van € 371.000. Op de onderstaande onderdelen wordt de afwijking ten opzichte van begroting toegelicht. In lijn met voorgaande jaren wordt voorgesteld het exploitatieoverschot toe te voegen aan de reserve transformatie 3D.

Specialistische jeugdzorg
Op een totaal budget Specialistische Jeugdzorg (inclusief bufferbudget en budget lokale inkoop) van nagenoeg € 11,0 miljoen is een onderschrijding gerealiseerd van € 303.000. Een aantal oorzaken liggen hieraan ten grondslag:

- Op JGGZ is een onderbesteding van afgerond € 322.000. Door het faillisement van Virenze is een in 2016 verleend voorschot van in totaal € 400.000 afgeboekt.
- Het budget van JMB (€ 1,5 miljoen) is met € 1,7 miljoen overschreden. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in het proces van het opstellen van de begroting 2017 het regionale budget is verlaagd, wat voor het deel van Purmerend ook heeft geleid tot een budgetverlaging (van € 2,6 miljoen naar € 1,5 miljoen). Deze budgetverlaging is dus achteraf gezien niet terecht.
- Overige oorzaken. Niet gebruikt bufferbudget en budget lokale inkoop, positief saldo van afgerond € 1,3 miljoen. Onderbesteding op landelijk inkoop (€ 150.000). Incidentele teruggave van middelen (€ 171.000) uit 2016, na verrekening met zorgaanbieders die in 2016 hun budgetplafond hadden overschreden. Overige onderbesteding € 240.000.

Persoonsgebonden budget

Op het budget van PGB wordt een overschrijding gerealiseerd van € 105.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er een gelijk aantal personen PGB hebben ontvangen maar er aanzienlijk meer indicaties zijn afgegeven. Een andere oorzaak is dat het eerder vastgestelde budget ad € 600.000 met € 150.000 verlaagd is. Deze budgetverlaging is dus achteraf gezien niet terecht.

Gespecialiseerde instellingen
De gemeente Purmerend zet al geruime tijd in op zorg dichtbij en passend bij de gezinnen. Vanuit deze visie zijn gezinsmanagers van de Jeugdbescherming toegevoegd aan de jeugdteams en wordt ook al geruime tijd gezinsmanagement vanuit het loket jeugd uitgevoerd. Deze ontwikkelingen zorgen er voor dat er minderen gezinnen door een gecertificeerde instelling worden begeleid dan begroot (begroting gebaseerd op 184 gezinnen in begeleiding; realisatie 155 gezinnen), waardoor er een onderbesteding is op het budget van de gecertificeerde instellingen (€ 539.000).

Apparaatskosten
Het budget van de apparaatskosten is overschreden met € 318.000. De benodigde formatie is uitgebreid, maar de vaste invulling van de formatie heeft tijd nodig gehad, waardoor het noodzakelijk was om tijdelijk consulenten voor de toegang extern in te huren.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD ONDERWIJS

	Lasten	Baten
Lagere lasten Onderwijsondersteuning	€ 101.000	€ 10.000
Hogere lasten en hogere baten Huisvesting Onderwijs	- € 242.000	€ 26.000
Lagere lasten en lagere baten Achterstandenbeleid	€ 155.000	- € 142.000
Overige afwijkingen	€ 19.000	€ 16.000
Totaal	**€ 33.000**	**- € 90.000**

Onderwijsondersteuning
De lagere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door lagere kosten voor het leerlingenvervoer van € 78.000 door minder ritten dan verwacht.

Huisvesting Onderwijs
Hogere lasten worden grotendeels veroorzaakt door hogere doorbelasting van uren van domein Ruimte van € 197.000. Ten onrechte is in de begroting geen doorbelasting geraamd.

Achterstandenbeleid
Een subsidie voor de schakelklas over 2016 is definitief lager vastgesteld, waardoor € 105.000 terugontvangen is. Daarnaast is € 45.000 minder subsidie over 2017 verleend dan begroot. De niet bestede middelen over 2017 van per saldo € 137.000 zijn conform de 2e Turap 2017 meegenomen naar 2018.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

	Lasten	Baten
Lagere subsidie lasten algemeen maatschappelijk werk	€ 110.000	-
Hogere lasten en hogere baten apparaatskosten WMO	- € 120.000	€ 49.000
Hogere lasten Hulp bij Huishouden in natura	- € 431.000	-
Hogere lasten en hogere baten vervoersvoorzieningen	- € 72.000	€ 125.000
Lagere subsidie lasten vrijwillige thuis-/ mantelzorg	€ 103.000	-
Hogere baten eigenbijdrage maatwerk voorzieningen en opvang WMO	-	€ 109.000
Hogere lasten individuele begeleiding en dagbesteding	- € 307.000	-
Lagere lasten beschermd wonen	€ 713.000	-
Hogere lasten mantelzorg	- € 169.000	-

Overige afwijkingen	- € 47.000	- € 40.000
Totaal	**-€ 220.000**	**€ 243.000**

Subsidies
Clup weet een hogere efficiency te realiseren dan SMD. De taken die SMD voorheen uitvoerde zijn over gegaan naar Clup. Dit heeft geresulteerd in een besparing van € 213.000 op de subsidie lasten. Deze zijn zichtbaar binnen algemeen maatschappelijk werk en vrijwillige thuis- of mantelzorg.

Apparaatskosten
De € 224.000 hogere apparaatskosten zijn ontstaan door het inhuren van externe expertise. Zo zijn er voor het opzetten en in gebruik nemen van GWS, het informatiesysteem van sociale diensten, meerdere fte's ingehuurd. Ook zijn er meerdere consulenten voor de toegang ingehuurd. De doorbelastingen van de interne medewerkers zijn voor € 70.000 lager uitgevallen. Verder heeft Purmerend een rijksbijdrage ontvangen voor de taken die wij uitvoeren voor de inkoop van de Wmo voor € 49.000, waarbij in de begroting geen rekening was gehouden.

Vervoersvoorzieningen
Het openbaar vervoer is voor ouderen vaak van groot belang. De Purmerends ouderen kunnen sinds 2017 aanspraak maken op een reisvergoeding. Hier is minder gebruik van gemaakt dan geschat, waardoor er een voordeel is ontstaan van € 103.000. Op het aanvullend openbaar vervoer is het beschikbare budget met € 175.000 overschreden. Door het stijgen van de vraag naar het vervoer is ook een voordeel op de baten met betrekking tot de eigen bijdrage van € 125.000 gerealiseerd.

Eigen bijdrage maatwerk voorzieningen en opvang
De hogere baten zijn een gevolg van het meer verstrekken aan maatwerkvoorzieningen. De vraag naar scootmobielen is gestegen, de vraag naar rolstoelen is echter gedaald. Voor rolstoelen mag wettelijk gezien geen eigen bijdrage gevraagd worden. Voor de scootmobielen vraagt Purmerend een eigen bijdrage, waardoor er een voordeel is ontstaan op de begrote baten van € 109.000. De stijgende vraag is ook terug te zien in de uitputting van het hulpmiddelenkrediet.

Beschermd wonen
Voor beschermd wonen wordt meer geld ontvangen vanuit de algemene uitkering, dan dat wij momenteel, door gebrek aan geschikte woningen, aan de vraag van de inwoners kunnen voldoen. Totaal voordeel van € 713.000.

Mantelzorg
In de tweede Turap is een herverdeling van Wmo middelen doorgevoerd, waardoor het budget voor de mantelzorg ten onterechte op € 17.000 gesteld is. In 2017 zijn aan mantelzorgvergoedingen in totaal € 186.000 verstrekt. Dergelijke vergoedingen worden aan het einde van het jaar verstrekt. Nu blijkt dat door de onterechte budgetverlaging een negatief resultaat van € 169.000 is ontstaan.

Hulp bij huishouden, individuele begeleiding en dagbesteding
In 2017 is door de gemeente Purmerend aangekondigd dat de eigen bijdrage in 2018 gestandaardiseerd wordt. Dit heeft in 2017 geresulteerd tot een stijging van de indicaties in het tweede halfjaar. De stijging van de indicaties heeft voor € 431.000 een nadelig gevolg voor de hulp bij huishouden en voor € 307.000 nadelig op individuele begeleiding en dagbesteding. Naast de stijging in de indicaties zien we dat de aanbieders met terug werkende kracht factureren. Door deze redenen wordt de bandbreedte van de tweede Turap (een overschot tussen de € 500.000 en € 900.000 op de Wmo nieuw) niet behaald.

Overige afwijkingen
De overige afwijkingen blijven onder de toelichtingsgrens van € 100.000 en worden hierdoor niet apart toegelicht.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD WERK EN INKOMEN

	Lasten	Baten
Lagere apparaatskosten Participatie	€ 253.000	-
Lagere activeringskosten, bemiddeling trajecten, diagnoseinstrumenten	€ 195.000	-
Lagere lasten Bureau Werk	€ 138.000	-
Lagere lasten sociaal rendement	€ 166.000	-
Lagere lasten en hogere baten sociale werkvoorziening	€ 1.087.000	€ 62.000
Lagere lasten en lagere baten apparaatskosten inkomensondersteuning	€ 449.000	- € 27.000
Lagere lasten en hogere baten Gebundelde Uitkering	€ 149.000	€ 141.000
Lagere lasten en hogere baten IOAW/IOAZ	€ 69.000	€ 15.000
Hogere lasten en hogere baten BBZ	- € 11.000	€ 70.000
Lagere lasten en hogere baten bijzondere bijstand	€ 103.000	€ 27.000
Hogere lasten budgetbeheer en schuldregeling	- € 171.000	€ 43.000
Lagere lasten minima- en armoedebeleid	€ 75.000	-
Overige afwijkingen	€ 54.000	€ 10.000
Totaal	**€ 2.556.000**	**€ 341.000**

Participatie

Door de gunstige arbeidsmarkt hoefde in 2017 minder gebruik gemaakt te worden van stimuleringsmaatregelen om uitstroom naar arbeid te bevorderen. Dit geldt zowel voor de inzet van het apparaat van € 253.000 als voor materiële middelen voor bemiddeling, activering en diagnose van € 333.000. Deze onderschrijdingen worden hoofdzakelijk veroorzaakt doordat in 2017:

- vooruitlopend op het nieuwe participatiebedrijf meer zogenaamde werkfit trajecten afgenomen zijn bij Baanstede;
- werkgevers minder beroep hebben gedaan op de werkgeversinstrumenten zoals de stimuleringssubsidie en scholingstrajecten met baangaranties. Werkgevers maken in plaats daarvan wel meer gebruik van proefplaatsingen. Dit heeft geen gevolgen gehad voor het aantal plaatsingen bij Bureau werk;
- de bijdrage aan vluchtelingenwerk en de individuele kosten van participatie zols reiskosten en kinderopvang lager uitgevallen zijn dan verwacht.

Sociaal rendement

In 2017 is voor Sociaal Rendement in totaal aan 16,91fte gerealiseerd binnen gemeente Purmerend als werkgever. De vrijwillige quotum voor 2017 was 19,5 fte. Hierdoor zijn de hiervoor bestemde middelen van € 69.000 niet besteed.In het najaar van 2017 is gebleken dat de landelijke vrijwillige doelstelling voor overheidswerkgevers niet is behaald. De wettelijke quotumregeling voor overheidswerkgevers wordt om deze reden per 1 januari 2018 geactiveerd. Voor 2018 betekent dit dat er een quotum wordt opgelegd van 1.93% van het totaal verloonde uren. Als we dit percentage aanhouden tegen de realisatie in 2017 betekent dit dat we in 2017 niet de eigen vrijwillige quotum behalen maar wel de wettelijke quotumregeling. Daarnaast is er minder externe expertise ingehuurd dan geraamd, wat een besparing van € 97.000 oplevert. In totaal werd dus € 166.000 minder uitgegeven dan verwacht.

Sociale werkvoorziening

De jaarrekening 2017 van Baanstede sluit met een resultaat van € 534.000 voordeling, exclusief frictiekosten. Het aandeel van de gemeente Purmerend hierin bedraagt afgerond € 160.000. Over 2017 ontvangt de gemeente Purmerend derhalve € 160.000 terug. Geraamd was echter een gemeentelijke bijdrage van € 980.000 in het oorspronkelijk in de primaire begroting van Baanstede geraamde tekort van € 3.290.000. Per saldo resteert hier derhalve een meevaller van € 1.140.000. Daarnaast is de door te betalen rijksvergoeding (ter dekking van de loonkosten van de WSW'ers) € 55.000 hoger dan geraamd.

De frictiekosten voor het opheffen van Baanstede bedroegen in 2017 € 667.000, terwijl daar per saldo € 719.000 voor geraamd was. De kosten voor de procesbegeleiding van de ontvlechting van Baanstede zijn van € 44.000 hoger dan geraamd doordat een deel van deze kosten zijn voorgeschoten voor de regio gemeenten. Daartegenover

staat een niet geraamde bate van € 62.000 in verband met de doorberekening van deze procesbegeleidinbgskosten aan de regio gemeenten.

Participatiewet en IOAW/IOAZ/BBZ
De lagere lasten zijn het gevolg van minder ambtelijke inzet en externe inhuur door de gunstige economie en arbeidsmarkt, wat een besparing opleverde van € 449.000. Door het gunstige economische klimaat heeft er minder instroom van nieuwe uitkeringsgerechtigden plaatsgevonden en meer uitstroom. Het aantal uitkeringen Participatiewet, IOAW/IOAZ is dan ook afgenomen van 1.752 begin 2017 naar 1.718 eind 2017. Hierdoor is per saldo aan € 207.000 minder aan uitkeringen verstrekt dan geraamd. Terugvordering en verhaal van uitkeringen heeft € 162.000 meer opgeleverd dan geraamd, terwijl € 31.000 meer gebundelde uitkering en € 33.000 voor BBZ van het Rijk werd ontvangen dan verwacht.

Bijzondere bijstand
In de 2e Turap zijn aanvullende middelen van € 675.000 toegevoegd aan het budget bijzondere bijstand door toenemende kosten van bewindsvoering en huisvesting van statushouders. De realisatie laat zien dat van dit extra budget € 102.000 niet uitgegeven is. Daarnaast is € 27.000 meer aan terugvordering en verhaal binnengekomen dan geraamd. Conform de 2e Turap 2017 zijn niet bestede 'Kleinsma-gelden' van € 153.000 meegenomen naar 2018.

Budgetbeheer en schuldregeling
In 2017 is veelvuldig een beroep gedaan op schuldhulpverlening. Hierdoor was extra capaciteit en expertise nodig, die binnen het ambtelijk apparaat niet voorhanden was. In totaal is € 171.000 extra uitgegeven om tijdig alle aanvragen in behandeling te nemen en te begeleiden. De tegemoetkoming van de uitvoeringskosten was echter € 43.000 hoger dan geraamd.

Minima- en armoedbeleid
Voor het minimabeleid en preventie schuldhulpverlening werd in 2017 € 100.000 minder aan uitkeringen verstrekt en € 70.000 minder ambtelijke uren toegerekend dan geraamd, terwijl voor individuele inkomenstoeslag en vangnetregeling zwemmen in totaal € 95.000 meer werd uitgegeven dan geraamd.

Overige afwijkingen
De overige afwijkingen zijn kleiner dan € 100.000 en worden niet apart toegelicht.

RESERVES

Reserve herstructureringskosten WSW
In de raadsvergadering van 20 april 2017 heeft uw raad besloten een budget van € 1.069.000 toegekend voor het dekken van de kosten van het oprichten van het Participatiebedrijf en het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland. Uw raad heeft hierbij besloten deze kosten te dekken door een onttrekking aan de reserve herstructurering WSW ad € 1.069.000. De totale kosten die in 2017 zijn gemaakt voor het oprichten van het Participatiebedrijf en het opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland bedragen € 1.053.000. Er wordt derhalve € 16.000 minder aan de reserve herstructurering WSW onttrokken dan geraamd.

Reserve Transformatie 3D
De reserve heeft eind 2016 een saldo van € 4,6 miljoen. Deze middelen zijn beschikbaar voor de transities binnen het sociaal domein. Voorstel is om bij de bestemming van het resultaat 2017 € 339.350 vanuit resultaat Jeugd (positief € 370.871) en WMO-nieuw (nadelig -€ 31.521) aan deze reserve toe te voegen. Indien de raad hier positief over besluit is de stand van de reserve ultimo 2017 ruim € 4,9 miljoen.

INVESTERINGEN

Voor de vervanging van speeltoestellen is een meerjarenprogramma, welke uitgevoerd wordt door een externe partij. Tot uitvoering wordt overgegaan, nadat met de buurt is overlegd. Voor 2017 is daardoor € 237.000 niet tot uitvoering gekomen.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
ESF subsidie participiatie t.g.v.reserve herstructurering WSW (conform 2e Turap)	€ 221.416	€ 221.416

Programma 3 WONEN

Portefeuillehouder: H. Krieger

Inleiding

In dit programma ligt de focus op het bereiken van voldoende woningen voor diverse doelgroepen, voldoende kwaliteit van woningen en een prettige woonomgeving. Samenwerking met woningcorporaties en andere partners is daarbij zeer belangrijk.

Ambities coalitieakkoord

Wij streven naar een goede mix van sociale huurwoningen, jongeren- en seniorenwoningen, koop- en huurwoningen en goedkope en dure woningen. Speerpunten daarbij zijn de veranderingen bij de huisvesting van ouderen en het verkorten van wachtlijsten voor jongeren en starters. We willen daarnaast dakloosheid zo veel mogelijk voorkomen. In 2015 is tot slot een woondebat gaande; één van de ambities uit het coalitieakkoord. De uitkomsten van het woondebat vormen de basis voor wat we gaan doen in 2016 en verder.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 3.1 Wonen

Alle Purmerenders wonen in een kwalitatief goede woning en woonomgeving die aansluit bij de behoeften en leefomstandigheden van het huishouden. De gemeente is slechts één van de partijen die hier invloed op heeft. Met name de inwoners zelf zijn hier, samen met andere partijen aan zet. Waar nodig en mogelijk biedt de gemeente hier alle ruimte voor. Zolang er sprake is van woning schaarste, zal de gemeente beschikbare woningen zo eerlijk mogelijk verdelen. Aandacht voor duurzaam wonen en leven is belangrijk. Hetzelfde geldt voor huisvestingsmogelijkheden voor bijzondere doelgroepen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Woonvisie opgesteld
- Doorstroming op sociale huurmarkt is gestimuleerd door:
  - het realiseren van nieuwbouwwoningen door woningbouwcorporaties en commerciële partijen:
    - De totale woningvoorraad groeide met in totaal 53 woningen naar 35.631 woningen.
    - De voorraad sociale huurwoningen nam toe met netto 68 woningen naar in totaal 11.635 woningen.
    - Het sociale huursegment maakte 32,7% uit van de totale Purmerendse woningvoorraad en steeg daarmee voor het eerst sinds 2012 weer licht.

- Maatwerk gerealiseerd voor specifieke doelgroepen:

- Een innovatieve woonvorm tussenvoorziening voor mensen die uitstromen uit maatschappelijke opvang of beschermd wonen.
- Aanvulling aanbod in huisvesting voor moeders met kinderen.
- Tijdelijke woonruimte voor mensen in een vechtscheiding.

- Jaarschijf 2017 uitgevoerd als uitwerking van de prestatieafspraken met woningcorporaties en jaarschijf 2018 opgesteld.
- Samenwerking met woningcorporaties en wijkteams versterkt, wat goede resultaten heeft opgeleverd met betrekking tot onder andere:
  - Het terugdringen van huisuitzettingen als gevolg van huurachterstand.
  - door ouderen middels een woonmakelaar te ondersteunen in het maken van een mogelijke vervolgstap op de woningmarkt.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	-908	-778	-548	-515	33
Baten	511	296	229	348	119
Saldo	**-396**	**-482**	**-320**	**-167**	**152**

Het programma Wonen heeft per saldo een voordelige afwijking van € 152.000. Dit komt door € 33.000 lagere lasten en € 119.000 hogere baten.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD WONEN

	Lasten	Baten
Hogere lasten en baten Woonvisie	- € 3.000	€ 145.000
Lagere lasten en lagere baten bestrijding onrechtmatige bewoning	€ 31.000	- € 28.000
Overige afwijkingen	€ 5.000	€ 2.000
Totaal	**- € 33.000**	**€ 119.000**

Woonvisie
In 2017 zijn middelen ontvangen door toepassing van koopgarantregeling. In totaal is € 121.639 ontvangen. Daarnaast is in 2017 het anti-speculatiebeding toegepast, waardoor € 23.457 is ontvangen. De overige afwijkingen zijn kleiner dan € 100.000 en worden niet apart toegelicht.

RESERVES

Reserve Woonvisie
Door het surplus van de opbrengsten uit de koop-garantregeling en het anti-speculatiebeding heeft er een niet geraamde dotatie plaatsgevonden aan de reserve woonvise van € 106.214.

INVESTERINGEN

In 2017 zijn er geen afwijkingen op de investeringen.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Verkoop woningen met koopgarantieregeling	-	€ 145.000

Programma 4 MILIEU

Portefeuillehouder: M. Hegger

Inleiding

In dit programma ligt de focus op het terugdringen van milieuhinder door bedrijven, efficiënte afvalverwijdering en energiezuinig gedrag in het algemeen.

Ambities coalitieakkoord

Onze ambities richten zich op het versterken van de lokale duurzaamheid, een efficiënte en klantvriendelijke afvalinzameling en een gezond milieu. Zo staat in het coalitieakkoord 60% afvalscheiding per 2018 als ambitie.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 4.1 Milieu

Alle activiteiten vanuit dit programma richten zich op een goede kwaliteit van het milieu en verwaarloosbare risico's voor de volksgezondheid in Purmerend. Een beperkte belasting van het milieu door de activiteiten van inwoners, bedrijven en instellingen. Een energiezuinige gemeentelijke organisatie, energiezuinige inwoners en bedrijven. Zoveel mogelijke lokale energieopwekking. De landelijke taakstelling voor 2020 is 75% afvalscheiding en per inwoner per jaar maximaal 130 kg restafval. Met het plan voor de verbetering van afvalscheiding laagbouw zijn de eerste stappen gezet om dit te realiseren. De focus ligt op het scheiden van afval aan de bron, waardoor veel gescheiden ingezameld afval verwerkt kan worden tot nieuwe grondstoffen.

Effectindicatoren Milieu:

	Gerealiseerd 2013	Gerealiseerd 2015	Gerealiseerd 2017
rapportcijfer afvalverwijdering	7,4	7,5	7,1
rapportcijfer ophalen grofvuil	7,2	7,5	7,3
rapportcijfer milieustraat	7,8	8,0	8,0

- Uitgangspunt is het behouden van de goede kwaliteit van het milieu in Purmerend. Het natuurlijke milieu wordt door de activiteiten van burgers, bedrijven en instellingen 'in beperkte mate' belast.
- Daarnaast handelen de gemeentelijke organisatie, bewoners en bedrijven in Purmerend energiezuinig. Mede hierdoor kunnen inwoners veilig wonen, werken en recreëren met gering risico voor de volksgezondheid.
- Voor afvalinzameling is er sprake van een publieksvriendelijke en efficiënte afvalinzameldienst. Onder andere laagdrempeligheid van de brengvoorziening (Milieustraat) en een hoog serviceniveau kenmerken deze dienstverlening. De daling in het rapportcijfer voor afvalverwijdering is te wijten aan de gewijzigde frequentie van

inzamelen van restafval waar niet alle bewoners tevreden mee zijn maar welke mede noodzakelijk was om te komen tot de gerealiseerde verhoging van het afvalscheidingspercentage.

Bestuurlijke producten 2017

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Uitvoeringsprogramma vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend	Jaarlijks	Gerealiseerd
Evaluatieverslag vergunningverlening, toezicht en handhaving Purmerend	Jaarlijks	Gerealiseerd

Wat hebben we daarvoor gedaan

Milieubeheer

- De resultaten voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, onderdeel Milieu rapporteren we in het evaluatieverslag 2017. Hierin nemen we ook de inspanningen van de Omgevingsdienst IJmond mee.

Grondstoffenbeheer

- In het coalitieakkoord staat als ambitie dat er 60% afvalscheiding wordt bereikt in 2018. Door aanpassing van de inzamelfrequentie van restafval en stimuleren van gescheiden inzameling van groente-, fruit- en tuinafval (gft) en plastic-, metaal- en drankkartonafval (pmd) verbeterde het afvalscheidingspercentage aanzienlijk.
- In navolging op het plan 'Verbetering afvalscheiding Laagbouw' is de notitie ‘Toekomstbestendig afvalbeheer Purmerend’ opgesteld. Hierin staat een maatregelenpakket beschreven dat bij moet dragen aan een verdere verbetering van de afvalscheiding in de komende jaren.
- De aanpassing van de inzamelfrequentie voor het restafval en het stimuleren van de gescheiden inzameling van het gft afval heeft tot een extreme stijging van de afvalscheiding in 1 jaar geleid, van 45% in 2015 naar 57% in 2016. In 2017 zijn geen nieuwe maatregelen doorgevoerd, we zien hierdoor een stabilisering van het afvalscheidingspercentage.
- De ingezamelde hoeveelheden afval volgen in 2017 dezelfde lijn als in 2016. De afwijkingen zien we bij papier, dat aanbod is in 2017 wederom lager en bij grof afval, dat aanbod is in 2017 hoger.
- De aandacht voor afval in de media heeft in 2017 voor veel onrust gezorgd. De vaak onvolledige berichtgeving over de nut en noodzaak van het gescheiden inzamelen van plastic verpakkingsmateriaal draagt niet bij aan de motivatie voor bewoners om dit afval apart te houden. Dergelijke berichtgeving is door ons niet te voorkomen maar beïnvloedt wel het draagvlak bij bewoners voor onze maatregelen.

Prestatieindicatoren Afvalverwijdering	2015	2016	2017*
Afvalscheidingspercentage	45%	57%	57%
* percentage 2017 is indicatief, werkelijk cijfer is pas later bekend			

Purmerend aardgasloos

- In 2017 is een start gemaakt met de ontwikkeling van aardgasvrije wijken in Purmerend. De uitdaging in Purmerend ligt vooral in de bestaande bouw in particulier bezit. Sinds het ontstaan van de Stadsverwarming worden vrijwel alle nieuwbouw woningen in Purmerend aardgasvrij opgeleverd.
- Start van voorbereidingen van een pilot waarbij het aardgasvrij maken van 77 woningen in Overwhere zuid samengaat met de rioleringswerkzaamheden. Het project is opgepakt met verschillende stakeholders: de betrokken bewoners, de Stadsverwarming Purmerend, Liander, Opgewekt in Purmerend (energiecoöperatie) en de woningcorporaties. Belangrijk in deze pilot is, dat de bewoners centraal staan. De bewoners nemen uiteindelijk het besluit om hun woning aardgasloos te laten worden (of niet). De Raad heeft besloten tot extra voorwaarden voordat daadwerkelijk met de pilot mag worden begonnen.
- Aardgasloos worden van woningen betekent een aantal aanpassingen binnen in de woningen. Daarom is in 2017 een aantal informatie-avonden georganiseerd voor de bewoners in de pilotwijk. Daarna is begonnen met individuele gesprekken bij de bewoners thuis.

Wat hebben we nog niet gedaan

- De evaluatie van het Dossier Verpakkingen stond oorspronkelijk gepland in het najaar van 2017. Helaas laten de resultaten op zich wachten. De toekomst voor het Dossier Verpakkingen is derhalve nog onzeker waar het gaat om tariefstelling en vergoedingen voor de komende jaren. Dit heeft invloed op de business case omgekeerd inzamelen, de pilots hiervoor staan daarom vooralsnog on hold.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	-14.263	-11.638	-10.519	-10.548	-29
Baten	14.395	13.370	12.138	12.211	73
Saldo	**132**	**1.732**	**1.620**	**1.663**	**43**

Het programma Milieu heeft per saldo een voordeel van € 43.000. Dit komt door € 29.000 hogere lasten en € 73.000 hogere baten.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD MILIEU

Er zijn diverse afwijkingen op lasten en baten die bij elkaar kleiner zijn dan € 100.000 en worden derhalve niet verder toegelicht.

RESERVES

Er zijn geen reserves in dit programma.

INVESTERINGEN

In 2017 zijn er geen afwijkingen op de investeringen.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Er zijn geen incidentele lasten en baten in dit programma.

Programma 5 BEREIKBAARHEID

Portfeuillehouder: J. Krieger

Inleiding

Het is ons streven dat iedere Purmerender zich eenvoudig kan verplaatsen, uiteraard binnen redelijke grenzen van reistijd en kosten. De benodigde infrastructuur moet veilig en duurzaam zijn en houdt rekening met de leefbaarheid.

Ambities coalitieakkoord

- Oversteekplaatsen en onoverzichtelijke verkeerssituaties gaan we veiliger maken door te zorgen voor laagblijvend groen op plaatsen waar nu nog hoge beplanting staat.
- Het asfalteren en opknappen van doorgaande fietspaden willen we versnellen. In overleg met Purmerenders bepalen we welke fietspaden daarvoor in aanmerking komen.
- Ook willen we met een aantal minimale investeringen de verkeersveiligheid in de binnenstad verbeteren.
- Verder laten we de mogelijkheid onderzoeken om het openbaar vervoer voor (oudere-) minima in de daluren gratis of tegen een lager tarief aan te bieden.
- Om het bezoek aan de binnenstad te bevorderen betalen automobilisten op zondag geen parkeergeld meer. Op straat parkeren zien wij vooral als een voorziening om kort te parkeren. We willen het inpandig parkeren stimuleren.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 5.1 Bereikbaarheid

Een goed functionerende, veilige en duurzame infrastructuur voor alle manieren van vervoer, binnen bepaalde randvoorwaarden rond leefbaarheid, milieu en fysieke en sociale aspecten. Een aantal locaties verdient extra aandacht, zoals het centrum en andere publiektrekkende voorzieningen.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Het realiseren van de nieuwe spitsbusbaan van Ilpendam naar Purmerend en de voetgangersonderdoorgang is onderdeel van het programma Bereikbaarheid Waterland. Binnen dit programma werkt provincie Noord-Holland samen met de Vervoerregio Amsterdam en de gemeenten Purmerend, Waterland, Edam-Volendam en Amsterdam aan de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid in de regio Waterland. De aanleg van de spitsbusbaan van Ilpendam tot en met Purmerend is onderdeel van het Programma Beter Benutten Metropoolregio Amsterdam. Bestuurlijk en ambtelijk heeft de gemeente Purmerend een belangrijk bijdrage geleverd aan de realisering van dit project dat erg belangrijk is voor onze inwoners. In de loop van december is de busbaan in gebruik genomen.

- De Vervoerregio Amsterdam heeft eind 2016 de lijnennetvisie 2018 vastgesteld. Hierin wordt onder andere in gegaan op de aansluiting van de bussen uit Waterland op de Noord/Zuidlijn bij metrostation Amsterdam Noord. EBS heeft een concept dienstregeling gemaakt die in het 1e kwartaal 2018 definitief zal worden vastgesteld door het dagelijks bestuur van de vervoerregio. Ambtelijk zijn er gesprekken gevoerd met de vervoerregio om de communicatie plannen op elkaar af te stemmen. De Noord/Zuidlijn is inmiddels bouwkundig opgeleverd en gaat op zondag 22 juli 2018 in bedrijf.
- Doel en ambitie van de Corridorstudie zijn het verbeteren van de bereikbaarheid in de corridor A7 om de economische concurrentiepositie te versterken en te zorgen voor een aantrekkelijke leefomgeving. Daarbinnen nadrukkelijk oog voor de samenhang en afhankelijkheden tussen onderliggend wegennet, fietsnetwerk en het ov-netwerk. Afgelopen jaar is er bestuurlijk en ambtelijk veel tijd geïnvesteerd om een bijdrage te leveren aan oplossingen die Purmerend ook in de toekomst goed bereikbaar houden van alle groepen verkeersdeelnemers. Ook in 2018 zal de gemeente Purmerend constructief blijven samenwerken met de partners in het project.
- Na herinrichting van het gebied bij de Sluisbrug en het opknappen van de Neckerstraat is het fietspad langs de Neckerstraat opgeknapt. Bewoners konden hun wensen en bedenkingen kwijt op bewonersavonden waarna tot vrijwel ieders tevredenheid het fietspad is geasfalteerd.
- Groot onderhoud was er aan de Hoornselaan. Het complete wegdek is vervangen, de overzichtelijkheid is verbeterd en de fietspaden zijn verlegd. In de nieuwe situatie zijn de fietspaden voorzien van een strakke asfaltlaag waardoor het fietsen comfortabeler én veiliger is.
- Voor de aanpak van de fietspaden is in 2017 en 2018 in totaal € 1.000.000,-- gereserveerd. Dit is besloten in de tweede Turap De fietspaden langs de Waterlandlaan en de Purmersteenweg worden uitgevoerd in asfalt. In 2017 is dit werk voorbereid en de uitvoering hiervan zal plaatsvinden in 2018.
- Het fietsparkeren is in het centrum van Purmerend fors uitgebreid.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	-4.328	-2.420	-3.040	-3.219	-179
Baten	3.010	2.264	2.526	2.985	458
Saldo	**-1.318**	**-156**	**-514**	**-235**	**279**

Het programma Bereikbaarheid heeft per saldo een voordeel van € 279.000 . Dit komt door € 179.000 hogere lasten en € 458.000 hogere baten.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD BEREIKBAARHEID

Toelichting	Lasten	Baten
Hogere lasten fietsparkeren binnenstad	- 124.000	-
Lagere beheerlasten verkeersborden/VRI's	124.000	-
Hogere apparaatskosten verkeersveiligheid	- 179.000	-
Hogere bijdragen Vervoerregio Amsterdam	-	340.000
Hogere opbrengsten parkeren	-	118.000
	-179.000	**458.000**

Fietsparkeren binnenstad
Bij de jaarrekening 2016 is gemeld dat dit project niet in het lopende boekjaar was afgerond en in 2017 zou worden voortgezet. De hieraan verbonden kosten van € 124.000 zijn destijds abusievelijk niet opnieuw in de begroting 2017 opgenomen.

Beheerslasten verkeerslichten/VRI's/verkeersborden

Bij verkeerslichten zijn er minder electrakosten geweest (€ 15.000) en is het budget onderhoud onderschreden met € 64.000. Ten aanzien van deze laatste post wordt onderzocht in welke mate de verhaalbare schaden aan verkeerslichten van invloed is geweest op de onderschrijding.Aan de route informatiepanelen zijn in 2017 nauwelijks onderhoudskosten geweest (voordeel € 22.000 VRI's). Daarnaast is € 22.000 minder besteed aan onderhoud verkeersborden. Deze onderhoudskosten fluctureren met werkzaamheden in de openbare buitenruimte. De jaarlijkse onderschrijding ervan bevat een structurele component.

Hogere apparaatskosten verkeersveiligheid (structureel)
Bij het opstellen van de begroting zijn aannames gedaan over de mate van verhaalbaarheid van kosten voor advisering op (her)ontwikkelprojecten. In de praktijk blijken de werkzaamheden echter meer in de lijn te liggen van de reguliere overheidstaak tot behoud van de verkeersveiligheid en doorstroming in de bestaande stad. De doorbelasting van apparaatskosten voor deze taak zijn € 179.000 hoger dan geraamd.

Hogere bijdragen Vervoerregio Amsterdam
In 2017 zijn incidenteel € 340.000 hogere (lumpsum) subsidiebijdragen en hulpimpulsen geacquireerd voor projecten die reeds zijn afgerond binnen beschikbare middelen.

Hogere opbrengsten parkeren
In 2017 zijn voor € 118.000 hogere parkeerheffingen geïnd.

RESERVES
Er zijn geen reserves in dit programma.

INVESTERINGEN.
Verkeerscirculatie Binnenstad
Het krediet verkeerscirculatie binnenstad is, in combinatie met de hulpimpuls van de SRA, ingezet voor de herinrichtingen Neckerstraat-Neckerdijk en Nieuwstraat-Westerstraat. De herinrichtingen zijn in respectievelijk 2016 en 2017 afgerond.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Onderwerp (-/- is lagere baten / lasten)	Lasten	Baten
Bijdragen Vervoerregio Amsterdam	-	€ 340.000

Programma

6

BEHEER OPENBARE RUIMTE

Portefeuillehouder: M. Hegger

Inleiding

Purmerend is een groene, vitale stad met een aangenaam stadsleven. Behoud van een prettige en veilige leefomgeving vraagt om een zorgvuldig en efficiënt beheer van groenvoorzieningen, wegen, bruggen, openbare verlichting, riolering en straatreiniging, op een door de gemeenteraad afgesproken beeldkwaliteit. Deze onderwerpen staan in dit programma.
De gemeente heeft de wettelijke taak om het afval- en hemelwater veilig af te voeren en de kwaliteit te waarborgen. Ook de zorg voor deze watertaken is ondergebracht in dit programma. Daarnaast maakt dierenwelzijn onderdeel uit van dit programma.

Ambities coalitieakkoord

- We hebben meer aandacht voor het werken ‘van buiten naar binnen’. Nieuwe vormen van het wijkgericht werken en een wijkgerichte- of individuele aanpak zijn belangrijker geworden.
- Per situatie hebben we bekeken op welke werkwijze dit het best aansluit op de wensen en mogelijkheden. Het gaat er daarbij om dat we ruimte en tijd nemen om ons te verplaatsen in de situatie, wensen en ideeën van inwoners en ondernemers.
- Voor meer contact en draagvlak hebben we vaak extra inspanningen geleverd. Dit proces kost naast meer capaciteit ook een langere voorbereidingstijd om te komen van een voorlopig ontwerp naar het definitieve ontwerp en uiteindelijk de uitvoering.
- Ook in 2017 hebben we (nu voor het laatste jaar) de hoofdgroenstructuur (het frame) en nevengroenstructuur (de franje) in een aantal wijken extra versterkt. Omdat de technische kwaliteit van het groen achterblijft bij de beeldkwaliteit hebben we voor 4 jaar extra middelen opgenomen om bestaande beplanting te vervangen door geschiktere soorten. Onoverzichtelijke verkeerssituaties door hoge beplanting hebben we daarbij vervangen door lagere soorten of door gazons.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 6.1 Beheer openbare ruimte

De leef- en belevingswereld van de Purmerenders staan voorop. Purmerenders zijn betrokken en nemen zelf initiatieven op het gebied van groen, straatmeubilair en verhardingen. Beheer en onderhoud worden samen met hen en op gedegen wijze uitgevoerd. Er is veel waardering voor de openbare ruimte en nauwelijks sprake van ernstige vervuiling en vandalisme, hoewel het effect van het stoppen van chemische onkruidbestrijding op verharding steeds zichtbaarder wordt. De onderhoudskwaliteit ligt op een laag, maar verantwoord niveau.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Het algemene beleid van 2016 werd ook doorgezet naar 2017 en verder. De volgende (aanvullende) maatregelen zijn genomen:

- In 2017 werden extra middelen ingezet voor de bestrijding van invasieve exoten. Dit zijn uitheemse planten die zich buiten hun oorspronkelijke verspreidingsgebied vestigen, zich vervolgens explosief vermeerderen en daarmeeinheemse planten verdringen. In Purmerend groeide 6.800 m2 reuzenberenklauw en 250m2 Japanse duizendknoop op grond beheerd door de gemeente. Naast verdringing van inheemse flora en fauna en de gevolgen daarvanvoor de lokale biodiversiteit, vormden de planten direct en indirect een gevaar voor de samenleving: aanraking met de reuzenberenklauw kan resulteren in onder meer brandwond. De bestrijding is in samenwerking met andere grondbeheerders, zoals Staatsbosbeheer en HHNK grotendeels gerealiseerd. In 2018 zullen de behandelde locaties gecontroleerd worden en zonodig nabehandeld.
- In 2017 werden de voegen in de Nelson Mandelabrug vervangen door voegen die wel voldoen aan de geluidsnorm zoals genoemd in het bestemmingsplan.
- De budgetverruiming van € 106.000 in 2017 werd ingezet voor de financiering van een aantal nieuwe banen, gedeeltelijk herstellen van de maaifrequentie en het weer beplanten van inboet van heesters dat vanaf 2014 onderdeel uitmaakte van de bezuinigingen op groen.

Daarnaast zijn in 2017 de volgende werkzaamheden gerealiseerd:

- De ringvaartzone aan het Oudelandsdijkje werd, na sanering van het daar aanwezige asbest, in overleg met de bewoners opgeknapt en opnieuw ingericht.
- De rioolpersleiding tussen de Sportlaan en het gemaal in de Purmer Noord werd vernieuwd. De rioolgemalen in de Weteringsstraat en op Koningsvaren zijn voorbereid en worden in 2018 vervangen.
- Uitgebreide herinrichting van de gehele openbare ruimte werd gerealiseerd in Overwhere. Inspraak van bewoners maakte daar deel van uit. Speciale aandacht werd daarbij besteed aan groeiplaatsverbetering van de bomen.
- Het aantal vrijwilligers dat de stad schoonmaakt is in 2017 gestegen tot 238 personen. In 2017 zijn een drietal bijeenkomsten gehouden en het aantal adoptie prullenbakken is gestegen naar 136.
- In 2017 zijn er 2.736 meldingen gemaakt op het gebied van graffiti. De graffiti is gefotografeerd en daarna verwijderd. Het fotograferen helpt als bewijs bij de daderopsporing.
- Na het succesvol implementeren van het nieuwe hondenbeleid in de Purmer-Zuid zijn er ook gesprekken gaande met bewoners (zowel hondenbezitters als niet hondenbezitters) om dit beleid ook in de andere wijken van Purmerend vorm te geven. In het Leeghwaterpark werd een nieuw losloopgebied gerealiseerd.
- Bij het vervangen van speeltoestellen werden omwonenden (met name ook de kinderen) vooraf betrokken bij het uitwerken van ideeën en wensen.
- In 2017 is het onderzoek uit 2014 in de gehele gemeente op het gebied van de Flora en Faunawet herhaalt om de gegevens up to date te houden en juridisch gedekt te blijven. Al deze gegevens zijn vanaf begin 2018 terug te vinden in de Flora en faunacheck (http://purmerend.florafaunacheck.nl/).
- De oude, slecht functionerende, contourverlichting op de Melkwegbrug is vervangen door duurzame Led-verlichting.
- Purmerend heeft een derde plaats behaald bij Entente Florale.
- De natuurzone in de Baanstee Noord is uitgebreid met een bijenhotel en gierzwaluw- en uilenkasten. De gemeente Purmerend ontving hiervoor van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap de Gouden Zwaluw.
- In park de Uitvlugt werd een oude jeu de boulesbaan in overleg met de bewoners omgevormd tot een calisthenics parkje en werden wilde kruiden ingezaaid.
- De installaties van de wheermolenbrug werden vernieuwd en het nieuwe val werd uitgevoerd in Kunststof versterkt composiet.
- Ook in 2017 werden weer 14 oude houten bruggen vervangen door nieuwe kunststof bruggen.
- Voor het eerst in jaren is in 2017 weer een boomfeestdag georganiseerd. Kinderen uit de wijk Wheermolen hebben bij het beeldje van Anne Frank een paar bomen en enkele grote struiken geplant.

- Onder regie van Zaanstad is in 2017 gewerkt aan een nieuw Gemeentelijk Rioleringsplan. Dit plan zal bestaan uit een algemeen deel voor alle Waterlandse Gemeenten en zal worden gecompleteerd met een specifiek deel voor Purmerend. Dit is opgesteld ten gevolge van het samenwerkingsverband Bestuurs Akkoord Water. Bestuurlijke behandeling daarvan zal plaatsvinden voor het zomerreces van 2018.

Wat hebben we nog niet gedaan

- De vervanging van het val van de Hoornsebrug hebben we uitgesteld naar 2018. Oorspronkelijk vanwege leveringsproblemen, later ook door het ontbreken van definitieve plannen voor de toekomstige ontwikkeling van het Post NL terrein.
- In afwachting van een verdere uitrol van het programma Purmerend Aardgasloos zijn grote herinrichtingen in Wheermolen en Overwhere uitgesteld tot er meer duidelijkheid is over het in de openbare ruimte weghalen van gasleidingen en aanleg van stadsverwarmingsleidingen.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	-25.990	-23.049	-21.841	-21.400	441
Baten	10.367	9.931	8.028	7.684	-343
Saldo	**-15.623**	**-13.118**	**-13.814**	**-13.716**	**98**

Het programma Beheer openbare ruimte heeft per saldo een voordeel van € 98.000. Dit komt door € 441.000 lagere lasten en € 343.000 lagere baten.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD BEHEER OPENBARE RUIMTE

Toeliichting	Lasten	Baten
Lagere lasten onderhoud kunstwerken en wegen	723.000	-
Hogere lasten straatreiniging (hondenbeleid & graffiti)	- 259.000	-
Hogere lasten groen	- 319.000	-
Lagere lasten straatmeubilair en openbare verlichting	332.000	-
Lagere tegemoetkoming uitvoeringskosten (schoon, heel, veilig)	-	- 90.000
Hogere lasten en lagere baten gronddepot	-132.000	- 173.000
Lagere lasten en baten riolering	78.000	- 78.000
Overige kleine afwijkingen in lasten en baten	18.000	-2.000
	441.000	**-343.000**

Kunstwerken en wegen
In 2017 is een totaalbudget van € 723.000 voor de producten kunstwerken en wegen nog niet besteed. Voor dit bedrag zijn wel al verplichtingen aangegaan bijvoorbeeld voor herstelwerkzaamheden aan asfaltprogramma € 370.000, Wheremolen Oost € 160.000 en Overwhere Zuid € 230.000. Ons voorstel is om het niet bestede bedrag van € 723.000 uit het rekeningresultaat 2017 te bestemmen voor deze herstelwerkzaamheden en het restant uit het totaalbudget 2018. Deze budgetten zullen in de eerste tussenrapportage 2018 weer worden opgevoerd.

Hogere lasten straatreiniging
Deze taak heeft in 2017 geleid tot € 259.000 hogere lasten voor onder meer hondenbeleid (hondenpoep verwijdering € 63.000; materiaalleveranties € 34.000), onkruidbestrijding € 46.000 en graffitibestrijding € 43.000.

Groen
In 2017 is in het kader van Buiten naar Binnen werken veel aandacht besteed aan het oplossen van klachten, verzoeken en onveilige situaties. De extra kosten zijn mede veroorzaakt doordat extra inhuur heeft plaatsgevonden

omdat inzet via sociaal rendement fors achterbleef. Om structurele tekorten zoveel mogelijk tegen te gaan, hebben we ook in 2017 aandacht geschonken aan verdere verduurzaming en is hiervoor ook extra externe expertise ingehuurd. Voor 2017 leidde dit tot € 319.000 hogere lasten dan begroot.

Lagere lasten straatmeubilair en openbare verlichting
In 2017 maakten we incidenteel € 210.000 minder kosten voor schadeherstel aan lampen en lichtmasten van de openbare verlichting. Door vertraging bij de aanbesteding van een raamwerkovereenkomst voor de levering van straatmeubilair is dit pas in december gebleken. In 2017 is daarom uiterst terughoudend omgegaan met het herstel en vervanging van (defect) straatmeubilair, hetgeen heeft geleid tot incidenteel lagere lasten van € 122.000.

Lagere tegemoetkomingen uitvoeringskosten
De incidenteel lagere uitvoeringskosten door uitgestelde werkzaamheden werkt op onderdelen ook door in de doorbelasting van deze kosten aan derden. Hierdoor € 90.000 lagere baten.

Hogere lasten en lagere baten gronddepot
De lagere baten hangen samen met het uitstel van omvangrijke rioleringswerken in afwachting van de ontwikkelingen rondom een aardgasloos Purmerend.

Lagere baten en lasten riolering
Voor derden zijn minder rioolaansluitingen gerealiseerd, waardoor € 78.000 lagere baten en lasten.

RESERVES

Egalisatiereserve begraafrechten
Doel van deze reserve is het egaliseren van meerjarig afgekochte begraafrechten. Jaarlijks valt een evenredig deel van de afgekochte termijn vrij uit de inkomsten van grafrechten. De meerjarig afgekochte grafhuur in 2017 vormt de dotatie aan de reserve (€ 118.600). De vrijvallende termijnbedragen vormen een onttrekking van € 171.000. Het saldo van de reserve komt hiermee per 31 december 2017 op € 1,39 miljoen.

VOORZIENINGEN

Voorziening gemeentelijke watertaken
Conform het BBV (middelen door derden bestemd, in dit geval voor het onderhoud aan het rioolstelsel) dient een positief saldo terug te vloeien naar de burger voor tariefegalisatie. Deze gelden (€ 969.000) hebben we eind 2017 overgeheveld naar de voorziening gemeentelijke watertaken. Na saldering van het doorgeschoven werk uit 2016 en 2017 komt de voorziening per 31 december 2017 op € 1,4 mln.

INVESTERINGEN

Er zijn geen afwijkingen op de investeringen in dit programma.

Programma 7 RUIMTELIJKE ORDENING

Portefeuillehouder: J. Krieger

Inleiding

In het programma Ruimtelijke Ordening streven we naar een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving voor alle Purmerenders, met een goede balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven. Daartoe jaagt de gemeente zelfstandig en samen met initiatiefnemers ontwikkelingen in de stad aan. Afweging van belangen vindt plaats als het gaat om aanpassing in het gebruik van gronden en opstallen. We betrekken bij die belangenafweging inwoners, bedrijven, investerende en ontwikkelende (markt)partijen en overige deelnemers, en werken met hen aan actuele ruimtelijke plannen.

Ambities coalitieakkoord

- Ruimtelijke projecten leveren soms direct en soms indirect een bijdrage aan de gemeentelijke duurzaamheidsambities.
- We willen kansen benutten om de stad nog aantrekkelijker te maken om in te verblijven.
- De integrale ontwikkeling van Kom A7 levert een bijdrage aan hoogwaardige werkgelegenheid en aan economische ontwikkeling van Purmerend. Om zoveel mogelijk ondernemers naar Baanstee-Noord te trekken, houden we de uitgiftevoorwaarden nog eens tegen het licht. De economische ontwikkelingsmogelijkheden bekijken we in relatie tot Kom A7.
- Ruimtelijke initiatieven en/of projecten, zowel particulier als gemeentelijk, bieden de gelegenheid om met de stad in verbinding te zijn en te blijven.
- Planologische regelingen maken we flexibeler. Binnen wettelijke kaders zoeken we voortdurend naar evenwicht tussen 'ruimtelijke initiatieven mogelijk maken' en 'rechtswaarborgen bieden aan betrokkenen'.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 7.1 Ruimtelijke ordening

Purmerend is een hoogwaardig en duurzaam ingerichte stad met een sterke samenhang tussen de historische binnenstad en de wijken, de wijken onderling en de omliggende regio. Purmerend intensiveert en groeit verder naar een compacte en volwaardige woonstad. Zij initieert, stimuleert en werkt mee aan ruimtelijke planvorming en staat voor maatwerk op het gebied van flexibiliteit, rechtszekerheid en ruimtelijke kwaliteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan

7.1 Beleidsveld Ruimtelijke ordening

a. Algemeen

- Op 30 januari hebben we de agenda Purmerend 2040 gepresenteerd. Over deze agenda (bestaande uit een startnotitie, kansenkaart en publieksversie) hebben we intensief overleg gevoerd met de betrokken instanties, de stad en de regio. Nadat de raad in april 2017 een voorbereidingskrediet heeft gevoteerd en de woonvisie heeft vastgesteld, hebben we, naast enkele ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten, ook twee stadsgesprekken georganiseerd over hoogbouw en mobiliteit. De hoogbouwvisie is inmiddels vastgesteld en de visie op mobiliteit wordt nog bediscussieerd en waarna de besluitvorming in 2018 wordt afgerond.
- In 2017 hebben we een vervolg gemaakt met verkennen en implementeren van de nieuwe Omgevingswet. Het implementatietraject zal verscheidene jaren in beslag nemen. De datum van inwerkingtreden is met anderhalf jaar verschoven naar 1 januari 2021. Hierna geldt nog een overgangstermijn voor het invoeren van (een deel van) het nieuwe instrumentarium. In dat verband is gekozen voor een wijze van implementatie, waarbij de bedoeling van de nieuwe wet centraal staat. In de praktijk betekent dit, dat de focus in eerste instantie vooral ligt op de gevraagde verandering in werkwijzen, rolinvulling en gedrag. Pas in de tweede fase implementeren we het nieuwe (juridische) instumentarium op basis van de gemeentelijke wensen voor nieuwe werkwijzen en rolinvulling.
- De samenwerking op de schaal van Metropoolregio Amsterdam (MRA) en voor de deelregio MRA Noord(Zaanstreek-Waterland) is in 2017 voortvarend opgepakt en verder richting gegeven. Purmerend heeft daarbij met name geinvesteerd op het gebied van 'Het trekkerschap Ruimte' en in het opbouwen van vernieuwd, onderling vertrouwen met en tussen de diverse deelregiogemeenten.

b. Meerjarenprogramma Grondexploitaties

Overeenkomstig de nota Grondbeleid bieden we jaarlijks het Meerjarenprogramma Grondexploitaties (MPG) ter vaststelling aan de gemeenteraad aan. De effecten van het MPG zijn verwerkt in deze jaarrekening. Dit MPG wordt vastgesteld voorafgaande aan de besluitvorming over de jaarrekening. In dat programma wordt verslag gedaan over door de gemeente in exploitatie genomen gronden. Naast een financieel verslag is daarbij ook een inhoudelijke toelichting op de stand van zaken over de projecten, waarbij deze gronden aan de orde zijn.

c. particuliere projecten en initiatieven

- Sinds het economisch herstel is ingezet, trekt de woning- en vastgoedmarkt merkbaar aan. Binnen 'Bestaand Stedelijk Gebied' (BSG) is sprake van een toenemend aantal particuliere (woningbouw)projecten en initiatieven, waarbij wij op één of andere wijze zijn betrokken, gelet op onze beperkte grondposities.
- In het voorjaar van 2017 is het ambitiedocument voor het Wagenweggebied vastgesteld. Met deze gebiedsvisie wordt de kwaliteit en samenhang bij nieuwe ontwikkelingen gewaarborgd en worden de betrokken partijen uitgenodigd en geënthousiastmeerd om de transformatie naar een mooie nieuwe stadswijk samen met de gemeente Purmerend vorm te geven.
- Voor particuliere projecten, waarbij we geen gemeentelijke grondexploitatie voeren, werken we met intentie- en/of anterieure overeenkomsten waarmee we onze kosten gaan verhalen.

d. Bestemmingsplannen

- Voor beheer heeft Purmerend een set aan actuele bestemmingsplannen.
- De voorbereiding van de (cyclische) actualisatie van het bestemmingsplan bedrijvenpark Baanstee-Noord is stilgelegd, gelet op het wetsvoorstel Wijziging van de Wet ruimtelijke ordening en de Invoeringswet Wet ruimtelijke ordening (afschaffing actualiseringsplicht bestemmingsplannen en beheersverordeningen) en gelet op de door de raad afgegeven (algemene) verklaring van geen bedenkingen.
- Bij nieuwe ontwikkelingen in strijd met een geldend bestemmingsplan stellen we een nieuwe planologische regeling vast; een zogenaamd projectbestemmingsplan. De mate van (rechts)zekerheid, die we aan inwoners en bedrijven garanderen door een bestemmingsplan is (steeds meer) per en door de situatie bepaald. Ongelijkheid bestaat en is uitlegbaar. De eigen kracht van de gemeenschap proberen we daarbij nadrukkelijk ook aan te boren.
- Op de 'lijst niet-geactualliseerde delen van bestemmingsplannen' stonden oorspronkelijk 9 locaties. Deze lijst omvat nu nog 6 locaties. Over deze locaties voeren we intensief overleg om te komen tot actuele bestemmingen.

De volgende, planologische maatregelen zijn in voorbereiding genomen, in de inspraak-/ontwerpfase, dan wel door de raad (of B&W) vastgesteld.

soort maatregel	onderwerp	fase
bestemmingsplan (actualisatie)	De Baanstee-Noord 2017	stilgelegd vanwege afschaffen wettelijke actualisatieverplichting
bestemmingsplan (project)	locatie PostNL c.a.	participatie / overleg
bestemmingsplan (project)	hotel Kom A7	participatie / overleg
bestemmingsplan (project)	Drontermeer	participatie / overleg
bestemmingsplan (project)	Wheerlicht *(J.P. Grootstraat 1 / 't Noot)*	participatie / overleg
bestemmingsplan (project)	Purmerweg 19 - 21	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Binnenstad markthal 2017	ontwerp
bestemmingsplan (project)	Graeffweg 70 - 2018	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Grotenhuyshof 2017	participatie / overleg
bestemmingsplan (project)	Rivierenlaan 281 - 2018	participatie / overleg
bestemmingsplan (project)	Waterlandlaan 42-50 te Purmerend	ontwerp
bestemmingsplan (project)	Brantjesstraat 2018 *(verwerking vonnis Raad van State)*	participatie / overleg
bestemmingsplan (project)	Wilhelminalaan 1 - 2018	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Brantjesoever	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	De Looijers 2018	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	De Vijfhoek	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Tramplein 9 (Bellevue)	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Wheermolen-West, 4e fase 2018	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Wagenweg 9 - 2018	in voorbereiding
bestemmingsplan (project)	Dopsloot / Wooncompagnie (Wagenweggebied)	in voorbereiding
wijzigingsplan (project/B&W)	Facilitypoint en benzinepunt op bedrijvenpark Baanstee-Noord	voorontwerp
wijzigingsplan (project/B&W)	Westerweg 69	voorontwerp

soort maatregel	in 2017 vastgesteld door raad, B&W of Provinciale Staten	fase
aangewezen categorieën van gevallen *(verklaring van geen bedenkingen niet vereist)*	bedrijvenpark Baanstee-Noord *(toegepast t.b.v. 1 bedrijfsvestiging)*	in werking
voorbereidingsbesluit	Wagenweggebied	in werking
bestemmingsplan (project)	Westerstraat 2 - 2017	vastgesteld
bestemmingsplan (actualisatie)	Reparatie Wheermolen 2012 - tankstation en groenstroken 2016	beroep op Raad van State / in werking
bestemmingsplan (project)	Purmerbuurt 2017	beroep op Raad van State / in werking
bestemmingsplan (project)	Brantjesstraat 2016	vernietigd
bestemmingsplan (actualisatie)	De Purmer 2016	onherroepelijk
bestemmingsplan (project)	Horizon-/Regiocollege Karekietpark 2015	onherroepelijk
bestemmingsplan (project)	Gedempte Singelgracht 27 - 2017	onherroepelijk
bestemmingsplan (project)	Stekeldijk 2017	onherroepelijk
bestemmingsplan (project)	Klein Where 2016	onherroepelijk
bestemmingsplan (project)	Primulastraat 2016	onherroepelijk
bestemmingsplan (project)	Zonnelaan 6 - 2017	onherroepelijk

soort maatregel	in 2017 vastgesteld door raad, B&W of Provinciale Staten	fase
wijzigingsplan (project/B&W)	Medisch Centrum Novawhere 2017	onherroepelijk
uitwerkingsplan (project/B&W)	Weidevenne, kwadrant Europa, Kanaalzone 7e fase 2017	onherroepelijk
uitwerkingsplan (project/B&W)	Weidevenne, kwadrant Europa, Kanaalzone 8e fase 2017	onherroepelijk

Wat hebben we nog niet gedaan

- Het actualiseren van de nota Grondbeleid en van de Nota planoverschrijdende ruimtelijke openbare faciliteiten Pumerend zijn in 2017 (nog) niet afgerond.
- De richting voor herziening van de Welstandsnota is in 2016 bediscussieerd (uitkomst: koersmodel E), maar de uitwerking daarvan volgt in relatie tot Omgevingswet/omgevingsplan.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	-25.843	-19.532	-35.792	-24.689	11.103
Baten	24.345	17.907	32.382	21.176	-11.206
Saldo	**-1.498**	**-1.625**	**-3.410**	**-3.512**	**-102**

Het programma Ruimtelijke Ordening heeft per saldo een nadeel van € 102.000. Dit wordt veroorzaakt door € 11,1 miljoen lagere lasten en € 11,2 miljoen lagere baten.

Toelichting afwijkingen	lasten	baten
GREX Baanstee Noord (lagere lasten en lagere baten)	5.273.000	-5.273.000
GREX Kop van West (lagere lasten en lagere baten)	3.363.000	-3.363.000
GREX Brantjesstraat (lagere lasten en lagere baten)	54.000	-54.000
GREX Karekietpark (lagere lasten en lagere baten)	1.370.000	-1.370.000
GREX Klein Where (lagere lasten en lagere baten)	595.000	-595.000
GREX Weidevenne II (lagere lasten en lagere baten)	1.112.000	-1.112.000
(GREX) Wheermolen West, Parkzone (lagere lasten en lagere baten)	114.000	-114.000
Dotaties (=hogere lasten) en vrijval (hogere bate) verliesvoorziening gronden	-264.000	95.000
Weidevenne oud (hogere lasten)	-144.000	-58.000
Uitvoering omgevingswet (lagere lasten)	245.000	
Eigendommen niet voor de openbare dienst bestemd (hogere lasten en lagere baten)	-243.000	-32.000
Grondverkoop (hogere baten)		500.000
Particuliere initiatieven en projecten (hogere lasten en hogere baten)	-501.000	146.000
Tijdelijk beheer ontwikkellocaties (lagere lasten en hogere baten)	120.000	21.000
Overige afwijkingen in lasten en baten	9.000	3.000
	11.103.000	**-11.206.000**

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD RUIMTELIJKE ORDENING

Grondexploitaties (GREX-en)

Alle kosten en opbrengsten worden verantwoord in de gemeentelijke exploitatie. Het verschil tussen de kosten en de opbrengsten wordt geactiveerd op de onderhanden werk-post op de balans (voorraden GREX). Verschillen tussen de begrotingscijfers en de realisatiecijfers zijn daarmee altijd aan elkaar gelijk. De belangrijkste afnames in

het onderhanden werk zijn Kop van West € 6,2 miljoen, Klein Where € 1,1 miljoen en Weidevenne II € 0,4 miljoen. (zie ook toelichting op de balans).

Voorzieningen
De herziening van de grondexploitatie Kop van West per 1-1-2017 geeft aan dat deze grondexploitatie een positief resultaat heeft. Dit betekent dat de getroffen verliesvoorziening ad € 95.000 voor dit complex is vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Voor een drietal grondexploitaties moest de verliesvoorziening worden aangevuld met € 264.000 (Karekietpark € 40.000, Klein Where € 162.000 en Weidevenne II € 62.000).
Voor Weidevenne oud is een voorziening getroffen, waaruit de uit te voeren maatregelen worden bekostigd. In 2017 bleek dat de getroffen voorziening niet toereikend is voor alle nog uit te voeren werkzaamheden, hetgeen tot extra last leidde in 2017 € 144.000.

Uitvoering omgevingswet
De onderschrijding van de begroting is met name veroorzaakt doordat de invoering van de omgevingswet is uitgesteld**.** De werkelijke kosten worden gedekt door de reserve Gronden.

Eigendommen niet voor de openbare dienst bestemd
Voor de eigendommen niet voor de openbare dienst bestemd, zijn de hogere lasten veroorzaakt door werkelijk toegerekende uren op dit beleidsveld ad € 245.000. De lagere baten worden door leegstand en van aanpassingen in de contracten (huurverlaging).

Grondverkoop
In 2017 heeft verkoop van grond aan een particuliere initiatiefnemer plaatsgevonden voor € 0,5 miljoen. In de 2e Turap is de verkooptaakstelling vastgoed en gronden afgeraamd. Deze grondverkoop stond niet op de limitatieve lijst van te verkopen objecten.

Particuliere initiatieven en projecten
De overschrijding aan de lastenzijde ad € 0,5 miljoen is voor € 304.000 veroorzaakt doordat in eerdere verslagjaren de verhaalsbijdragen zijn geboekt, maar in dit verslagjaar nog kosten moesten worden gemaakt en voor € 196.000 door gemaakte kosten voor diverse projecten, waarvoor slechts voor 1 project een budget is geraamd.(Grootste overschrijding Kom A7 € 46.000 meer dan begroot).

Tijdelijk beheer ontwikkellocaties
De kosten en de baten van het tijdelijk beheer van ontwikkellocaties is voor 2017 voor het eerst geraamd, hetgeen de verklaring vormt voor de afwijkingen.

RESERVES
Reserve gronden
Per saldo is er aan de reserve € 45.000 toegevoegd en bedraagt de reserve gronden ultimo 2017 € 1,5 miljoen. Toegevoegd aan de reserve gronden is € 1,1 miljoen. Dit betreft een toevoeging aan de reserve in 2017 ad € 1 miljoen vanuit het voordelig rekeningsresultaat 2016, alsmede de vrijval van de verliesvoorziening gronden grondexploitatie Kop van West ad € 95.000 . Aan de reserve is er € 1,05 miljoen onttrokken. De belangrijkste onttrekkingen betreffen Purmerend 2040 (€ 222.000), Tramplein e.o. (€ 262.000), ten behoeve van dotatie verliesvoorziening grondexploitaties (€ 262.000), dekking van diverse voorbereidingskosten diverse projecten (€ 177.000) en voor de implementatie omgevingswet (€ 75.000).

INVESTERINGEN.
In 2017 zijn er geen afwijkingen op de investeringen.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

Er zijn geen incidentele lasten en baten in dit programma.

Programma 8 VEILIGHEID

Portefeuillehouder: D. Bijl en M. Hegger

Inleiding

Inwoners van Purmerend moeten veilig kunnen wonen, werken en recreëren. Speciale aandachtsgebieden binnen dit programma: brandweerzorg, verkeersveiligheid, openbare orde, sociale veiligheid en rampenbestrijding.

Ambities coalitieakkoord

- Het team Buurttoezicht is met een tweede team uitgebreid.
- De krimp (1 fte) op handhaving openbare buitenruimte is teruggedraaid.
- Intensiveren samenwerking Openbaar Ministerie, politie, gemeente, welzijnswerk en straathoekwerk.
- Voortzetten projecten buurt- en jongerenbemiddeling.
- 'Live uitkijken' van camerabeelden van de Koemarkt.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 8.1 Veiligheid

Purmerend is een stad die - zowel fysiek, als sociaal - veilig is en voelt op het gebied van wonen, werken en leven. In samenwerking met bewoners en partners, wordt een gezamenlijke verantwoordelijkheid gevoeld om dit te bereiken. Een mooi voorbeeld van dat laatste is het project Ogen en Oren.

Bestuurlijke producten 2017

Bestuurlijk product	Jaartal	Kwartaal
Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend	Jaarlijks	Gerealiseerd
Evaluatieverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving Purmerend	Jaarlijks	Gerealiseerd
Integraal Veiligheidsplan 2017-2021*	1 x per 4 jaar	niet gerealiseerd

* Integraal Veiligheidsplan 2017-2021: het opstellen van een nieuw Integraal veiligheidsplan is uitgesteld in verband met de verkiezingen. Doel is om de nieuwe gemeente raad de doelen voor de komende 4 jaar vast te laten stellen. Tot die tijd wordt gewerkt met de eerder gestelde doelen en zaken die dringend aandacht behoeven, zoals ondermijning en cybercriminaliteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- Uit de omnibus enquête 2017: Zowel overdag als 's avonds voelen de meeste inwoners zich veilig in hun buurt. Het rapportcijfer voor het gevoel van veiligheid 's avonds stijgt de laatste jaren: van 7,3 in 2013 naar 7,7 in 2017. De toename geldt voor alle wijken; voor Overwhere en Wheermolen het sterkst.

Veiligheidsgevoel in de buurt 's avonds, per wijk. Rapportcijfer 2011-2017

	Centrum	Over-where	Wheer-molen	Gors	Purmer-Noord	Purmer-Zuid	Weidevenne	Purmerend totaal
2011	7,4	7,5	6,8	7,7	7,3	7,6	7,6	7,5
2013	7,4	7,3	6,9	7,6	7,1	7,5	7,4	7,3
2015	7,4	7,6	7,2	7,8	7,2	7,7	7,6	7,5
2017	7,6	7,8	7,5	7,9	7,4	7,8	7,7	7,7

- Het aantal vrijwilligers van Ogen en oren is ook in 2017 weer gestegen en bedraagt nu ongeveer 150 personen, verspreid over alle wijken van Purmerend.
- De WhatsAppgroepen zijn ook gestegen: bewoners voelen zich verantwoordelijk voor hun buurt. In alle wijken zijn groepen actief. Het televisieprogramma Nieuwsuur heeft in het najaar van 2017 een item gemaakt over WhatsAppgroepen. Beheerders van groepen uit Purmerend hebben daar input voor gegeven.
- Het aantal deelnemers aan Burgernet stond eind 2016 op 7150 en eind 2017 op 7399 (stijging van 3,5%).
- Bij handhaving is waar mogelijk 'van buiten naar binnen' gewerkt. Dit betekent onder meer dat handhavingsprioriteiten mede zijn gebaseerd op wat inwoners en bedrijven belangrijk vinden en dat problemen waar mogelijk in gezamenlijkheid zijn opgelost. De resultaten zijn gerapporteerd in het Jaarverslag Handhaving 2017.
- Er is meer wijkgericht toezicht georganiseerd waardoor de betrokkenheid van inwoners en ondernemers nog meer werd vergroot. Elke wijk heeft nu *2* wijkhandhavers. De grootste ergernissen zoals hondenoverlast, verkeersveiligheid en afval zijn projectmatig aangepakt.
- Toezicht en handhaving op de verstrekking van alcohol aan jongeren onder de 18 jaar is geïntensiveerd. Tevens zijn er voor verschillende branches die alcohol verstrekken nalevingsonderzoeken uitgevoerd.
- Het Digitaal Opkopers Register (DOR), een door de burgemeester gewaarmerkt register, is in 2017 uitgerold. Er zijn door de BOA's controles uitgevoerd welke zijn besproken met de politie. Eind 2017 zijn maatregelen genomen en voorbereid om begin 2018 een soort doorstart van het DOR te maken.
- De gemeente heeft een significante bijdrage geleverd in de ontmanteling van diverse hennepplantages in de stad. In die gevallen waarbij sprake is van gevaarzetting heeft de gemeente het voortouw genomen en waar mogelijk zijn de kosten van de ontmanteling verhaald op de overtreders. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan een schone en veilige leefomgeving.

Collectieve Horeca Ontzegging Purmerend (CHO)

- Het aantal in 2017 opgelegde horeca ontzeggingen is historisch laag.
- Desalniettemin is de uitvoering van de CHO verder geoptimaliseerd waardoor er onder andere meer maatwerk mogelijk is in het opleggen van een ontzegging.

Horecaconvenant

Uit de evaluatie van het horecaconvenant komt naar voren dat het pakket aan maatregelen en de goede samenwerking tussen politie, horeca en gemeente ook in 2017 gezorgd heeft voor een veilig uitgaansklimaat.

Cameratoezicht

In 2017 is het cameratoezicht verder uitgebreid, waardoor niet alleen het uitgaansgebied, maar ook de in- en uitgaande wegen onder cameratoezicht staan.

Jeugd

In 2017 is er een nieuwe problematische jeugdgroep in beeld gekomen. Volgens het inmiddels landelijk uitgerolde, maar bij ons ontwikkelde, 7 stappen model is de groep in kaart gebracht. Na bespreking in de lokale driehoek is de groep integraal en op groeps- en persoonsniveau aangepakt. Doelen waren het verminderen van de overlast

en criminaliteit, het verstoren de groepsdynamiek, het voorkomen van aanwas en het bieden van passende zorg voor de betrokken jeugd en waar nodig hun familieleden. Al deze doelen zijn bereikt. De TopXjeugd loopt inmiddels 6 jaar en blijft effectief. In een tussentijdse evaluatie hebben de aangesloten instanties aangegeven zeker door te willen gaan met de aanpak, omdat zij meerwaarde merken bij het bijsturen van risicojeugd. Een ander winstpunt is dat problematiek steeds eerder gesignaleerd wordt, zodat er langer en meer mogelijkheden tot ingrijpen zijn. Op het gebied van sociale media is een challenge voor Facebook ontwikkeld voor jeugdmaatschappelijk werkers om sociale media te betrekken in hun dagelijkse werk. Hiermee kan er nog laagdrempeliger contact gemaakt worden met cliënten. Jongeren zelf zitten vooral op Instagram en Snapchat, hierop haken vooral de jongerenwerkers aan.

Radicalisering
De regionale aanpak rondom radicalisering is verbeterd. Gemeenten worden nu direct betrokken bij mogelijke signalen, waardoor duiding en op- of afschaling gezamenlijk plaatsvindt. Binnen Purmerend zijn er weer signaleringstrainingen op het gebied van radicalisering voor eerstelijns medewerkers georganiseerd. Dit jaar zijn ook welzijnsinstellingen aangehaakt.

High Impact Crimes (woninginbraken, overvallen en straatroven)
Het aantal woninginbraken over 2017 is licht verbeterd ten opzichte van het aantal over 2016. Op openlijk geweld tegen personen na zijn de andere high impact crimes gedaald. Het aantal overvallen over 2017 was 1 (11 in 2016 en 4 in 2015). De nauwe samenwerking van diverse partners en de aandacht op de juiste plekken richten, zijn verklaringen voor deze lage aantallen. Daarnaast krijgen veelplegers nog steeds een persoonlijke aanpak. Ook de betrokkenheid van bewoners en hun oplettendheid dragen bij aan een veiliger stad. In de Purmer Noord is bij een vijftigtal woningen extra verlichting aangebracht aan de achterzijde, met subsidie uit het project Veilig Wonen. Dat openlijk geweld is licht gestegen.

HIC feiten	2016	2017	Verschil
Diefstal / inbraak woning	212	200	-12
Overvallen	8	1	-7
Straatroof	13	11	-2
Openlijk geweld (persoon)	12	17	+5
Bedreiging	137	95	-42
Mishandeling	228	192	-36

Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's)
- In 2017 is er in nauwe samenwerking tussen politie, gemeente en andere veiligheid partners structureel ingezet op het monitoren van en reageren op eventuele signalen van aanwezigheid van OMG’s.
- Voor zover bekend hebben zich afgelopen jaar geen chapters van OMG’s in Purmerend weten te vestigen.

Crisisbeheersing
- In 2017 is er verder gewerkt aan de professionalisering van de leden van de verschillende regionale piketpools. Vooral door het regelmatig trainen en oefenen en verhogen van de noodzakelijk kennis. Daarnaast hebben de deelnemers in de belangrijkste regionale piketpool (OvDBZ) examens af moeten leggen waarna ze officieel zijn gecertificeerd.
- Daarnaast zijn er extra inspanningen verricht om het aantal Purmerendse deelnemers in de piketpools te verhogen

Openbare geestelijke gezondheidzorg (OGGZ)
De pilot vroegsignalering was eind 2017 nog niet afgerond. Het probleem met betrekking tot vervoer en opvang van verwarde personen is nog niet uit de wereld. De besturen van de GGZ instellingen hebben wel de handen ineen geslagen om oplossingen te zoeken, maar die worden pas in de loop van 2018 verwacht.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	-7.641	-7.111	-7.058	-7.031	28
Baten	179	156	22	31	10
Saldo	**-7.462**	**-6.955**	**-7.036**	**-6.999**	**37**

Het programma Veiligheid heeft per saldo een voordeel van € 37.000. Dit komt door € 28.000 lagere lasten en € 10.000 hogere baten. De afwijkingen zijn kleiner dan € 100.000 en worden daarom niet toegelicht.

RESERVES

Er zijn geen reserves in dit programma.

INVESTERINGEN

In 2017 zijn er geen afwijkingen op de investeringen.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Er zijn geen incidentele baten lasten in dit programma.

Programma 9 ECONOMIE

Portefeuillehouder: M. Hegger en H. Rotgans

Inleiding

In dit programma ligt de focus op het stimuleren en faciliteren van de stedelijke economie. Daarbij gaat het voornamelijk om werkgelegenheid voor Purmerenders en groeimogelijkheden voor bedrijven.

Ambities coalitieakkoord

- In het coalitieakkoord zijn diverse ambities voor de stedelijke economie uitgesproken: een breed actieprogramma met het bedrijfsleven, versterking van de binnenstad en aandacht voor kleine ondernemingen (zzp'ers), bijvoorbeeld bij aanbestedingen en administratieve lastenbeperking.
- Daarnaast bestaat de ambitie om de regionale samenwerking voor economische zaken te versterken, extra energie te steken in de acquisitie voor Baanstee-Noord en aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren (door intensievere samenwerking tussen ondernemers, overheid en onderwijsinstellingen).

Wat willen we bereiken

- We richten ons primair op de versterking en stimulering van de stedelijke en regionale economie (inclusief toerisme). We doen dit door bij te dragen aan een goed vestigingsklimaat voor winkels, kantoren, bedrijven en instellingen. De bedrijventerreinen en kantoorlocaties in de stad zijn dan ook van een kwalitatief hoogwaardig niveau.
- De contacten van de gemeente met de ondernemers zijn goed en dragen bij aan het realiseren van nieuwe initiatieven en plannen in Purmerend. Ook startende ondernemers en zzp'ers vinden voldoende ondersteuning om hun bedrijf op te zetten of uit te bouwen.
- De regionale samenwerking voor economische zaken met de directe regio Zaanstreek-Waterland en de Metropoolregio Amsterdam zorgt voor de gewenste afstemming en coördinatie van de economische ontwikkelingen en heeft een positieve invloed op de lokale Purmerendse economie.

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 9.1 Economie

Purmerend heeft een goed vestigingsklimaat voor winkels, kantoren, bedrijven en instellingen. De bedrijventerreinen en kantoorlocaties in de stad zijn van een kwalitatief hoogwaardig niveau. De contacten van de gemeente met de ondernemers zijn goed en dragen bij aan het realiseren van nieuwe initiatieven en plannen in Purmerend. Ook startende ondernemers en zzp'ers vinden voldoende ondersteuning om hun bedrijf op te zetten of uit te bouwen. De regionale economische samenwerking zorgt voor de gewenste afstemming en coördinatie van economische ontwikkelingen en heeft een positieve invloed op de lokale Purmerendse economie.

Promotie van de stad in brede zin leidt ertoe dat het aantal bezoekers toeneemt (en daarmee de bestedingen), bedrijven zich in Purmerend willen vestigen en bewoners trots op hun stad (kunnen) zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan

- In overleg met het bedrijfsleven en overige partijen is bepaald hoe we de promotie van Purmerend gaan oppakken, hoe de onderlinge samenwerking organisatorisch wordt ingebed en hoe de concrete promotieacties door de betrokken partijen zullen worden bekostigd.
- Het is de bedoeling om eveneens te bepalen hoe de gemeente en het bedrijfsleven gaan inspelen op acties die voortvloeien uit de bezoeken van onder meer Chinese delegaties aan Purmerend.
- Op basis van de landelijke afspraken heeft Purmerend in samenwerking met alle betrokken partijen een lokale retailagenda opgesteld.
- De acquisitie van Baanstee-Noord werd voortgezet waarbij zo veel mogelijk afstemming met de directe regio en de MRA gezocht werd.
- De regio Zaanstreek-Waterland gaat een - op economie en toerisme gerichte - agenda opstellen die als basis voor de positiebepaling in de MRA kan dienen en tevens specifieke acties bevat die zullen bijdragen aan de versterking en stimulering van de regionale economie.
- De lokale economie draait goed en de ondernemers zijn tevreden over de ontwikkelingen binnen hun bedrijven. Toch stelt de gunstige economische ontwikkeling de ondernemers ook weer voor nieuwe uitdagingen. Deze uitdagingen hebben met name betrekking op het vervullen van de vacatures. Vandaar dat samen met de ondernemersorganisaties en de onderwijsinstellingen wordt gewerkt aan het verbeteren van de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Zo worden opleidingen meer op de praktijk afgestemd, staan ondernemers voor de klas en zijn er rondleidingen voor basisschoolleerlingen in technische bedrijven.
- Tevens heeft de gemeente met de IT-bedrijven – verenigd in Purmer Valley – en de onderwijsinstellingen afspraken gemaakt over het verbeteren van de IT-opleidingen. Dit moet ertoe leiden dat IT-vacatures makkelijker en sneller kunnen worden vervuld. De gemeente heeft zich voor maximaal drie jaar aan Purmer Valley verbonden.
- Met de ondernemers in de binnenstad en de overige winkelgebieden is een retailagenda opgesteld. Deze agenda bevat concrete actiepunten die tot doel hebben om het winkelen in Purmerend interessanter en leuker te maken. Het gaat dan onder meer om de verbetering van de bereikbaarheid en het bevorderen van de onderlinge samenwerking binnen de winkelgebieden. De gemeente is bereid – samen met de ondernemers – te werken aan het verwezenlijken van deze doelstellingen. In 2017 zijn de eerste overeenkomsten getekend voor het oprichten van een Bedrijveninvesteringszone (BIZ), op de Koemarkt en het Wormerplein. Door middel van een BIZ kunnen gelden worden opgehaald voor het realiseren van specifieke collectieve voorzieningen zoals bijvoorbeeld sfeerverlichting en/of het promoten van het betreffende winkelgebied.
- Het plan voor de promotie van Purmerend is in 2017 gepresenteerd. De ondernemers maar ook andere organisaties (sport, cultuur en erfgoed) zijn bereid om aan de uitwerking en uitvoering van dit plan een bijdrage te leveren. Het gemeentebestuur heeft besloten om deze uitvoering over te dragen aan de Stichting Purmerend 2000 Plus.
- Het toerisme heeft in 2017 een nieuwe impuls gekregen door de komst van de hop on-hop off bus. Internationale bezoekers, die in Amsterdam verblijven, kunnen met deze bus een rondje door de regio Laag Holland maken en ook Purmerend bezoeken.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	-1.641	-864	-1.433	-1.485	-51
Baten	914	586	732	633	-98
Saldo	**-727**	**-278**	**-702**	**-851**	**-150**

Het programma Economie heeft per saldo een nadeel van €150.000 . Dit komt door € 51.000 hogere lasten en € 98.000 lagere baten.

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD ECONOMIE

Toelichting	Lasten	Baten
Hogere apparaatskosten	- 163.000	-
Lagere lasten duurzaamheidsagenda	250.000	-
Lagere opbrengst marktgelden	-	- 59.000
Overige kleine afwijkingen in lasten en baten	- 36.000	-39.000
	- 51.000	**98.000**

Hogere apparaatskosten
Bij het opstellen van de begroting zijn aannames gedaan over de mate van verhaalbaarheid van kosten voor advisering op regionale samenwerkings- en (her)ontwikkelprojecten. In de praktijk blijkt het zwaartepunt van de inzet echter toch meer te liggen bij de reguliere overheidstaak ter bevordering van de economische en toeristische activiteiten in de gemeente. De doorbelasting van apparaatskosten voor deze taak zijn daarom structureel € 163.000 hoger dan geraamd. Van dit bedrag is € 63.000 reeds gerepareerd in de begroting 2018-2021.

Lagere lasten duurzaamheidsagenda
Door het tijdspad van de besluitvorming rondom raadsbesluit 1349508, was een groot deel van de daarin genoemde maatregelen niet meer in 2017 te realiseren. Het restantbudget zal bij de eerste tussenrapportage weer worden opgevoerd.

Lagere opbrengst marktgelden
In 2017 waren de ontvangen marktgelden van de waren- en themamarkten € 59.000 lager dan begroot. De thematische markten: Groenmarkt en Kerstmarkt zijn in 2017 komen te vervallen. En de Kerstmarkt is in 2017 door lokale organisatoren georganiseerd.

RESERVES
Er zijn geen reserves in dit programma.

INVESTERINGEN
In 2017 zijn er geen afwijkingen op de investeringen.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN
Er zijn geen incidentele lasten en baten in dit programma.

Programma

10

BESTUUR EN CONCERN

Portefeuillehouder: D. Bijl en H. Krieger

Inleiding

In dit programma staan de doelen en middelen van de raad, het college en het management van de organisatie centraal. Dit programma hangt samen met de paragraaf bedrijfsvoering.

Ambities coalitieakkoord

De rode draad van het coalitieakkoord bestaat uit de wens om een andere relatie met de stad te ontwikkelen. Een relatie die meer ruimte schept voor onze inwoners en hun initiatieven.

Wat willen we bereiken

Beoogd maatschappelijk effect beleidsveld 10.1 Bestuur en concern

Het Purmerendse gemeentebestuur is betrokken, voorspelbaar, transparant en efficiënt als het gaat om het te voeren beleid en de daarbij horende prestaties. Bovendien wil de gemeente de toets van verantwoording achteraf, door accountant en publiek, goed doorstaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Mede vormgeven aan overheidsparticipatie en zorgvuldige communicatie met inwoners, bedrijven en instellingen.
In 2017 is hard gewerkt aan onze verbinding met de stad. Zo hebben we gesprekken met de stad gevoerd over stedelijke verdichting, hoogbouw en later over mobiliteit. We hebben in ons werk zoveel mogelijk de inspanningen van de inwoners centraal proberen te stellen. Voorbeelden daarvan zijn de Entente Florale, waarvan het succes dreef op de verschillende initiatieven in de stad. Het in gebruik nemen van Whatsapp als mogelijkheid om met mensen in contact te zijn, maar ook de verhalen van de inwoners in onze eigen publicaties in het huis-aan-huis blad.
Het volgen en beïnvloeden van regionale ontwikkelingen, ontwikkelingen binnen en rond de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en ontwikkelingen op het gebied van bestuurlijke samenwerking
In 2017 is de Visie en Samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland opgesteld in lijn met de MRA Actie Agenda en diens thema's (Ruimte, Economie en Toerisme en recreatie, Wonen en Bouwen, Duurzaamheid, Landschap & Erfgoed, Bereikbaarheid). Vervolgens is er adequaat geïnvesteerd (zowel financieel als in capaciteit) in een intensievere samenwerking met onze partnergemeenten in deze MRA-deelregio, alsmede met de Provincie, andere MRA-gemeenten en het Rijk. Dat heeft o.a. geresulteerd in de regionale visie en agenda voor zowel Economie als Wonen, het (ambtelijk) ondersteunen van de buurgemeenten in regionale samenwerking. Daarnaast heeft het tegelijkertijd geresulteerd in een versterkte positie van Purmerend in relatie tot de regionale partners. Dit ging en gaat onder andere om afstemming over de stedelijke visie, de woningbouwopgave in samenhang met Landschap en bereikbaarheid. In dit kader is in december de bestuurdersconferentie Ruimte georganiseerd vanuit Purmerend

als trekker van dit thema. Deze thema overschrijdende sessie heeft geleid tot een betere dialoog over landelijk - in relatie tot- stedelijk gebied. Maar ook het gesprek over de noodzakelijke samenwerking op het gebied van economie, duurzaamheid, toerisme en bereikbaarheid. De opgaven worden geduid in een gezamenlijke brief van de portefeuillehouders aan hun opvolgers in de komende bestuursperiode, waarin wordt benadrukt dat een cultuur waarin openheid, transparantie en gunnen centraal staan. Wij verwachten in 2018 en daarna de vruchten te plukken van de stevige investering in 2017.

Opstelling van diverse planning- en control producten

Naast de reguliere planning & control documenten heeft het college een geactualiseerde financiële beheersverordening en een nieuwe nota reserves en voorzieningen aan de raad aangeboden. In het voorjaar 2017 heeft het college de jaarrekening over 2016 in tegenstelling tot de voorgaande jaarrekening met een goedkeurende controleverklaring van de accountant voor de rechtmatigheid aan de raad aangeboden.

Wat heeft het gekost

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	-14.864	-8.982	-8.314	-8.392	-78
Baten	4.810	4.643	4.746	4.868	122
Saldo	**-10.054**	**-4.339**	**-3.568**	**-3.524**	**44**

Het programma Bestuur en concern heeft per saldo een voordelige afwijking van € 44.000. Dit komt door € 78.000 *hogere lasten en € 122.000 hogere baten.*

AFWIJKINGEN BELEIDSVELD BESTUUR EN CONCERN

	Lasten	Baten
Hogere lasten en hogere baten DVO Beemster	- € 63.000	€ 63.000
Hogere lasten en hogere baten Omnibusenqute	- € 34.000	€ 33.000
Diverse afwijkingen	€ 19.000	€ 26.000
Totaal	**- € 78.000**	**€ 122.000**

De afwijkingen zijn kleiner dan € 100.000. Deze worden niet apart toegelicht.

RESERVES

In dit programma zijn geen reserves.

INVESTERINGEN

In 2017 zijn er geen afwijkingen op de investeringen.

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

In dit programma zijn geen incidentele lasten en baten.

FINANCIËLE OVERZICHTEN

1 Algemene dekkingsmiddelen

ALGEMEEN

De algemene middelen van de gemeente dekken de kosten van de programma's. Dit betreft middelen waar geen voorafgaand specifiek bestedingsdoel aan ten grondslag ligt. De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de belangrijkste vrij besteedbare inkomstenbron voor de gemeente. Het Rijk bepaalt de hoogte van deze algemene uitkering.
De gemeente kan ook zelf inkomsten genereren door het heffen van belastingen, waarvan de onroerendezaakbelasting de belangrijkste is. De opbrengst van belastingen kent, in tegenstelling tot heffingen als het rioolrecht en afvalstoffenheffing, geen vooraf bepaald bestedingsdoel en behoort tot de algemene dekkingsmiddelen. Overige vrij besteedbare middelen zijn de dividenden van deelnemingen en het renteresultaat verbonden aan de financieringsfunctie.

Tot de algemene dekkingsmiddelen behoren de baten en lasten van:

- lokale belastingen en heffingen;
- de algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- het gemeentelijk financieringsbeleid, het saldo van de externe vaste geldleningen; en de intern toegerekende rente aan activa en grondexploitaties;
- de baten en lasten die verbonden zijn aan financiële deelnemingen;
- incidentele baten en lasten over voorgaande jaren;
- algemene baten en lasten waaronder onvoorziene inkomsten en nog te bestemmen middelen (stelposten).

GEMEENTEFONDS

In 2017 was het wachten op een nieuw kabinet, die uiteindelijk in oktober 2017 kon worden gevormd (Kabinet Rutte III). Hierdoor waren zowel de mei- als septembercirculaire 2017 beleidsarm. Het demissionaire kabinet heeft nog wel een aantal maatregelen opgenomen die een doorwerking hebben naar het gemeentefonds.
De uitgavenontwikkelingen binnen de verschillende ministeries hebben direct gevolgen voor de groei en/of krimp (het accres) van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Najaar 2016 was het voorlopig accres voor 2017 nog vastgesteld op een (nominale) groei van 1,13%. Deze groei is in de loop van 2017 gestegen naar 1,14% (een verschil van 0,01%). De rijksuitgaven in 2017 nemen met name toe door een hogere inflatie en loonstijging bij de rijksambtenaren.Tegenover de stijging van specifieke rijksuitgaven staan dalingen op andere onderdelen van de rijksbegroting (o.a. studieleningen en dividend). Dit alles bij elkaar maakt dat het accres voor het uitkeringsjaar 2017 naar boven is bijgesteld. In de Najaarsnota van het Kabinet (stand augustus 2017) zijn er onderuitputtingen zichtbaar op relevante begrotingshoofdstukken van ruim € 473 miljoen. De grootste post daarin is Defensie met ruim € 180 miljoen. De definitieve afrekening van het accres vindt plaats in de meicirculaire 2018.

In de decembercirculaire zijn de gevolgen van het regeerakkoord cq de startnota niet verwerkt. Wel wordt aandacht besteed aan enkele hoofdpunten uit dat akkoord. Het Rijk en de medeoverhedenzijn recentelijk een Interbestuurlijk Programma overeen gekomen. Hierin zijn programmatische afspraken gemaakt over de aanpak van opgaven waarin verschillende overheden en maatschappelijke partners een rol hebben. In de maartcirculaire 2018 zijn de gevolgen van het regeerakkoord en het Interbestuurlijk Programma bekend gemaakt. Over de exacte gevolgen voor de gemeente Purmerend wordt uw raad geinformeerd via de meerjaren perspectiefbrief.

In 2017 is de raad tussentijds gerapporteerd over de ontwikkelingen in de uitkering uit het gemeentefonds. Voor het lopende jaar 2017 traden na het verschijnen van de decembercirculiaire nieuwe afwijkingen op. Deze afwijkingen lichten we toe bij de finaniële toelichting hierna.

STADSVERWARMING

De aandelen in Stadsverwarming Purmerend (SVP) zijn voor 100% in handen van gemeente Purmerend. Sinds 2012 is de deelneming gewaardeerd op € 38,28 miljoen (oorspronkelijk € 42,6 miljoen).

In 2017 zien we onder andere de volgende ontwikkelingen:

- Verbeteringen in de procesvoering door positieve feedback van het klantenpanel;
- De pijplijn van nieuwe klanten is goed gevuld, wel is er een verschuiving van de realisatiedatum van 2017 naar 2018 te zien;
- Het aantal afleversets in eigendom van SVP is met 2.000 gestegen a.g.v. gemaakte afspraken met de woningcorporaties en actieve campagnes bij klanten;
- het initiatief van Gasvrij Purmerend is in werking gezet, waarbij gewerkt wordt aan de start van de eerste pilot met 77 woningen. Dit biedt goede kansen voor zowel warmtelevering als voor nieuwe producten als warmtepompen en isolatie;
- De invoering van een assetmanagementsysteem EAM;
- Alle installaties in de 201 onderstations en opvoerinstallaties van het netwerk zijn voorzien van isolatie om zo het warmteverlies te beperken;
- In het 1e halfjaar zijn er veel problemen geweest met de economisers van de BWC, waardoor beschikbaarheid en inzet laag waren. Inmiddels zijn alle economisers in de zomerstop vervangen;
- Volgen van behandeling van Belastingplan 2018 in de Kamer m.b.t. de energiebelasting;
- Voortzetten lobby voor aanpassing en uitstel van herziene Warmtewet;
- Onderzoek rekenkamercommissie naar de Stadsverwarming Purmerend.

Ontwikkeling resultaat 2017:

In 2017 heeft de SVP een verlies geleden van € 5.143.000. Het nadeel wordt met name veroorzaakt door lagere beschikbaarheid (uitval ketel), inzet (draaien maximaal vermogen) en rendement van de BWC, lagere afzet GJ's en hierdoor minder SDE subsidie gekregen. Daarnaast is er minder afgezet (doordat het relatief warm is geweest), een hoger vastrecht en zijn de inkoopprijzen van de grondstoffen (m.n. gas) gestegen.
Het verlies is ten laste gebracht van het eigen vermogen van de Stadsverwarming. Het eigen vermogen bedraagt nu ruim € 11,06 miljoen. Het verlies werkt niet door in de waarde van de deelneming op de balans van de gemeente. Om te beoordelen of dit wel of niet het geval is, wordt jaarlijks een zogenaamde impairment test uitgevoerd. De uitkomst van de impairment test laat zien dat op de waarde van de activa van de Stadsverwarming geen extra afschrijving hoeft te worden doorgevoerd.
Onveranderd is de prognose dat SVP met ingang van van 2019 (en mogelijk al in 2018) uit de rode cijfers zal komen. In de periode daarna zal het eigen vermogen zich herstellen en kan er dividend worden uitgekeerd. Op dit moment is het dividendbeleid onderwerp van gesprek tussen het college en de raad van commissarissen en directie van SVP.

Blijvende onzekerheden voor SVP zijn: wet- en regelgeving, gasprijs- en graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie.

HuisVuilCentrale (HVC) Alkmaar

In financieel opzicht was 2017 een goed jaar. Er is een positief resultaat behaald van € 13,6 miljoen. *Naast dit resultaat zijn er ook op allerlei terreinen mooie resultaten geboekt:*

- In juli 2017 is de voorscheidingsinstallatie in Alkmaar in gebruik genomen. Deze installatie sorteert onder andere kunststoffen, drinkpakken, ferrometalen (ijzer) en non-ferrometalen (aluminium) uit het afval afkomstig uit hoogbouw en binnenstedelijke gebieden;
- De beweging om Nederland van het aardgas af te krijgen wordt steeds groter. HVC heeft als kerntaak om gemeenten en waterschappen als partner te ondersteunen bij de transitie "Van Gas Los". HVC zal hieraan een bijdrage leveren door uitbreiding van de warmtenetten en toepassing van geothermie.

- In mei 2017 werd windpark Gemini officieel geopend. Gemini levert een bijdrage aan de duurzame-energieproductie van HVC.
- De vliegas die vrijkomt bij de verbranding van zuiveringsslib bevat relatief veel fosfaat. In 2017 is een onderzoek gestart met EcoPhos hoe deze fosfaten kunnen worden teruggewonnen.

FINANCIËLE TOELICHTING

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	-3.082	-314	-2.048	-2.146	-98
Baten	142.457	138.085	138.558	138.653	95
Saldo	**139.374**	**137.771**	**136.509**	**136.507**	**-3**

De algemene dekkingsmiddelen laten per per saldo een afwijking zien van € 3.000. Dit komt door € 98.000 hogere lasten en € 95.000 hogere baten. De afwijkingen worden hierna per onderdeel toegelicht .

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
1 Lokale heffingen					
Lasten	-75	-37	-38	-87	-49
Baten	13.056	13.285	13.096	13.085	-10
	12.981	**13.247**	**13.058**	**12.998**	**-60**
2 Nog te bestemmen middelen					
Lasten	424	1.220	-550	-487	64
Baten	0	-100	0	0	0
	424	**1.120**	**-550**	**-487**	**64**
3 Gemeentefonds					
Lasten	-11	-12	-12	-107	-95
Baten	122.698	120.319	121.056	121.103	47
	122.687	**120.307**	**121.044**	**120.997**	**-47**
4 Eigen financieringsmiddelen					
Lasten	-121	-99	-62	-62	0
Baten	5.191	3.080	2.997	3.054	57
	5.070	**2.981**	**2.934**	**2.992**	**57**
5 Deelnemingen					
Lasten	-1.808	-1.386	-1.386	-1.361	25
Baten	1.511	1.501	1.410	1.411	1
	-296	**115**	**24**	**49**	**26**
6 Incidentele baten en lasten					
Lasten	-1.492	0	0	-43	-43
	-1.492	**0**	**0**	**-43**	**-43**
7 Begrotingsaldo					
	0	**0**	**0**	**0**	**0**

TOELICHTING PER PRODUCT

1. Lokale heffingen

- De baten zijn € 10.000 lager dan begroot. Dit is het resultaat van een incidenteel hogere opbrengst uit OZB (€ 9.000), een incidenteel hogere opbrengst hondenbelasting (€ 28.000), een incidenteel lagere opbrengst precario (€ 37.000) en een lagere opbrengst toeristenbelasting (€ 10.000);

- Daarnaast zijn de lasten € 49.000 hoger dan begroot door een extra dotatie aan de voorziening dubieuze belastingdebiteuren. Gebleken is dat de benodigde omvang van deze voorziening die we jaarlijks bepalen bij de jaarstukken ontoereikend is en mogelijk ook structureel aangevuld moet worden. Indien er een aanvulling nodig is, maakt dit onderdeel uit van het financieel perspectief 2018.

Het beleid inzake lokale heffingen is verder toegelicht in de paragraaf lokale heffingen.

2. Nog te bestemmen middelen
In het onderdeel nog te bestemmen middelen zijn stelposten opgenomen die in principe alle onderdelen van de gemeentebegroting raken. Het voordeel op dit onderdeel in de rekening komt door het op de plek ramen van het personeel van de Beemster voor extra toelage boven anciënniteit. Dus lagere lasten in de algemene dekkingsmiddelen en hogere baten programma 10 Bestuur & Concern. Samenvattend levert dit een lagere last op van € 64.000.

3. Gemeentefonds
De uitkering uit het gemeentefonds is in 2017 verantwoord voor € 121,1 miljoen. Dit is incidenteel € 47.000 meer baten dan begroot. *In onderstaande tabel is dit samengevat:*

Uitkeringsjaar	Begroting	Realisatie	Afwijking
2015	-	-€ 38.059	-€ 38.059
2016	€ 188.890	€ 218.466	€ 29.576
2017	€ 120.866.897	€ 120.922.851	€ 55.954
Totaal gemeentefonds	**€ 121.055.787**	**€ 121.103.258**	**€ 47.471**

De miljoenennota 2018 is verwerkt in de septembercirculaire gemeentefonds 2017 en in de tweede tussenrapportage 2017. In 2017 vindt nog een verrekening plaats op basis van de werkelijke rijksuitgaven. Informatie hierover komt pas beschikbaar na afronding van de jaarstukken 2017. Dit betrekken we bij de eerste tussenrapportage 2018.

Uitkeringsjaar 2017
Het resultaat van de algemene uitkering 2017 is op basis van de laatste specificatie Binnenlandse Zaken (BZK) € 120.922.851. Dit is € 56.000 hoger dan geraamd in de tweede tussenrapportage 2017. De hogere uitkering is veroorzaakt door een nadeel van € 124.000 op de maatstaven (onder andere bijstand, lage inkomens, minderheden), een voordeel van € 97.000 voor innovatieve aanpak energie, een voordeel van € 92.000 op het aantal geplaatste vergunninghouders. Het restantbedrag is een nadeel van € 10.000 voor een uitname in taakmutaties (implementatie EED en vernieuwing van de berichtvoorziening).

<u>Hogere bijdrage innovatieve aanpak gemeente Waterland</u>
Voor innovatieve aanpak is er incidenteel in 2017 (in de mei- en decembercirculaire) € 268.000 ontvangen. Dit is voor de uitvoering van regionale innovatieve aanpakken gericht op energiebesparing in de particuliere woningvoorraad. Purmerend fungeert hier als trekker in de regio voor monumenten aanpak (gemeente Waterland) en Aardgasloos (gemeente Purmerend). Het bedrag wat is ontvangen in de meicirculaire (€ 171.000) is via de eerste tussenrapprotage toegevoegd aan de algemene middelen. De bijstelling uit de decembercirculaire (€ 97.000) kan niet meer in begroting 2017 worden verwerkt en valt vrij in het rekeningresultaat 2017. In de realisatie is een incidentele bijdrage van € 129.000 inzake monumenten aanpak aan de gemeente Waterland overgemaakt.

<u>Lagere uitvoeringslasten voor gefinancierde ICT-activiteiten door VNG</u>
In 2011 is, in afstemming met het Rijk, besloten om de regie, de uitvoering van een aantal ICT-activiteiten en de financiering daarvan bij de VNG te beleggen (onder andere digitaal klantendossier, informatiebeveiligingsdienst,

modernisering gemeentelijke basisadministratie). Om uitvoering van de betreffende activiteiten te kunnen bekostigen, ontvangt VNG geld uit het gemeentefonds. Zonder verdere actie zou deze uitname uit het gemeentefonds leiden tot extra niet terug te vorderen btw bij de VNG. Om te voorkomen dat deze btw een kostenpost vormt, is afgesproken dat de VNG een factuur stuurt en de gemeenten de btw declareren bij het btw compensatiefonds. Dit levert voor Purmerend een incidentele lagere last op van € 34.000. Deze financieringskwestie is in strijd met de Financiële Verhoudingswet en wordt met ingang van 1 januari 2018 beëindigd. Bekostiging zal plaatsvinden via een verhoging van de contributie van de VNG. In de begroting hebben we hier al rekening mee gehouden.

Nabetalingen over vorige jaren (2015 en 2016)

- De nabetaling over 2015 is € 38.000 lager dan begroot door de vaststelling van de inkomensmaatstaf OZB. Hiermee is dit uitkeringsjaar definitief vastgesteld.
- De hogere nabetaling van € 30.000 over 2016 betreft nadere vaststellingen in de maatstaven leerlingen en lage inkomens. Verder is er een effect door het opnemen van een nieuwe maatstaf loonkostensubsidie.

Overigens zijn deze afwijkingen ontstaan na de tweede tussenrapportage 2017.

4. Eigen financieringsmiddelen

Het renteresultaat geeft een incidenteel batig saldo van € 57.000. Het renteresultaat valt hoger uit dan geraamd (voordeel € 57.000). Het voordeel wordt verklaard door een lagere financieringsbehoefte, waardoor er minder langlopend is geleend dan geraamd. Daarnaast is er gedurende het jaar gebruik gemaakt van de mogelijkheid om kasgeld aan te trekken. Over de kasgeldleningen is geen rente betaald maar een vergoeding ontvangen.

5. Deelnemingen

Het nadeel op de post deelnemingen betreft:

- € 25.000 lagere onderzoeks- en adviseringskosten Stadsverwarming en een lagere risicoprovisie van € 27.000;
- hogere dividenduitkering BNG (€ 8.000);
- Hogere garantstellingprovisie HVC (€ 20.000)

Alle afwijkingen zijn incidenteel van aard.

6. Incidentele baten en lasten

Het saldo van incidentele baten en lasten geeft per saldo een nadeel van € 43.000 door een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren.

Dit is inclusief een bedrag van onvoorziene uitgaven, die voldoen aan de volgende criteria:

- op het moment van totstandkoming van de begroting waren de kosten nog niet te voorzien
- het is niet mogelijk om deze kosten te vermijden
- de kosten zijn niet uit te stellen naar de toekomst voor afweging bij de volgende Kadernota

In 2017 is de post onvoorzien van € 50.000 niet aangesproken door de raad.

RESERVES

(bedragen x € 1.000)	Ultimo 2017	Dotatie 2017	Onttrekking 2017	Ultimo 2017
Egalisatiereserve rente	377	-	268	109
Saldo	**377**	**-**	**268**	**109**

Deze reserve is ontstaan door het sneller aflossen van de leningen door Intermaris. Bij de vervroegde aflossing is een boeterente betaald. Jaarlijks onttrekken we een aflopend bedrag aan deze reserve, zodat de gemeentebegroting

geen nadeel ondervindt van vervroegde aflossingen. Eind 2018 zal de reserve volledig zijn besteed. In 2017 is € 268.000 onttrokken conform begroting.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Onderwerp (-/- is lagere baten/lasten)	Lasten	Baten
Extra dotatie aan de voorziening dubieuze (belasting) debiteuren	91.000	-
Dienstverlening Beemster	-64.000	-
Uitvoering uit het gemeentefonds gefinancierde ICT-activiteiten door VNG	-34.000	-

2 Het financieel resultaat 2017

ALGEMEEN

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is bepaald dat alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves plaatsvinden in het kader van de resultaatbestemming (artikel 27 BBV). Het resultaat vóór bestemming bestaat uit de resultante van het totaal van baten en lasten. Dit volgens de diverse programma's, de overhead en de algemene dekkingsmiddelen. We verwerken hierop als resultaatbestemming de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Tot slot geven we het resterende resultaat een bestemming. Hiervoor doen we u in deze aanbiedingsbrief een voorstel.

De resultaatbestemming is een bevoegdheid van de raad. Alle stortingen in en onttrekkingen aan de reserves vereisen dus goedkeuring van uw raad. Dit kan expliciet bij de resultaatbestemming van de rekening of vooraf bij de vaststelling van de begroting en/of tussentijds door vaststelling van de tussenrapportages of afzonderlijke raadsbesluiten.

RESULTAAT VÓÓR BESTEMMING

Het resultaat vóór bestemming vloeit voort uit de afzonderlijke programma's (1 t/m 10) en de onderdelen overhead en algemene dekkingsmiddelen (inkomsten van de gemeente zonder vooraf bepaald bestedingsdoel). Daarbij bestaat een verband tussen de mutaties op de reserves en de uitgaven en ontvangsten in de programma's. Voor sommige uitgaven is immers in het verleden een bestemmingsreserve gevormd. Het resultaat vóór bestemming vindt u toegelicht in de hoofdstukken per programma en bij de algemene dekkingsmiddelen.

Tabel: Totaaloverzicht baten en lasten per programma (bedragen x € 1.000)

Bedragen (x € 1.000)	Primitieve begroting 2017			Begroot primitief bijgesteld 2017			Geboekt 2017		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01 Publieksdiensten	-5.362	3.043	-2.319	-5.932	6.416	484	-6.003	6.704	700
02 Samenleving	-126.162	32.931	-93.231	-123.190	29.450	-93.741	-119.868	29.888	-89.979
03 Wonen	-778	296	-482	-548	229	-320	-515	348	-167
04 Milieu	-11.638	13.370	1.732	-10.519	12.138	1.620	-10.548	12.211	1.663
05 Bereikbaarheid	-2.420	2.264	-156	-3.040	2.526	-514	-3.219	2.985	-235
06 Beheer openbare ruimte	-23.049	9.931	-13.118	-21.841	8.028	-13.814	-21.400	7.684	-13.716
07 Ruimtelijke ordening	-19.532	17.907	-1.625	-35.792	32.382	-3.410	-24.689	21.176	-3.512
08 Veiligheid	-7.111	156	-6.955	-7.058	22	-7.036	-7.031	31	-6.999
09 Economie	-864	586	-278	-1.433	732	-702	-1.485	633	-851
10 Bestuur en Concern	-8.982	4.643	-4.339	-8.314	4.746	-3.568	-8.392	4.868	-3.524
Gerealiseerde baten en lasten	**-205.899**	**85.128**	**-120.770**	**-217.668**	**96.668**	**-121.000**	**-203.149**	**86.528**	**-116.621**
Algemene dekkingsmiddelen	-314	138.085	137.771	-2.048	138.558	136.509	-2.146	138.653	136.507
Overzicht Overhead	-42.635	23.117	-19.518	-19.723	143	-19.580	-21.099	1.129	-19.970
Heffing Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-50	-	-50	-50	-	-50	-	-	-
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	**-248.898**	**246.330**	**-2.567**	**-239.490**	**235.369**	**-4.121**	**-226.395**	**226.311**	**-84**
Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen reserves:									
- Egalisatiereserves	-81	440	358	-81	440	358	-119	440	321
- Bestemmingsreserves	-	1.447	1.447	-	2.385	2.385	-201	2.023	1.823

Resultaat na mutaties egalisatie- en bestemmingsreserves	**-248.979**	**248.217**	**-762**	**-239.571**	**238.194**	**-1.378**	**-226.714**	**228.774**	**2.059**
- Onttrekking/dotatie algemene reserve (incidenteel)	-269	-	-269	-269	1.178	909	-269	345	76
Gerealiseerd resultaat 2017	**-249.248**	**248.217**	**-1.031**	**-239.840**	**239.372**	**-468**	**-226.983**	**229.119**	**2.135**

RESULTAAT NÁ BESTEMMING

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves veroorzaken het verschil tussen het resultaat vóór bestemming en het resultaat ná bestemming. In de tabellen is weergegeven hoe het rekeningresultaat 2017 na bestemming tot stand kwam.

In tabel 1 staat een overzicht van de mutaties op de bestemmings-,egalisatie- en algemene reserve(s).

Tabel 1: Bestemmings- ,egalisatie- en algemene reserve(s) (bedragen x € 1.000)

(-/- = nadeel exploitatie en +/+ = voordeel exploitatie)	**Programmanummer en omschrijving**	**Begroting bijgesteld 2017**	**Rekening 2017**
Resultaat programma's 1 t/m 10 (saldo van de baten en lasten)		-121.000	-116.621
Saldo algemene dekkingsmiddelen		136.509	136.507
Overzicht Overhead		-19.580	-19.970
Heffing Vennootschapsbelasting		-	-
Onvoorzien		-50	-
Resultaat VOOR bestemming 2017		**-4.121**	**-84**
Resultaatbepaling 2017 via egalisatiereserves:			
Reserve Begraafrechten	06. Beheer openbare ruimte	90	52
Reserve Rente	Algemene dekkingsmiddel	269	269
Subtotaal mutaties egalisatiereserves		**358**	**321**
Resultaatbepaling 2017 via bestemmingsreserves:			
Reserve Gemeentelijke middelen participatie	02. Samenleving	244	-
Reserve Herstructureringskosten WSW	02. Samenleving	983	967
Reserve Woonvisie	03. Wonen	-	-106
Reserve Sanering asbest	07. Ruimtelijke ordening	10	7
Reserve Gronden	07. Ruimtelijke ordening	1.148	955
Subtotaal mutaties bestemmingsreserves		**2.385**	**1.823**
Resultaat na mutaties egalisatie- en bestemmingsreserves		**-1.377**	**2.059**
Resultaatbepaling 2017 via algemene reserve:			
Versterking algemene reserve (cf. begroting 2016)	besluit 1222898	-269	-269
Verhuis- en schoonmaakkosten Werkplein	besluit 1325603	220	87

(-/- = nadeel exploitatie en +/+ = voordeel exploitatie)	Programmanummer en omschrijving	Begroting bijgesteld 2017	Rekening 2017
Ontsluiting Stekeldijk	besluit 1361258	169	108
Verschuiving projecten openbare ruimte	besluit 1325603	479	90
Uitvoering duurzaamheidsagenda	besluit 1349508	310	60
Subtotaal mutaties algemene reserve		**909**	**76**
Resultaat 2017 NA bestemming 2017		**-468**	**2.135**

De afzonderlijke reserves en mutaties zijn toegelicht in de toelichting per programma en in de bijlage 'overzicht reserves'.
In het programma worden bestedingen toegelicht en in de bijlage het doel en de voeding van de reserve.

In onderstaande tabel vindt u alle verschillen tussen de begrote mutaties en de daadwerkelijke mutaties op reserves. Er is voor € 238.000 meer toegevoegd en voor € 1.195.000 minder onttrokken aan de bestemmings-,egalisatie- en algemene reserve(s). Deze afwijkingen zijn binnen de doelstellingen waarvoor de reserves zijn ingesteld. De gesaldeerde afwijking van € 1.433.000 ten opzichte van de bijgestelde begroting is als volgt *(bedragen x € 1.000)*:

Reserve (-/- = nadeel en +/+ voordeel)	Soort reserve	Bedrag dotatie	Bedrag onttrekking
- hogere dotatie begraafrechten	egalisatie	-37	-
- lagere onttrekking gemeentelijke middelen participatie	bestemming	-	-244
- lagere onttrekking herstructureringskosten WSW	bestemming	-	-16
- hogere dotatie woonvisie	bestemming	-106	-
- lagere onttrekking sanering asbest	bestemming	-	-3
- hogere dotatie en lagere onttrekking gronden	bestemming	-95	-98
- Lagere onttrekking algemene reserve	Algemeen		-833
Totaal		**-238**	**-1.195**

Het resultaat vóór bestemming bedraagt € 84.000 nadelig (begroot na wijzigingen: € 4.121.000 nadelig). Na de mutaties op de bestemmings-,egalisatie-, en algemene reserve bedraagt het rekeningresultaat € 2.135.261 voordelig (begroot na wijzigingen € 468.286 nadelig).

In 2017 is € 1.178.215 aan onttrekkingen en € 269.000 aan toevoegingen aan de algemene reserve begroot. In de jaarrekening is € 344.795 onttrokken en € 269.000 toegevoegd aan de algemene reserve. De onttrekkingen aan de algemene reserve zijn lager dan begroot omdat op de specifieke onderdelen waar deze onttrekkingen voor bedoeld waren minder is uitgegeven dan begroot.

Tabel: Ontwikkeling algemene reserve en voorstel resultaatbestemming (bedragen x € 1.000)

Resultaat 2017 NA bestemming 2017		**-468**	**2.135**
Voorgestelde bestemming resultaat:	**Programmanummer en omschrijving**		
Bestemmingsreserve Transformatie 3D	02. Samenleving	-	339
Verschuiving projecten openbare ruimte	06. Beheer openbare ruimte	-	723

Resultaat 2017 NA bestemming 2017		**-468**	**2.135**
Innovatieve aanpak	07. Ruimtelijke ordening	-	139
Uitvoering duurzaamheidsagenda	07. Ruimtelijke ordening	-	300
Kwaliteitsverbetering informatiebeheer (DIV)	Overzicht Overhead	-	95
Saldo voorgestelde mutaties rekening 2017		**-**	**1.596**
Toevoeging algemene reserve na resultaat bestemming		**-468**	**539**

VOORGESTELD BESTEMMINGSRESULTAAT

Bestemmingsreserve transformatie 3D

De decentralisaties gaan gepaard met een transformatie in het sociaal domein, dit vergt extra inzet. In 2015 en 2016 zijn de onbestede middelen voor een deel (€ 4,6 miljoen) als onvoorziene uitgaven als gevolg van het reguliere beleid in deze reserve gehouden.De toekomstige bestedingen zijn op dit moment nog niet voorhanden, waardoor er in 2017 geen onttrekking heeft plaatsgevonden. Voor 2017 zijn er is voor het onderdeel Jeugd een exploitatieoverschot (€ 370.871) en voor Wmo nieuw een exploitatietekort (-€ 31.521). Om de transformatie verder te ondersteunen en te stimuleren stellen wij voor het exploitatieoverschot van € 339.350 in deze reserve te bestemmen. Hiermee komt de reserve uit op een saldo van ruim € 4,9 miljoen en zal op basis van de beschikbare inzichten en te bereiken doelen de bestedingen in de toekomst nader uitgewerkt worden.

Doorgeschoven projecten openbare ruimte

In 2017 zijn de middelen voor kunstwerken en wegen voor planmatige onderhoudswerkzaamheden niet geheel tot besteding gekomen. Voor € 723.000 zijn reeds verplichtingen aangegaan voor herstelwerkzaamheden aan het asfaltprogramma € 370.000, Wheremolen Oost € 160.000 en Overwhere Zuid € 230.000. Voorgesteld wordt om dit bedrag in 2018 toe te voegen aan het exploitatiebudget openbare ruimte.

Innovatieve aanpak

In het gemeentefonds is een bonusbedrag uitgekeerd voor Innovatieve Aanpakken. Aan de uitvoering van innovatieve aanpakken gericht op energiebesparing in de particuliere woningvoorraad wordt in 2018 verder gewerkt. Voorgesteld wordt om de bonus van € 139.000 beschikbaar te houden voor uitvoering in 2018 en toe voegen aan het exploitatiebudget innovatieve aanpakken in 2018.

Uitvoering duurzaamheidsagenda

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 heeft uw raad besloten om vanuit het rekeningresultaat € 310.000 beschikbaar te stellen voor de duurzaamheidsgenda. De uitvoering van deze agenda heeft echter een langere doorlooptijd dan een half jaar die er na dit besluit van uw raad in 2017 nog resteerde. Van het beschikbaar gestelde bedrag is € 300.000 nog niet besteed in 2017. Wij stellen uw raad voor om dit restant budget beschikbaar te houden voor uitvoering in 2018 en toe te voegen aan het exploitatiebudget duurzaamheid.

De volgende onderdelen wordten naar verwachting in 2018 uitgevoerd:

- subsidies aan derden voor verbetering van de energieprestatie van de bestaande woningvoorraad ad € 150.000;
- vervolg plan van aanpak aardgasloos ad € 30.000;
- meerkosten voor milieuvriendelijke alternatieven gemeentevoertuigen ad € 10.000;
- stimulering duurzame evenementen ad € 10.000;
- bijdrage schoolbesturen voor het aanvragen van extern advies op maat (energiescans) ad € 100.000.

Kwaliteitsverbetering informatiebeheer (DIV)

In 2017 was beoogd een kwaliteitsverbetering door te voeren voor informatiebeheer. Voorgesteld wordt om deze kwaliteitsverbetering door te voeren in 2018 en het niet bestede budget ad € 95.000 toe te voegen aan het exploitatiebudget Documentie- infromatievoorziening (DIV) in 2018.

Het resultaat na bestemming

Het resultaat voor bestemming van de reserves in 2017 bedraagt € 2.135.261. Dit is zo opgenomen in de aanbiedingsbrief van de programmarekening 2017. In de voordracht aan de gemeenteraad zijn een vijftal bestemmingen voorgesteld voor een totaalbedrag van € 1.596.350. Wij stellen voor om het restant van per saldo € 538.911 toe te voegen aan de algemene reserve.

Incidentele lasten en baten

Onderwerp (-/- is lagere baten/lasten)	Lasten	Baten
Besteding middelen herstructureringkosten WSW	-	€ 967.000
Inkomsten antispeculatiebeding en koopgarant-regeling Woonvisie	€ 106.000	-
Asbest sanering	-	€ 65.000
Voorbereidingskosten Kom A7/Drontermeer/Wagenweggebied, MIRT bijdrage, implementatie omgevingswet, afwikkeling duurzaamheidssubsidies, verlies/winstneming grexen	-	€ 955.000
Besteding verhuis - en schoonmaakkosten Werkplein	-	€ 87.000
Duurzaamheid besteding plan van aanpak aardgasloos Purmerend	-	€ 60.000
Ontsluiting Stekeldijk	-	€ 108.000
Besteding projecten openbare ruimte	-	€ 90.000

NA BALANSDATUM GEBLEKEN GEBEURTENISSEN

Algemene uitkering gemeentefonds

Half februari 2018 is een nabetaling ontvangen van het ministerie van BZK inzake het gemeentefonds 2017 van € 38.000 omtrent een aanpassing het definitief vaststellen van de maatstaven bijstand- en uitkeringsontvangers. Gelet op het moment van ontvangst is de programmarekening hiervoor niet meer aangepast en wordt dit als incidenteel voordeel verantwoord in 2018.

Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Op 6 april 2018 zijn de voorlopige jaarstukken 2017 vastgesteld. Uit het voorgestelde besluit blijkt dat er een bedrag van € 718.365 resteert om terug te betalen aan de gemeenten. De verdeling van dit bedrag vindt plaats naar rato van de gemeentelijke bijdrage 2017. Voor Purmerend gaat het om een teruggave van circa € 170.000. Dit bedrag maakt onderdeel uit van de Turap I 2018.

3 Overzicht overhead, VPB en onvoorzien

ONDERDEEL OVERHEAD

Inleiding

Door de gewijzigde regelgeving (BBV) worden de indirecte kosten (overhead) vanaf 2017 begroot en verantwoord in het nieuwe overzicht overhead. Indirecte kosten zijn kosten die niet rechtstreeks samenhangen met een product. Voorbeelden van overheadkosten zijn managementkosten, huisvestingskosten, automatiseringskosten, personeelsgebonden kosten.

Wat hebben we daarvoor gedaan

Er is intensief gewerkt aan het leggen van koppelingen tussen informatiesystemen. De prioriteit lag bij het Maatschappelijk domein. Maar ook voor het Ruimtelijk domein zijn voorbereidingen getroffen om later aan te sluiten op het DigitaalStelselOmgevingswet.

De bescherming van persoonsgegevens van inwoners is belangrijk en staat steeds meer in de publieke belangstelling. De risico's met betrekking tot de bescherming van deze persoonsgegevens nemen toe doordat we steeds meer in ketens samenwerken met anderen. We beschikken ook over steeds meer gevoelige gegevens waardoor het voor criminelen aantrekkelijker wordt om hier de hand op te leggen. De toenemende maatschappelijke zorgen hierover hebben er mede toe geleid dat gemeenten met ingang van 2017 op één en dezelfde wijze verantwoording af leggen: het ENSIA-traject (= Eénduidige Normatiek Single Information Audit). In het jaarverslag Privacy en Informatieveiligheid 2017 zal het college daarover uitgebreid verantwoording afleggen.

Voor de uitvoering van de participatiewet is het Participatiebedrijf Werkom opgericht. Vragen over informatieveiligheid en privacybescherming zijn hiervoor onderkend en geadresseerd.

Het beter werken

Om flexibel en veilig te werken is een voorziening getroffen om veilig te kunnen e-mailen. De invoering hiervan is ingewikkeld omdat ook de externe partijen waarmee we mailen een zelfde voorziening moeten gebruiken.

Voor het beheer en efficiency is gekozen voor één merk smartphones en tablets. Uit ervaring met een ruimere keuzevrijheid weten we dat dit duur en complex was.

Het stadhuis inclusief de raadzaal is verbouwd. De locatie werkplein is afgestoten. Het was de ambitie om huurders te vinden voor de leegstaande ruimte in het gemeentehuis. Dat is in 2017 nog niet gelukt maar voor 2018 is hiervoor al wel een eerste overeenkomst gesloten.

Informatievoorziening

De activiteiten van Purmerend voor de verbetering van de InformatieVoorziening (IV) hebben vooral betrekking op wat nodig is voor de inwoners en ondernemers. Tegelijk worden de IV-bouwstenen ontwikkeld zodat ze ook goed aansluiten bij de doelen die we gezamenlijk als samenwerkende overheden hebben voor de opbouw van de Generieke Digitale Infrastructuur (GDI). De standaardisatie volgens deze GDI is bijvoorbeeld noodzakelijk om te kunnen samenwerken voor de uitvoering van de OmgevingsWet.

Zaakgericht werken

Er zijn 10 projecten uitgevoerd om in verschillende vormen zaakgericht te gaan werken met het zaaksysteem. Vanuit deze projecten zijn ervaringen opgedaan die maken dat we nu meer inzicht hebben in de werking en het beheer van het zaaksysteem. Dit is essentieel voor de continuïteit nu het zaaksysteem een steeds prominentere rol krijgt bij de dienstverlening.

Rijksbeleid
Het beleid van het Rijk en de VNG om de InformatieVoorziening samen en collectief op te pakken. Dit beleid is merkbaar in de programmering van activiteiten maar nog niet in bruikbare producten.

De kosten die het Rijk maakt voor de collectieve ICT-infrastructuur worden vanaf 2017 in rekening gebracht naar rato van gebruik. Dit gaat specifiek om de kosten voor het gebruik van MijnOverheid en DigiD.

Data-georiënteerd werken
Basisregistraties
Uit het gebruik van de gegevens uit de basisregistraties door inwoners en ondernemers bleek de noodzaak om meer te investeren in de kwaliteit van deze gegevens.

Na veel vertraging is de operatie BRP gestopt. Hoewel dit een teleurstelling is voor de doorontwikkeling van de basisregistratie, is er nu wel helderheid voor de verbetering van de burgerzakendienstverlening.

Er was al vertraging in de landelijke ontwikkeling voor de BasisRegistratieOndergrond. Dit leidde er toe dat wij ook geen verdere stappen hebben gezet voor de invoering van deze basisregistratie.

In 2017 is op basis van eigen onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de BAG en BGT. Dat is gebeurd in het kader van ENSIA-traject.

Geomagazijn en -portaal
Gekoppeld aan de actuele technologie voor het gebruik van data, is onze aanpak voor het beschikbaar maken van geo-informatie veranderd. Met vrij te gebruiken (open-source) software is een infrastructuur opgebouwd om geo-informatie zichtbaar te maken in een specifieke website (= geoportaal) en als dataset ‘op te halen’ voor inwoners, ondernemers of voor intern gebruik die de gegevens willen gebruiken (= geomagazijn). We hebben de infrastructuur en er zijn bij wijze van proef nu enkele datasets ingevoegd. Maar we hebben nog lang niet alle data gepubliceerd.

Big-data
Binnen de regio ZaanstreekWaterland is de afspraak gemaakt om samen te oefenen met het gebruik van data. Voor het eerst hebben wij data kunnen delen met de politie en de GGD op een manier waarbij de privacy en informatieveiligheid was geborgd.

In de gemeentelijke organisatie is ervaring opgedaan met een zogenaamd DataLab. Een groepje medewerkers met een diversiteit aan kennis en vaardigheden vertaalde maatschappelijke vraagstukken naar gegevens. Vervolgens is geoefend met het verzamelen en bewerken van die gegevens. Het werken met deze data, om het waarnemingsvermogen op maatschappelijke vragen te vergroten, is nieuw. We experimenteren, zoeken en boeken voortgang. Maar deze ontwikkeling is nog niet zo ver dat we volop ‘in productie’ zijn. In 2018 is hier eenmalig budget voor beschikbaar.

Archief
In 2017 nam het college van B&W een vervangingsbesluit, op basis van een positief advies van de archiefinspecteur. De digitale documenten in ons nieuwe, aan het zaaksysteem gekoppelde, DocumentManagementSysteem (DMS) gelden nu als originelen. Dit is een sprong voorwaarts voor het archiefbeheer èn voor het gebruik van (digitale) documenten.

Financieel overzicht overhead

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	-31.427	-42.635	-19.723	-21.099	-1.376
Baten	31.427	23.117	143	1.129	986
Saldo	**0**	**-19.518**	**-19.580**	**-19.970**	**-390**

Het overzicht heeft per saldo een nadeel van € 390.000. Dit komt door € 1,38 miljoen hogere lasten en € 0,99 miljoen hogere baten. De afwijkingen zijn incidenteel tenzij anders vermeld.

Afwijkingen overzicht overhead

	Lasten	Baten
Lagere lasten en hogere baten huisvesting en facilitair	416.000	35.000
Hogere lasten en hogere baten overige overhead	-323.000	629.000
Frictiekosten hogere lasten en baten	-1.389.000	244.000
Overige kleine afwijkingen	-79.000	78.000
Totaal aan afwijkingen	**-1.375.000**	**986.000**

Huisvesting en facilitair

- Lagere lasten inhuur concerndata DIV € 95.000. Budget was beoogd voor kwaliteitsverbetering informatiebeheer. Dit is naar 2018 verschoven.
- Lagere lasten onderhoud stadhuis. Na de oplevering van het verbouwde stadhuis was minder onderhoud nodig € 118.000.
- Incidenteel is budget beschikbaar gesteld voor schoonmaak en verhuiskosten. Deze kosten zijn lager uitgevallen € 171.000.
- Lagere lasten werkplein. Het pand zou tot half 2017 in gebruik zijn. De verhuizing van het werkplein naar het stadhuis heeft eerder plaatsgevonden € 43.000.
- Lagere baten door niet gerealiseerde verhuur 3de en 4de etage stadhuis -€ 49.000.
- Overige hogere baten (apparaatskosten en catering) € 84.000.

Lasten en baten overige overhead

- De hogere lasten en hogere baten zijn voornamenlijk veroorzaakt door:
  Lagere lasten organisatieontwikkeling en regelingen personeel (zie frictiekosten domeninen) € 150.000.
- Hogere apparaatskosten (voornamenlijk ondersteuning en advies door het niet kunnen invullen van vacatures) en hogere baten ondersteunende afdelingen -€ 142.000 en € 80.000.
- Polisbeheer hogere lasten en baten -€ 564.000 en € 549.000. De 5 ton hogere lasten worden gedekt door de 5 ton hogere baten. Deze baten betreft de doorbelasting naar de afdelingen.
- Hogere accountantskosten -€ 67.000. We hebben in 2016 afscheid genomen van de oude accountant. De afwikkeling met de oude accountant van de kosten van de controle van de jaarrekening 2015 heeft uiteindelijk begin 2017 plaats gevonden. De kosten van de controle van de jaarrekening 2016 die in 2017 door de nieuwe accountant is uitgevoerd heeft niet tot overschrijding van het budget geleid.
- Lagere kosten ondersteuning van personele instroom, doorstroom en uitstroom € 69.000.
- Lagere lasten arbeidsvoorwaarden en rechtspositie € 166.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere kosten vergoeding IZA, lagere kosten jubileumgratificaties en lagere kosten salarisadministratie.

- Hogere lasten voormalig personeel (WW) -€ 112.000. Er zijn meer medewerkers na beëindiging van hun dienstverband in de WW terecht gekomen. Het UWV heeft met terugwerkende kracht pensioenpremie voor de WW-ers verhaalt op de uitkering.
- Lagere lasten vorming en opleiding € 142.000.
- Overige kleine afwijkingen € 34.000.

Frictiekosten
Deze post betreft voornamelijk kosten in verband met vaststellingsovereenkomsten als gevolg van de reorganisatie en loonkosten van bovenformatieve medewerkers. De inkomsten betreffen vergoedingen voor externe detacheringen van medewerkers. Deze frictiekosten zijn voor € 1 mln gedekt binnen de overhead en voor de resterende € 389.000 binnen de andere programma's.

ONDERDEEL ONVOORZIEN

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	0	-50	-50	0	50
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	**0**	**-50**	**-50**	**0**	**50**

Het saldo van incidentele baten en lasten geeft per saldo een voordeel van € 50.000. Dit is inclusief een bedrag van onvoorziene uitgaven, die voldoen aan de volgende criteria:

• op het moment van totstandkoming van de begroting waren de kosten nog niet te voorzien;
• het is niet mogelijk om deze kosten te vermijden;
• de kosten zijn niet uit te stellen naar de toekomst voor afweging bij de volgende Kadernota;
In 2017 is de post onvoorzien van € 50.000 niet aangesproken door de raad.

ONDERDEEL VENNOOTSCHAPSBELASTING

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017 primitief	Begroting 2017 bijgesteld	Realisatie 2017	Afwijking
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Voorlopige berekeningen geven een indicatie voor een belastingplicht over 2017, maar onduidelijkheid met betrekking tot de (fiscale) richtlijnen en uitgangspunten zorgt er voor dat de (mogelijke) vpb-last nog niet kan worden vastgesteld voor 2017.

D E P A R A G R A F E N

1 Lokale heffingen

ALGEMEEN

Overeenkomstig artikel 26 BBV verantwoorden we in deze paragraaf wat we in de paragraaf Lokale heffingen bij de begroting hebben opgenomen.

KOSTENDEKKENDHEID VAN DE HEFFINGEN

In onderstaande tabel staat inzichtelijk welk percentage kostendekkendheid in de bijgestelde begroting was geraamd en in de rekening is gerealiseerd.

Tabel kostendekkendheid product afvalverwijdering

Bedrag in €	Primitieve begroting 2017	Bijgestelde begroting 2017	Rekening 2017
Lasten	11.198.837	9.461.245	9.663.790
Btw	1.233.486	1.233.486	1.233.486
Overhead	1.306.776	1.249.655	1.249.655
Totaal lasten	13.739.099	11.944.386	12.146.931
Baten	13.558.687	12.130.763	12.200.241
Saldo	180.412	-/- 186.377	-/- 53.310
Onttrekking voorziening afvalstoffenheffing	-/- 180.412	-/- 180.412	-/- 180.412
Dotatie voorziening afvalstoffenheffing		366.789	233.722
Kostendekkendheid	-	-	-
Kostendekkendheid in %	100%	100%	100%

In de berekening van het tarief afvalstoffenheffing hielden we rekening met € 1,2 miljoen extra dekking door btw die we aan inwoners doorrekenen. In 2016 was € 881.074 beschikbaar in de voorziening afvalstoffenheffing. Hiervan is in 2017 € 180.412 onttrokken voor het tarief afvalstoffenheffing 2017. Door een positief resultaat over 2017 hebben we € 233.722 aan de voorziening afvalstoffenheffing toegevoegd. Van het totale saldo (€ 934.384) is € 293.692 betrokken bij de tariefstelling van de afvalstoffenheffing 2018, € 360.746 bij de tariefstelling van 2019, € 196.612 bij de tariefstelling van 2020 en € 83.334 bij de tariefstelling van 2021. Het tarief van de afvalstoffenheffing 2017 is volledig kostendekkend.

Tabel kostendekkendheid product riolering

Bedrag in €	Primitieve begroting 2017	Bijgestelde begroting 2017	Rekening 2017
Lasten	5.982.247	6.445.991	5.399.351
Btw	601.372	601.372	601.372
Overhead	585.530	598.970	598.970
Totaal lasten	7.169.149	7.646.333	6.599.693
Baten	7.034.728	6.853.285	6.775.672
Saldo	134.421	793.048	-/- 175.979
Onttrekking voorziening gemeentelijke watertaken	-/- 134.421	-/- 793.048	-/- 793.048
Dotatie voorziening gemeentelijke watertaken			969.027

Bedrag in €	Primitieve begroting 2017	Bijgestelde begroting 2017	Rekening 2017
Kostendekkendheid	-	-	-
Kostendekkendheid in %	100%	100%	100%

In de berekening van het tarief rioolheffing hielden we rekening met € 0,6 miljoen extra dekking door btw die we aan inwoners doorrekenen. In 2016 was € 1.197.991 beschikbaar in de voorziening gemeentelijke watertaken. Hiervan is in 2017 € 793.048 onttrokken om kosten te dekken voor doorgeschoven werkzaamheden uit 2015 en 2016. Door uitgestelde werkzaamheden in 2017 is € 969.027 gedoteerd aan de voorziening gemeentelijke watertaken. Het tarief van de rioolheffing 2017 is volledig kostendekkend.

Tabel overige producten inzake kostendekkendheid

Bedrag in € 1.000	Primitieve begroting 2017	Bijgestelde begroting 2017	Rekening 2017
Leges Omgevingsvergunningen			
Lasten	1.103	1.321	1.417
Baten	1.281	4.481	4.613
Saldo	-/- 178	-/- 3.160	-/- 3.196
Kostendekkendheid in %	116	339	326
Leges Burgerzaken			
Lasten	1.244	1.464	1.453
Baten	1.229	1.402	1.422
Saldo	15	62	31
Kostendekkendheid in %	99	96	98
Leges Begraafplaatsen			
Lasten	806	810	889
Baten	724	724	728
Saldo	82	86	161
Kostendekkendheid in %	90	89	82
Leges Markten			
Lasten	131	136	135
Baten	194	194	135
Saldo	-/- 63	-/- 58	0
Kostendekkendheid in %	149	143	100

Gerealiseerde aantallen beïnvloeden voor de meeste leggessoorten het percentage kostendekkendheid. Die zijn variabel en niet altijd goed vooraf in te schatten. De lasten betreffen voornamelijk personeel en zijn minder variabel.

DE GERAAMDE INKOMSTEN

Tabel baten met betrekking tot de lokale heffingen

Soort	Raming 2017 voor wijziging	Raming 2017 na wijziging	Werkelijk 2017
Onroerende zaakbelasting (OZB):			
- gebruikers (alleen bedrijven)	1.973.3771	1.791.410	1.793.405
- eigenaren	10.480.711	10.493.437	10.498.127

Soort	Raming 2017 voor wijziging	Raming 2017 na wijziging	Werkelijk 2017
Belasting op roerende woon- en verblijfsruimten (RWB)	11.658	11.658	14.372
Afvalstoffenheffing	10.918.880	10.887.994	10.905.466
Reinigingsrecht	60.000	60.404	63.888
Rioolheffing	6.697.526	6.697.526	6.708.402
Parkeerbelastingen	2.254.118	2.266.532	2.381.705
Precariobelasting	234.294	214.294	177.359
Hondenbelasting	384.784	384.7845	413.354
Reclamebelasting	150.000	150.0000	148.498
Leges			
Lijkbezorgingsrechten			
Toeristenbelasting	50.000	50.000	40.000
Marktgelden			
Totaal lokale heffingen			

BELEID TEN AANZIEN VAN LOKALE HEFFINGEN

De heffing en inning hebben plaatsgevonden overeenkomstig het vastgestelde beleid.

Parkeerbelastingen

In 2017 zijn er 3077 naheffingsaanslagen opgelegd omdat op het moment van de controle er geen of onvoldoende parkeergeld betaald was. Er zijn 390 bezwaarschriften ingediend (afgerond 13%) waarvan in 248 van de gevallen het bezwaar gegrond is verklaard (afgerond 64%). Met name het betalen van parkeergeld met behulp van de smartphone leidt tot veel toegekende bezwaarschriften. De bezwaren zijn toegekend omdat bijvoorbeeld er wel parkeergeld betaald was, maar dit op het moment van de controle niet vastgesteld kon worden door de controleur door storingen met de handterminal. Ook worden er veel vergissingen gemaakt door de parkeerders bij het aanmelden van het kenteken met de smartphone bij één van de belproviders. Er is in die situaties wel parkeergeld betaald, maar er is een fout gemaakt bij het ingeven van het kenteken of bij het ingeven van het nummer van de parkeerautomaat. Jurisprudentie van de belastingrechter wijst uit dat in dat soort situaties het bezwaar moet worden toegekend omdat de parkeerbelasting is betaald, de aanslag dient te worden vernietigd.

Hondenbelasting

In mei 2017 is de jaarlijkse huis-aan-huis controle uitgevoerd voor de hondenbelasting. Deze jaarlijkse controle wordt over 1/3 deel van de gemeente uitgevoerd. De hercontrole heeft in totaal 308 nieuwe aanmeldingen voor de hondenbelasting opgeleverd.

Reclamebelasting

Op 24 juni 2015 is de verordening Reclamebelasting vastgesteld. Vanaf 1 juli 2015 is reclamebelasting geheven. De opbrengst reclamebelasting wordt na aftrek van de door de gemeente gemaakte perceptiekosten overgemaakt naar de Stichting Binnenstad Ondernemersfonds Purmerend (BOF). BOF organiseert activiteiten in het centrumgebied
met als doel klanten te verleiden het verblijf in de historische binnenstad van Purmerend te verlengen en te intensiveren. In 2017 zijn er vier bezwaarschriften ingediend. In twee gevallen is het bezwaar gedeeltelijk toegekend en zijn de aanslagengedeeltelijk verminderd omdat de bedrijven waren verhuisd. Eén bezwaarschrift is toegekend omdat de reclameuiting was verwijderd, één bezwaar is ongegrond omdat er geen recht bestond op vrijstelling.

Bezwaarschriften tegen de hoogte van de WOZ waarden

In 2017 zijn er 410 bezwaarschriften (dossiers) ingediend naar aanleiding van de jaarlijkse herwaardering van de

woningen en de niet-woningen. In 2016 waren dat 375 bezwaarschriften.

Tabel kwijtscheldingen

Omschrijving	Afvalstoffenheffing		Rioolrecht (gebruik)		Totaal
	aantal	bedrag	aantal	bedrag	verleend
Automatische kwijtschelding 2016	1.405	469.364	1.405	95.560	564.924
Automatische kwijtschelding 2017	1.611	501.703	1.611	105.490	607.193
kwijschelding op verzoek 2016	1.044	305.861	1.044	62.339	368.200
Kwijtschelding op verzoek 2017	853	237.772	853	49.995	287.767
Totaal 2016	2.449	775.225	2.449	157.899	933.124
Totaal 2017	2.464	739.475	2.464	155.485	894.960

2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

DOELSTELLING

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote kosten te dekken. Door de beschikbaarheid van weerstandsvermogen hoeven we bij een financiële tegenvaller in de begrotingsuitvoering niet direct tot een bezuiniging over te gaan. We maken onderscheid tussen incidenteel en structureel weerstandsvermogen. Het eerste is bedoeld voor éénmalige tegenvallers en het tweede voor structurele tegenvallers.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

A. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

B. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

OMVANG WEERSTANDSCAPACITEIT

Tot de weerstandscapaciteit rekenen we de algemene reserve, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit. In onderstaand overzicht worden de afzonderlijke onderdelen beschreven. Hierbij staat aangegeven of en voor hoeveel deze onderdelen bijdragen aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit *(bedragen maal € 1.000)*

Onderdeel/Omvang/Duiding	Telt mee voor
Onderdeel: Stille reserves **Omvang:** Maximaal € 3.000 **Duiding:** De te verkopen panden en gronden waar bij de verkoop een netto boekwinst kan worden gerealiseerd. Omdat de boekwinst al is verwerkt in de begroting is hier geen bijdrage aan de beschikbare weerstandscapaciteit.	€ 0
Onderdeel: Onbenutte belastingcapaciteit **Omvang:** Circa € 4.900 **Duiding**: Het verschil tussen het belasting OZB in Purmerend en 120% van het landelijk gemiddelde. Tot het niveau van 120% zal hoe dan ook geen sprake zijn van toelating tot artikel 12. In Purmerend is de keuze gemaakt om als laatste maatregel de OZB te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt daarom niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit. De tarieven voor de overige heffingen zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn volledig kostendekkend.	€ 0
Onderdeel: Ombuigingspotentieel **Omvang:** € 0 **Duiding:** Via de kadernota en begroting is steeds actief gestuurd op ombuigingsmogelijkheden, hiermee wordt steeds ruimte gevonden voor structurele nieuwe uitgaven.Daardoor resteert er nauwelijks ombuigingspotentieel.	€ 0
Onderdeel: Bestemmingsreserves **Omvang:** Circa € 9.800 **Duiding:** De bestemmingsreserves hebben een specifiek door de raad vastgesteld bestedingsdoel. Deze doelen zijn bewust gekozen, de reserves zijn daarmee volledig geprogrammeerd. De omvang van de bestemmingsreserves schommelt. Op basis van de besluiten die in de begroting zijn verwerkt daalt de omvang naar € 7,5 miljoen ultimo 2020. Zowel voor de bestemmingsreserve 3D als voor de bestemmingsreserves ruimtelijk (wonen en gronden) geldt dat deze ook gebruikt kunnen worden voor de afdekking van risico's. De risico's zijn voor beide onderdelen, met uitzondering van de grondexploitatie Baanstee-Noord, niet apart meegeteld omdat deze voldoende zijn afgedekt. Om deze reden wordt ook de omvang van de reserves niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit.	€ 0
Onderdeel: Algemene reserve **Omvang:** € 20.362 (excl. resultaat 2017) **Duiding:** Bij de omvang is rekening gehouden met de voorgestelde resultaatbestemming 2016. In de periode tot en met 2021 blijft de reserve rond het niveau van € 15 miljoen uitkomen. Hier is in mee genomen het verwachte nadelig resultaat in 2017.	€ 20.362
Beschikbare weerstandscapaciteit eind 2017	**€ 20.362**

MEEGEWOGEN FINANCIËLE RISICO'S

Wat valt er onder risico's en wat niet?

Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen worden ingeschat en verwerkt in de begroting. Het weerstandsvermogen is nadrukkelijk niet bedoeld als buffer hiervoor. De begroting moet hier dus op inspelen. Dat geldt ook voor risico's van het onvolledig kunnen declareren van uitgaven op specifieke uitkeringsregelingen. Deze risico's kunnen we vooraf inschatten en hierop de administratieve organisatie aanpassen.

Kosten

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze ontstaan en waarvan de omvang ook bekend is, stellen we voorzieningen in. Bij het weerstandsvermogen kunnen we kosten derhalve buiten beschouwing laten. De voorzieningen zijn ook daadwerkelijk op orde.

Rampen en crisis

Voor rampen en crisissituaties is een scala aan beheersmaatregelen getroffen. We hebben een rampenplan waarin staat hoe te acteren bij een (dreigende) ramp of crisis en een verzekerd risico (zo niet, dan vallen we terug op de Rijksoverheid). Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. Hoeveel kunnen we vooraf niet inschatten. Onze inspanningen zijn er hoe dan ook op gericht om een dergelijke schade te voorkomen, dan wel te minimaliseren. Voor zover binnen onze beïnvloedingssfeer, zorgen we via vergunningen en periodieke toetsing voor het minimaliseren van risico's.

Voor bepaling van de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen hebben we de financiële risico's in kaart gebracht. Bij deze risico's hanteren we een ondergrens van € 100.000. Risico's daaronder lichten we hier verder niet toe, omdat het een lange reeks van kleine risico's betreft. Daadwerkelijk opgetreden risico's komen terug als afwijking in de programmarekening ter verklaring van het resultaat.

De risico's die we bij deze paragraaf meenemen zijn de niet reguliere, strategische, niet kwantificeerbare risico's. De reguliere risico's staan immers in de begroting. Veelal kunnen we deze via een verzekering afdekken. Bij deze risico's geldt dat we kunnen inschatten of het risico zich daadwerkelijk zal manifesteren en de omvang van het risico.

Om de risico's op te vangen, zijn verschillende maatregelen mogelijk:

- Bijstelling van de geldende beleidskaders, hierdoor kunnen we de uitvoeringskosten beperken. Dit kan bijvoorbeeld door de grenzen te verhogen waarboven de gemeente een bijdrage verleent.
- Inkomstenverhogende maatregelen nemen wanneer risico's zich manifesteren op onderdelen met kostendekkende dienstverlening.
- Frequent(er) toetsen of het risico zich al voordoet en zo goed mogelijk maatregelen treffen ter beheersing van onzekerheden. Deze maatregel kunnen we inzetten op die onderdelen waarvan de gemeente de uitkomst niet kan sturen, maar waarvan we de uitkomsten wel kunnen volgen. Doel van de maatregel is dan om te voorkomen dat 'ongemerkt' de begroting en de werkelijkheid uiteen groeien en er nadelen optreden.

Bij het hierna wegen en waarderen van de risico's is meegenomen dat de gemeente de komende periode nog een deel van eerder afgesproken bezuinigingen invult. Zolang deze niet volledig zijn gerealiseerd, zal het niet eenvoudig zijn om extra bezuinigingen te realiseren die nodig kunnen zijn om structurele tegenvallers op te vangen (zoals hieronder benoemd). Daarom gaan we er in de weging van het nodige weerstandsvermogen vanuit dat het drie jaar duurt voordat we een structureel effect van de risico's kunnen compenseren met lagere uitgaven. In de opstelling is niet afgewogen of alle risico's zich gelijktijdig kunnen en zullen voordoen. De risico's zijn daarom opgeteld. Zodra risico's zich daadwerkelijk manifesteren wegen we af of we structurele maatregelen moeten nemen.

BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN

Het totaal aan benodigd weerstandsvermogen schatten we eind 2017 in opruim € 17,3 miljoen. In onderstaande tabel staan de actuele onderwerpen en is aangegeven of we voor dit onderwerp rekening houden met benodigd weerstandsvermogen. Ook staat hier welke beheersmaatregel we kunnen inzetten om het risico zoveel mogelijk te verkleinen of uit te schakelen. In de omschrijving is het toegelicht als de huidige inschatting afwijkt van inschatting in de begroting.

Overzicht meegewogen financiële risico's

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
Onderwerp: Participatiewet -inkomensdeel **Omschrijving:**Op basis van de Participatiewet verstrekt de gemeente uitkeringen om te kunnen voorzien in het levensonderhoud. Het aantal uitkeringen en de omvang hiervan is voor de gemeente niet goed te beïnvloeden. Voor deze lasten ontvangt de gemeente een aandeel uit het landelijke macrobudget. Dit aandeel wijzigt gedurende het jaar nauwelijks. De omvang van het macrobudget wordt landelijk bijgesteld als het aantal uitkeringsontvangers landelijk wijzigt. De Purmerendse situatie hoeft zicht niet op een gelijke manier te ontwikkelen als het landelijke gemiddelde. Als in Purmerend de ontwikkeling negatief afwijkt van het landelijk gemiddelde, treed er een financieel nadeel op. De eerste 5% is daarbij voor rekening van Purmerend. De afgelopen jaren was sprake van een overschot. Vanaf 2017 is o.a. door de toepassing van het objectieve verdeelmodel sprake van een tekort van ca. 1,5% oplopend naar 2% vanaf 2018. In de situatie dat er sprake is van een nadeel groter dan 5% kan onder bepaalde voorwaarden een beroep gedaan worden op een landelijke regeling. Hiervan is naar verwachting geen sprake. Voor de afwijkingen in enig jaar geldt dat deze moeten worden opgevangen in het weerstandsvermogen van de gemeente. Het risico in de uitvoering wordt uitgegaan van een bedrag van maximaal € 1,5 mln. **Beheersmaatregel:** Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2018.	€ 1.500
Onderwerp: Wmo, Jeugdwet en Participatiewet **Omschrijving:** Binnen de beleidskaders kunnen zich sprongen in de uitgaven voordoen doordat voor specifieke inwoners plotseling dure voorzieningen moeten worden getroffen. Hiervoor is in de begroting weliswaar ruimte opgenomen, maar er is nog onvoldoende ervaring met hoe dit uitpakt. **Beheersmaatregel:** Voor de risico's is een bestemmingsreserve ingesteld. De bestemmingsreserve bevat daarnaast ook ruimte voor transformatie en innovaties in de uitvoering. Daarmee is het risico voorlopig afdoende afgedekt. Met het oog op de verwachting dat de budgetten vanaf 2017 verder zullen dalen en de risico's die hier mee samen hangen wordt voorgesteld extra middelen toe te voegen aan de reserve risico 3D. Daarmee is het risico voorlopig afdoende afgedekt.	€ 0
Onderwerp: Asbestsaneringen **Omschrijving:** In een aantal gemeentelijke panden, waaronder onderwijsgebouwen, is asbest toegepast. Naar de aanwezigheid van asbest en de mogelijkheden tot sanering is meerdere malen on1500derzoek gedaan. In een aantal gebouwen is de aanwezige asbest niet verwijderd en kan dit alleen gebeuren als bouwkundige werkzaamheden plaatsvinden. Zolang deze werkzaamheden niet plaatsvinden is er een risico. Voor de saneringen is eerder een bestemmingsreserve ingesteld. Omdat de wens bestaat om zo weinig mogelijk reserves aan te houden, worden nu asbestsaneringen, anders dan in onderwijsgebouwen, bekostigd uit de algemene reserve. Als een situatie zich voordoet, worden de werkzaamheden opgepakt en de begroting aangepast. De omvang laat zich niet goed wegen. Als stelpost wordt daarom rekening gehouden met € 0,5 miljoen. **Beheersmaatregel:** Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet.	€ 500
Onderwerp: Grondexploitaties **Omschrijving:** Voor elke grondexploitaties zijn twee marco-economische risico's berekend. Ten eerste het effect van 1% kostenstijging over de nog geraamde uitgaven. Ten tweede het effect van 2 jaar vertraging van de geraamde opbrengsten als gevolg van het niet kunnen uitgeven van bouwrijpe kavels. Beide macro-economische effecten zijn opgeteld € 1,9 miljoen. Daarnaast zijn per grondexploitatie projectspecifieke risico's berekend, totaal € 5,8 miljoen. Per grondexploitatie wordt dit nader toegelicht in het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG). **Beheersmaatregel:** Per grondexploitatie zijn specifieke maatregelen genomen om het beslag op het weerstandsvermogen te beperken.De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2018.	€ 7.700
Onderwerp: Lokaal referendum **Omschrijving**: De omvang van dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2018. **Beheersmaatregel:** Niet van toepassing	€ 240
Onderwerp: Loon/prijsstijgingen **Omschrijving**: Indien in het lopende begrotingsjaar de lonen of prijzen significant meer stijgen dan begroot, zijn er weinig mogelijkheden om de hieruit voortvloeiende hogere lasten op te kunnen vangen. De tarieven voor het lopende jaar zijn vastgesteld en pas per januari van het volgende jaar kunnen deze worden verhoogd. De omvang van dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2016. Verder bestaat de kans dat	€ 1.200

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
de loonkosten stijgen als gevolg van exogene factoren. Het betreffen wijzigingen in de percentages van de pensioenpremie en wijzigingen in diverse grondslagen en premies, bijvoorbeeld met betrekking tot WAO/WIA, zorgverzekeringswet, werkgeversbijdrage IPAP en levensloop. Afspraken over een eventuele nieuwe CAO zullen eveneens een kostenverhogend effect hebben op de loonkosten (afloop 1 januari 2019). **Beheersmaatregel:** Het hogere loon- en prijsniveau wordt in de begroting verwerkt. Hierdoor blijft er minder ruimte over voor nieuwe beleidskeuzes of zal er zelfs moeten worden bezuinigd als er geen sluitende meerjarenbegroting kan worden opgesteld. Voor de loon- en prijsstijgingen wordt in de meerjarenbegroting uitgegaan van een gemiddeld niveau van inflatie van 2% per jaar. Voor de stijging van de loonkosten is er een afhankelijkheid van landelijke cao-afspraken en premie-effecten in de pensioenen. Door een gelijkblijvende inflatie (januari 2018 1,6%), stijgende pensioenpremies en een aantrekkende economie is de verwachting dat het gemiddelde niveau niet voldoende is. Het financiele risico op een structurele loonstijging van 1,5% bedraagt € 1,4 miljoen (inclusief weglekeffect tarieven). Wij verwachten dat het maximale risico gelijk is aan een loonstijging van 2%.De omvang van dit risico is ongewijzigd ten opzichte van de begroting 2018.	
Onderwerp: Pensioenpremies bestuurders **Omschrijving**: Voor pensioenen van (ex-)bestuurders zijn afkoopsommen betaald en worden jaarlijks premies gestort. Als gevolg van de dalende rentestanden kunnen eerdere afkoopsommen en betaalde premies ontoereikend blijken voor de dekking van de pensioenverplichting. In 2017 is in dit verband een extra last opgetreden van € 0,11 miljoen. Omdat de rekenrentes uitgaan van een voortschrijdend gemiddelde, kan deze rente nog verder dalen. De kans op verdere daling is voor de korte termijn (de komende drie jaar) groot. Op langere termijn kan er weer sprake zijn van een stijging van de rekenrente In het benodigde weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met verdere daling van de rekenrente van nog eens 0,30%. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2018. **Beheersmaatregel**: Er is geen beheersmaatregel tegen de ontwikkelingen op de geldmarkt.	€ 110
Onderwerp: Wachtgeld wethouders **Omschrijving:** Na het aftreden van wethouders voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd is er een recht op wachtgeld. De maximale wachtgeldverplichting voor de gemeente bedraagt circa € 1,2 miljoen. Het is onwaarschijnlijk dat het volledige college tegelijkertijd aftreedt, niet wordt herbenoemd en volledig gebruik maakt van het recht op wachtgeld. **Beheersmaatregel:** Er is geen aparte beheersmaatregel getroffen. Indien een bestuurder gebruik maakt van wachtgeld wordt de maximale wachtgeldverplichting in de loop van het jaar van aftreden gestort in een wachtgeldvoorziening. Indien sprake is van een terugkeerrecht in een betaalde functie voor het aanvaarden van het ambt, kan de wachtgeldverplichting lager worden ingeschat dan het maximum.	€ 1.000
Onderwerp: Eigenrisicodrager werkhervatting gedeeltijk arbeidsongeschikten **Omschrijving:** Vanaf 1 juli 2017 is de gemeente Purmerend eigenrisicodrager van de WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten), WGA-flex en de ZW-flex (Ziekte Wet). Als iemand in de omstandigheid komt dat hij gedeeltelijk is afgekeurd, en voor het andere deel geen functie kan vinden, zal de gemeente de uitkering zelf aan de medewerker betalen, en niet het UWV. Dit geldt ook voor medewerkers in tijdelijke dienst die ziek uit dienst gaan. **Beheersmaatregel:** De verwachte kosten zijn opgenomen in de begroting. In het weerstandsvermogen is een bedrag van € 690.000 opgenomen voor het geval dat de werkelijke kosten (door meer instroom dan geschat) hoger uitvallen dan begroot. Dit bedrag is gebaseerd op 1,5fte extra instroom voor de duur van drie jaar. Dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2018. Dit onderwerp is nieuw ten opzichte van de begroting 2018.	€ 690
Onderwerp: Renterisico **Omschrijving:** De gemeente trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De financieringsbehoefte zal de komende jaren naar verwachting afnemen door de afloop van bestaande leningen en de omvang van voorgenomen investeringen. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven. De afgelopen jaren waren niet voldoende liquiditeiten beschikbaar zodat het nodig was om op de kapitaalmarkt leningen aan te trekken. Gezien de afname in de voorgenomen investeringen van Purmerend zal er naar verwachting vanaf 2017 een lagere financieringsbehoefte ontstaan. In de financieringsbehoefte houdt Purmerend rekening met een jaarlijkse lichte stijging van de rente met 0,2%. Bij een netto jaarlijkse financieringsbehoefte van circa € 40 miljoen en een stijging van de rente van 1% bedraagt de toename van de rentelasten jaarlijks structureel circa € 0,4 mln. Voor de waardering van het risico wordt uitgegaan van een bedrag van €1,6 miljoen. **Beheersmaatregel:** Via het zogeheten renteomslagpercentage worden de rentelasten toegerekend aan de programma's waarvoor sprake is van een financieringsbehoefte. Het renteomslagpercentage wordt berekend op basis van de uitgangspunten van de door raad vastgestelde begroting. Verder wordt de financieringsbehoefte periodiek meerjarig bepaald en wordt beoordeeld of incidenteel dan wel structureel tot afdekking van het renterisico dient te worden overgegaan.	€1.600
Onderwerp: Vennootschapsbelasting	€ 600

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Huidige opname (x € 1.000)
Omschrijving: Door de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen worden overheidsondernemingen vanaf 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). Onderzocht is welke gevolgen dit heeft voor de gemeente Purmerend. De gemeente kan door de kenmerken van de grondexploitaties worden gezien als ondernemer en zal vennootschapsbelasting moeten betalen. Dit speelt met name in de periode na 2022. **Beheersmaatregel:** Met een externe deskundige is een analyse gemaakt. In de risicoanalyse is rekening gehouden met de meest ongunstige methode, met een vpb-last van € 600.000 over de gehele looptijd. In de risicotabel is de hoogte van het risico opgenomen voor € 500.000. De omvang van dit risico is gewijzigd ten opzichte van de begroting 2018.	
Onderwerp: Gemeentefonds **Omschrijving**: Risico is dat de inkosten uit het gemeentefonds afwijken van wat in de begroting is geraamd. Dit betreft ontwikkelingen in het accres, in de verdeelmaatstaven en effecten taakmutaties. In de begroting worden met deze ontwikkelingen normaliter rekening gehouden. Gezien de dynamiek in het fonds en een generieke opschalingskorting die doorloopt tot en met 2025 is de maximale impact van dit risico € 2,2 miljoen. De omvang is hierop aangepast t.o.v. de begroting 2018 i.v.m. mogelijke herverdeeleffecten i.v.m. met de overheveling van het sociaal domein van de integratie-uitkering naar de algemene uitkering. **Beheersmaatregel:** Op de voet volgen van ontwikkelingen (circuliaires /rijksbegroting)	€ 2.200
Totaal benodigd weerstandsvermogen:	**€ 17.340**

ONTWIKKELING VERHOUDING BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN EN BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

(Bedragen x € 1 miljoen)	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beschikbare weerstandscapaciteit	15,6	12,1	7,2	15,99	19,7	20,4
Benodigd weerstandsvermogen	11,2	6,7	26,2	14,9	14,0	17,3
Ratio	1,39	1,81	0,27	1,07	1,41	1,18

BEOORDELING BENODIGD WEERSTANDSVERMOGEN EN BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT

Het verschil tussen de optelling van alle risico's en direct beschikbare middelen in de algemene reserve behoeft andere toelichting. Deze toelichting gaat in op de volgende aspecten:
a. de afdekking van de risico's voor de korte termijn
b. de afdekking van de risico's op de middenlange termijn (2019-2020)
c. de afdekking van de risico's op lange termijn (na 2020)
d. het gewenste groeipad van de algemene reserve

a. Afdekking van de risico's op de korte termijn
De risico's die zijn betrokken in bepaling van het benodigde weerstandsvermogen zijn:
- risico's die zich direct kunnen voordoen en zich enkele jaren kunnen herhalen
- risico's die eenmalig zijn en een grote impact hebben.

Het risico dat verband houdt met de grondexploitatie Baanstee-Noord zal zich niet direct kunnen voordoen. Uit de realisatie van de gronduitgifte in de komende vier jaar zal blijken of we de uitgiftes voor de lange termijn moeten bijstellen. Zonder dit risico resteert een behoefte aan beschikbaar weerstandsvermogen van € 2,6 miljoen. Dit bedrag is ruimschoots afgedekt. De gemeente beschikt over voldoende direct inzetbare weerstandscapaciteit voor de risico's die zich op korte termijn kunnen voordoen.

b. Afdekking van de risico's op de middenlange termijn (2020-2021)
Op deze termijn verwachten we een ontwikkeling van de algemene reserve, waarbij de reserve stijgt van € 15 miljoen naar ruim € 24,8 miljoen. Dit is ruim voldoende voor de afdekking van het nu benodigde weerstandsvermogen.

c. Afdekking risico's op lange termijn (2022-2027)
Op de lange termijn kunnen we bij de beschikbare weerstandscapaciteit ook het dividend uit de aandelen Stadsverwarming meetellen. De beschikbare weerstandscapaciteit kan daarmee oplopen tot ruim € 25 miljoen in 2027.

KENGETALLEN

		Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
1A	Netto schuldquote	123,8%	140,4%	129,2%
1B	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	99,4%	110,9%	103,9%
2	Solvabiliteitsratio	9,3%	8,3%	9,5%
3	Grondexploitatie	22,2%	27,2%	19,6%
4	Structurele exploitatieruimte	5,5%	-0,4%	3,2%
5	Belastingcapaciteit	103,0%	103,1%	99,0%

Vanaf de programmarekening 2015 zijn gemeenten verplicht vijf kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. De invoering van de betreffende kengetallen heeft louter tot doel een beter inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente voor de vergelijking met andere gemeenten. Deze getallen dienen niet om te komen tot een normering (wat is goed, wat is slecht). *Het betreft de volgende kengetallen:*

1A. Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de totale schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Voor inzicht in het doorlenen, geven we de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weer (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Zo brengen we duidelijk in beeld wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe we de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden doorberekenen, is gelijk aan de netto schuldquote. Bij de financiële activa nemen we ook alle verstrekte leningen op (artikel 36 lid b en c, van het BBV). Voor beide kengetallen geldt dat we aandelenkapitaal gewoon meewegen. Dit aandelenkapitaal is in de situatie van gemeente Purmerend van bijzondere betekenis. Onderdeel van de schuld is de deelname in de BV Stadsverwarming voor € 38,3 miljoen, oftewel zo'n 17%. Tegenover deze deelname staat normaal gesproken ook een vergoeding.

2. De solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen op de lange termijn te voldoen. Solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Het eigen vermogen 2017 is in de berekening nog wel inclusief € 1,9 miljoen aan resultaatbestemming 2018 waarmee de raad nog moet instemmen.

3. Grondexploitatie
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal wordt de bouwgrond in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (ingevolge artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat we deze waarde moeten terugverdienen bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde in de balans staan.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting maken we onderscheid tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in betreffende gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t, te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 en uit te drukken in een percentage.

3 Onderhoud kapitaalgoederen

ALGEMEEN

Onder onderhoud kapitaalgoederen wordt verstaan het geheel aan klein (correctief) onderhoud, planmatig (niet levensduur verlengend) onderhoud en levensduur verlengend onderhoud/(vervangings)investeringen aan gemeentelijke eigendommen. De volgende kapitaalgoederen worden hierin onderscheiden: wegen, riolering, kunst- en waterwerken, groen, begraafplaatsen, sportfaciliteiten, gebouwen en het (bedrijfs)wagenpark.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het daarbij behorende beheerplan zijn bepalend voor het onderhoud en het eventuele voorzieningenniveau. Om dit beheer en onderhoud adequaat te kunnen uitvoeren, worden jaarlijks in de begroting budgetten en investeringskredieten ter beschikking gesteld.

Per kapitaalgoed (of categorie kapitaalgoederen) wordt hieronder ingegaan op het gewenste kwaliteitsniveau, de actualiteit van het onderhoudsplan, aanwezigheid van achterstallig onderhoud en de beschikbare middelen, alsmede eventuele reserves en voorzieningen.

1. Wegen, riolering en kunst- en waterwerken

Voor deze kapitaalgoederen geldt dat de meest noodzakelijke maatregelen worden bepaald op basis van periodieke visuele inspecties en het in 2014 vernieuwde beheerpakket. De werkplanning wordt daarna integraal afgestemd tussen weg-, riolerings-, kabel- en leidingwerkzaamheden, alsmede verkeerskundig en maatschappelijk gewenste aanpassingen.

De beheerplannen zijn een nadere uitwerking van de door de gemeenteraad vastgestelde kwaliteitsambities. In 2015 zijn deze plannen vernieuwd en op onderdelen aangepast aan de effecten van de doorgevoerde bezuinigingen. Uitgangspunt is dat het onderhoud in technische zin op een minimaal aanvaardbaar niveau blijft, ter voorkoming van onveilige situaties en kapitaalvernietiging. Voor wegen, riolering en kunst- & waterwerken geldt het kwaliteitsniveau C (matig) volgens CROW-normering. Ondanks het streven om het wegenareaal op C-niveau te houden, is het onontkoombaar dat bij een cyclische onderhoudsplanning een deel van de wegen tijdelijk onder de norm zakt richting kwaliteitsniveau D (slecht tot zeer slecht). Hierdoor ontstaat incidenteel achterstallig onderhoud. Uit oogpunt van een verhoogd risico voor verkeersonveiligheid wordt het achterstallig onderhoud binnen een redelijke termijn weer opgelost middels (groot) onderhoud of een reconstructie.

In 2017 zijn voorbereidingen getroffen voor het opstellen van het Verbreed Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP +) 2018-2021. Hiervoor wordt de samenwerking met de regio gezocht. Het GRP+ beschrijft het noodzakelijke onderhoud en vervanging van het rioolstelsel. Ook het afkoppelen van de riolering, ook op vrijwillige basis bij particulieren, maakt onderdeel uit van het GRP+. Het planmatig onderhoud kent fluctuaties in het uitgavenpatroon. Om deze schommelingen in de lasten te egaliseren, wordt gebruik gemaakt van een onderhoudsvoorziening voor de geselecteerde kapitaalgoederen en geen voorziening per individueel product. Hierdoor kunnen verschillen elkaar per jaar compenseren.

Naast het GRP+ wordt, samen met het hoogheemraadschap, een klimaatatlas – de opvolger van het Stedelijk Waterplan 2005-2016 – opgesteld.

2. Groen

Leidend voor het beheerplan voor het groen is de Groenkoers die in 2014 is opgesteld. Hierin wordt richting gegeven aan het ambitieniveau voor het groenonderhoud en de gewenste beeldkwaliteit, zoals afgesproken met de gemeenteraad. Tot dusver is het met de huidige budgetten gelukt de beeldkwaliteit op niveau C (matig) te handhaven. De technische kwaliteit loopt echter niet meer in pas met de beeldkwaliteit. Tussen 2015 en 2018 wordt een financiële impuls van € 900.000 gegeven om de technische kwaliteit op een duurzame manier te verbeteren

(onder andere door aanplant van meer onderhoudsvriendelijke groensoorten). Verdere verbetering van de technische kwaliteit is echter noodzakelijk ter voorkoming van verdere terugloop.

3. Begraafplaatsen

De uitbreiding van de Nieuwe Algemene Begraafplaats Purmerend is in 2014 afgerond. Tevens zijn nieuwe urnenmuren geplaatst. De beschikbaarheid is hierdoor voor langere termijn gewaarborgd en er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Het beheer en onderhoud wordt bekostigd uit meerjarig afgekochte grafrechten, welke jaarlijks aan de egalisatiereserve begraafrechten worden gedoteerd.

4. Sportfaciliteiten en speelvoorzieningen

De sportcomplexen en bijbehorende gebouwen zijn eigendom van de gemeente Purmerend, maar worden volledig geëxploiteerd en beheerd door stichting Spurd. De gemeente stelt hiervoor onderhouds- en investeringsplannen op met behulp van de beheerapplicatie Kraan en verstrekt jaarlijks een subsidie van € 570.000 voor het dagelijks en planmatig onderhoud.

De speelvoorzieningen heeft de gemeente zelf in beheer. Voor het in stand houden en veilig gebruik wordt het beheerplan geactualiseerd in navolging van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen. Hier is jaarlijks gemiddeld € 450.000 aan vervangingsinvesteringen mee gemoeid.

5. Gebouwen

De gemeente heeft diverse panden in eigendom, hetzij in eigen gebruik (zoals stadhuis, kantoor de Koog en theater de Purmaryn), hetzij in gebruik bij schoolbesturen, welzijnsinstellingen en de veiligheidsregio. En een deel wordt verhuurd aan derden. Aan de gebouwen wordt zodanig onderhoud verricht dat deze minimaal in een toestand blijven, die voor dagelijkse functievervulling noodzakelijk is.
De gemeente stelt hiervoor onderhouds- en investeringsplannen op met behulp van de beheerapplicatie Kraan. Het groot planmatig onderhoud wordt geactiveerd conform de richtlijnen in de financiële verordening. Het overige planmatig en dagelijks onderhoud wordt in de exploitatie geactualiseerd. Het planmatig onderhoud kent fluctuaties in het uitgavenpatroon. Om deze schommeling in de lasten te egaliseren wordt gebruik gemaakt van onderhoudsvoorzieningen.

6. Wagenpark

De vervanging van het wagenpark wordt jaarlijks volgens een meerjarig investeringsplan geraamd, waarbij wordt afgeschreven op basis van de economische levensduur. Het moment van vervangen gebeurt waar mogelijk op basis van een langere technische levensduur. In 2017 is € 209.000 aan vervangingsinvesteringen gerealiseerd.

4 Grondbeleid

ALGEMEEN

Grondbeleid richt zich op het gebruik van de grond als bepalende factor voor de kwaliteit van de leefomgeving. Doelstellingen van het grondbeleid zijn:

- het bevorderen van een maatschappelijk gewenst ruimtegebruik• het verhogen van de kwaliteit van het ruimtegebruik
- het bevorderen van een rechtvaardige verdeling van kosten en opbrengsten over gebruikers, grondeigenaren, ontwikkelaars en de overheid
- het beheersen van de risico's van ruimtelijke ontwikkelingen.

Deze doelstellingen legitimeren de overheid om in te grijpen in de grondmarkt en een regierol voor zichzelf op te eisen. Voorwaarde voor ingrijpen in de grondmarkt, om daarmee publieke doelen te realiseren, is transparantie. De overheid moet aan de markt duidelijk kunnen maken waarom ze in het ene geval publiekrechtelijke middelen inzet en in het andere geval als marktpartij opereert. Met het oog op de nieuwe rolneming van de gemeente, waarbij

sprake is van een terugtredende overheid, wil de gemeente steeds minder als risicodragende ondernemer in projecten gaan participeren.
Gemeente Purmerend kent in aanvulling op de begroting en de jaarrekening het meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG). Het MPG is een rapportage met informatie over de voortgang van de Bouwgronden in Exploitatie (BIE's); de zogenaamde grondexploitaties. Hierin kijken we terug op het afgelopen jaar en vooruit naar de komende jaren. De te verwachten ontwikkelingen vertalen we financieel en geven een onderbouwing van de winstneming en de beleidsuitgangspunten van de reserves in relatie tot de risico's in grondzaken. Kortheidshalve verwijzen we naar het MPG 2018 dat we in de eerste helft van 2018 hebben aangeboden aan de gemeenteraad. Tevens verwijzen we naar de Paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' van de programmarekening, waarin ook de risico's en reserves van het grondbeleid staan.

WET RUIMTELIJKE ORDENING EN GRONDBELEID

De huidige Wro maakt het mogelijk regietaken krachtiger ter hand te nemen zonder zelf per definitie ontwikkelaar te zijn bij de productie van bouwgrond. De gemeente kan aan de initiatiefnemer/eigenaar van een locatie eisen stellen voor ontwikkeling van de gehele locatie. De Grondexploitatiewet biedt een basis om met initiatiefnemers privaatrechtelijke overeenkomsten aan te gaan waarbij we, naast het stellen van kwaliteitseisen, afspraken maken over het moment van verhaal van gemaakte kosten.
Mochten initiatiefnemers geen overeenkomst willen aangaan, dan kent de Grondexploitatiewet mogelijkheden tot het verplichten van het kostenverhaal. Bij het nemen van een ruimtelijk besluit waarmee een locatieontwikkeling mogelijk wordt (bijvoorbeeld een bestemmingsplan), moeten we vaststellen of het kostenverhaal is verzekerd en of het stellen van locatie-eisen nodig is. Als dat niet het geval is, dan kan de gemeente vervolgens door het vaststellen van een exploitatieplan de regie op de ruimtelijke ontwikkeling behouden en de kosten die daarmee samenhangen afdwingen.
Voor verkennende gesprekken met initiatiefnemers voor locaties die ontwikkeld kunnen worden, hebben we jaarlijks een budget van € 250.000 opgenomen. Mogelijk is dat na verkennende gesprekken de initiatiefnemer van een vervolg afziet. Voor de initiatieven die wel doorgaan, sluiten we een overeenkomst af. De initiatiefnemer verplicht zich tot een bijdrage in de plankosten. Het saldo tussen deze bijdrage in de plankosten en de feitelijk gemaakte plankosten verrekenen we in de eerder genoemde jaarlijkse raming.

ACTIEF GRONDBELEID EN FACILITEREND GRONDBELEID

Voorheen was actief grondbeleid ons uitgangspunt, met de daarbij behorende grondverwervingen en het bouw- en woonrijp maken van het projectgebied. Bij de huidige ruimtelijke ontwikkelingen laten we dit, waar mogelijk, bij de markt.
Bij faciliterend grondbeleid is altijd sprake van een samenwerkingsvorm met private partijen. In de hierbij afgesloten overeenkomsten staan afspraken over kwaliteit, programma, bouwrijp maken en woonrijp maken, en de bijdrage in de plankosten. Hierdoor behouden we regie over de afgesproken ontwikkeling en beperken we de risico's voor de gemeente.

Bij actief grondbeleid heeft de gemeente bij aanvang van het project (bijna) alle gronden in haar bezit. Zij draagt dan ook alle risico's van de grondexploitatie. Winstnemeningen kunnen door Gemeenteraad voor andere doelstellingen worden bestemd. Strategische grondverwerving kan worden toegepast om vroegtijdig grip te krijgen op toekomstige ontwikkelingen.
Vennootschapsbelasting (VPB)
Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting (VPB) ingevoerd voor ondernemingen van overheden.
Het achterliggende doel van het wetsvoorstel is het scheppen van een gelijkwaardig speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Overheden die winst of structureel overschotten realiseren met activiteiten die concurreren met de 'markt', zijn VPB plichtig. In 2017 hebben we de winstgevendheid getoetst en in kaart gebracht wat de fiscale gevolgen van de grondexploitatieactiviteiten zijn. Na afsluiten van de jaarrekening kan in de loop van 2018 de werkelijke belastingdruk worden bepaald.
noot: Het oordeel van de Belastingdienst op de Purmerends positie is nog niet bekend.

Aanscherping Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
Op 17 maart 2016 is het wijzigingsbesluit tot herziening van de BBV-verslaggevingsregels rondom grondexploitaties in werking getreden. Voor de grondexploitaties is de wijziging al per 1-1-2016 in werking getreden.
De belangrijkste wijzigingen die in de grondexploitaties verwerkt zijn:

- De richttermijn van grondexploitaties is maximaal 10 jaar. Afwijken van deze termijn mag, mits de gemeenteraad besluit tot aanvullende beheersmaatregelen. Voor de grondexploitatie bedrijventerrein Baanstee-Noord rekenen we met een looptijd langer dan 10 jaar. De genomen beheersmaatregelen betreffen beperking van de indexering van de opbrengsten vanaf 2025 met 1%. Ook maken we alle kosten voor het bouwrijpmaken en 75% van de kosten woonrijpmaken uiterlijk 2025.
- De rentetoerekening aan grondexploitaties moeten we baseren op de werkelijke rente over het vreemd vermogen. Daarbij stellen we de disconteringsvoet gelijk aan de toegerekende rentevoet.
- Voor strategische gronden is de categorie NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) afgeschaft. Strategische gronden staan voortaan als Materiele Vaste Activa op de balans. Er is een overgangsregeling van 4 jaar voor de relatie tussen boekwaarde, marktwaarde en de geldende bestemming.

RESULTAATBESTEMMING

Bij het verwerken van gerealiseerde, dan wel nog te realiseren winsten en verliezen ten aanzien van grondexploitaties, hanteren we binnen het grondbeleid in Purmerend de volgende methodiek:

Verliesneming
Zodra duidelijk wordt dat een grondexploitatie verliesgevend zal worden afgesloten, moet het verlies worden verwerkt in het resultaat. Dit vindt plaats door een verliesvoorziening te treffen.

Winstneming
Winstneming vindt plaats:
- bij het afsluiten van een grondexploitatie, of
- als we tussentijds met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kunnen stellen dat een grondexploitatie winstgevend zal worden afgesloten. Hierbij houden we rekening met de resterende risico's die de gemeente loopt, zowel qua opbrengsten als qua kosten van de grondexploitatie. Als de waardering van de risico's kleiner is dan de contante waarde van de grondexploitatie, kunnen we winst nemen. De winstneming verwerken we in de jaarrekening.

Tabel: Verwachte resultaten Bouwgrond in Exploitatie (BIE)

Kerngegevens projecten in uitvoering	Boekwaarde 01-01-2018		Verwacht planeconomisch saldo			
		V/ N	einddatum	eindwaarde	V/ N	contant (2,0%) V/ N
Actief grondbeleid						
Weidevenne II	€ 194.481	N	2020	€ 62.335	N	€ 58.740 N
Kop van West	€ 8.274.093	N	2024	€ 4.534.021	V	€ 3.869.743 V
Baanstee-Noord	€ 34.536.983	N	2035	€ 14.242.395	V	€ 9.776.418 V
Klein Where	€ 2.023.163	N	2020	€ 878.460	N	€ 827.793 N
Brantjesstraat	€ 64.307	N	2019	€ 463.386	V	€ 445.392 V
Karekietpark	€ 448.039	N	2010	€ 199.071	N	€ 187.589 N
	€ 45.541.066	**N**		**€ 18.099.902**	**V**	**€ 13.017.399 V**

5 Financiering

ALGEMEEN

Doelstelling

Doel van deze paragraaf is om te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's.Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Dit moet plaatsvinden binnen de kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Het doel van deze wet is onder andere om op een verantwoorde, prudente en professionele wijze de inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie (financieringsactiviteiten) van de gemeente te regelen.

Gemeentelijke kaders

Onze kaders zijn vastgelegd in de, volgens artikel 212 Gemeentewet, vastgestelde 'Financiële verordening gemeente Purmerend 2017' (raadsbesluit 1354088). Het gaat om kaders voor het uitvoeren van de financieringsfunctie zoals doelstellingen, richtlijnen en limieten die voor het college gelden. In deze verordening is ook het treasuryonderdeel opgenomen waarin de beleidsmatige infrastructuur van de treasuryfunctie is vastgelegd met uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het bevat met name protocollen voor de dagelijkse uitvoering. De onderwerpen die hierbij aan de orde komen zijn het kasbeheer, het risicobeheer, de financiering en de administratieve organisatie.

Beleidsdoelstelling

De beleidsdoelstelling is om inzicht te hebben in de langetermijnontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. Het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verstrekken van garanties is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Hierbij mogen we geen overmatige risico's lopen. Het gebruik van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm is bedoeld als normstellend.

ONTWIKKELINGEN GEMEENTE PURMEREND

Risicobeheer

In de wet Fido is een kasgeldlimiet en een renterisiconorm gegeven om de invloed van (externe) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente te beperken. *Renterisico's kunnen worden onderscheiden in:*

- het renterisico van de vlottende schuld (de kasgeldlimiet) en
- het renterisico van de vaste schuld (de renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, is voor een gemeente gelimiteerd op 8,5% van het begrotingstotaal. Een gemeente mag drie kwartalen achter elkaar deze limiet overschrijden. De norm wordt getoetst op de eerste dag van het kwartaal.

In onderstaande tabel is het kasgeldlimiet over 2017 weergegeven (bedragen x € 1.000):

Kwartaal	Maximaal % o.b.v. actuele regeling	Berekend maximaal limiet	Vlottende schuld	onder-schrijding
I	8,50%	19.050	-7.459	11.591
II	8,50%	19.050	-17.664	1.386
III	8,50%	19.050	-14.209	4.840
IV	8,50%	19.050	-11.191	7.858

In 2017 is de kasgeldlimiet niet overschreden, ondanks dat gedurende het hele jaar de financieringsbehoefte zoveel als mogelijk is afgedekt met kortlopende financiering. In oktober zijn twee leningen aangetrokken vanwege de consolidatie van de korte schuld. Overschrijding van de kasgeldlimiet hebben we hiermee voorkomen.

Renterisiconorm

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het beheersen van de renterisico's op de vaste schuld (schuld met een rentetypische looptijd van één jaar of langer) door onder andere het aanbrengen van spreiding in de looptijden in de leningenportefeuille.

In onderstaande tabel is de renterisiconorm (op kas- en contractbasis) over 2017 weergegeven (bedragen x € 1.000):

	Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld (bedragen in € 1.000)	2017
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	-
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	-
2	**Netto renteherziening op vaste schuld (1a -/- 1b)**	**-**
3a	Nieuw aangetrokken vaste schuld	30.000
3b	Nieuw verstrekte lange leningen	-
4	**Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a -/- 3b)**	**30.000**
5	Betaalde aflossingen	44.340
6	**Herfinanciering (laagste van 4 en 5)**	**30.000**
7	**Renterisico op vaste schuld (2 + 6)**	**30.000**
8	Renterisiconorm	44.822
9a	**Ruimte onder renterisiconorm (8 -/- 7)**	**14.822**
9b	Overschrijding renterisiconorm (7 -/- 8)	-
	Berekening renterisiconorm	
10	Stand van het begrotingstotaal per 1 januari	224.112
11	Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%
12	Renterisiconorm (10x11:100) / minimaal 2,5 mln	44.822

Financiering

De ontwikkeling van de leningenportefeuille op de vaste schulden is in onderstaande tabel weergegeven (bedragen x € 1.000).

Schuldrestant o/g leningen per 1 januari 2017	**€ 284.022**
Nieuw aangetrokken leningen	€ 30.000
Reguliere aflossingen	-€ 44.340
Schuldrestant o/g leningen per 31 december 2017	**€ 269.682**

Per 31 december 2017 heeft de gemeente 33 langlopende geldleningen o/g met een totaalrestant van bijna € 270 miljoen. Hiervan zijn twee leningen doorverstrekt aan Stadsverwarming (€ 8 miljoen) en Woningcorporaties (€ 2,3 miljoen). Het gemiddelde rentepercentage voor 2017 komt hiermee uit op 2,36%.

Het gemiddelde rentepercentage van de nieuwe leningen zorgt voor een verdere daling van het gemiddelde percentage van de totale portefeuille. Eind 2017 is de rente weer licht aan het stijgen.

Daarnaast blijkt dat de financieringsbehoefte in 2017 lager is geweest dan verwacht (€ 17 miljoen), waardoor de ontwikkeling van de schuldpositie lager uitkomt. De stand van de leningenportefeuille is eveneens terug te vinden bij de toelichting op de balans.

In 2017 zijn twee langlopende geldleningen aangetrokken voor in totaal € 30 miljoen:

Instelling	Bedrag	Periode	Rente%
BNG	€ 15.000.000	15 jaar lineair	0,890%
BNG	€ 15.000.000	15 jaar fixe	1,535%

In het coalitieakoord is een begin gemaakt met het terugdringen van de schuldenlast. In de begroting 2017 zou er een financieringsbehoefte zijn voor maximaal € 47 miljoen voor de herfinanciering van leningen en financiering van investeringen.

De oorzaak voor een tijdelijk lagere financieringsbehoefte is in onderstaande tabel af te leiden:

Ontwikkeling van de schuldenlast *(in miljoenen euro's)*:	**Prognose 31-12-2017**	**Rekening 31-12-2017**
Investeringen:		
(Im-)materiele activa	252,4	229,8
Financiele activa	57,5	57,3
Grondexploitaties	45,1	44,5
Onderuitputting investeringen	-5,0	-
Totaal aan investeringen	**350,0**	**331,6**
Bovenstaande investeringen worden als volgt gefinancierd:		
Eigen vermogen: algemene reserve (exclusief resultaat 2017)	15,3	20,3
Vreemd vermogen	334,7	311,3
Totaal gefinancierd	*350,0*	*331,6*
Op basis van bovenstaande bedraagt de schuld per inwoner (basis: 80.000)	*4.375*	*4.145*

De lagere stand van de investeringen wordt veroorzaakt door vertragingen in investeringstempo in materiële vaste activa en grexen. Dit betreft met name investeringen in de uitvoeringsprogramma's (o.a. bruggen, asfalt, GRP) en het zwembad, hierdoor is er sprake van een tijdelijk effect. De leningsportefeuille eind 2017 bedraagt € 270 miljoen.

Rentemethodiek en renteresultaat

Voor de toerekening van de rentelasten maakt gemeente Purmerend gebruik van de rente-omslag-methode. Hierbij beschouwen we als rentelasten:

- Voor de externe financiering: het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen.
- Voor de interne financiering: de bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen, te weten de reserves en voorzieningen en de omslag-rente over de investeringen en deelnemingen.

Door toepassing van de rente-omslag-methode rekenen we de rentelasten, aan de hand van de stand van de investeringen, toe aan de taakvelden in de programmabegroting. De gedachte achter het toerekenen van bespaarde rente over de reserves en voorzieningen is dat het voor de kostprijsberekening van een gemeentelijke taak niet uitmaakt of hiervoor externe financiering is aangetrokken of dat dit uit eigen middelen gefinancierd is. Als de omslagrente veel afwijkt van de rente die de gemeente (gemiddeld) op haar opgenomen leningen betaalt ontstaat een groot renteresultaat. We hanteren voor 2017 een omslagpercentage van 3,0%. Vanaf 2018 zijn de gemeenten verplicht de notitie rente te hanteren. Hierdoor is de renteomslag aangepast naar 2,5%.

Het renteresultaat voor 2017 is als volgt opgebouwd:

Ontwikkeling renteresultaat 2017			
a. De externe rentelasten over korte en lange financiering	+/+	6.494.430	
b. De externe rentebaten (idem)	-/-	-659.217	
Saldo rentelasten en rentebaten			**5.835.213**
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	-1.066.671	
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend (werkelijke rente lening og): project Baanstee-Noord	-/-	-65.878	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente			**-1.132.549**
d1. Rente over voorzieningen	+/+		-
d2. Rente over eigen vermogen	+/+		914.316
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**2,19%**		**5.616.980**
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag):			
- MVA integraal gefinancierd (omslagrente)	-/-	-6.545.341	
- FVA-deelnemingen (omslagrente)	-/-	-1.149.322	
	3,00%		**-7.694.663**
	0,81%		**2.077.683**

De begroting bevat jaarlijks een raming van het verwachte renteresultaat en de bespaarde rente over de eigen financieringsmiddelen. Het renteresultaat (€ 2,08 miljoen) begroten we onder de algemene dekkingsmiddelen (onderdeel eigen financieringsmiddelen). Dit geldt ook voor de rentelasten van het eigen vermogen die we als bate (€ 914.316) verantwoorden (bespaarde rente). In de begroting was rekening gehouden met een renteresultaat van € 2,02 miljoen. Het renteresultaat valt hoger uit dan geraamd (voordeel € 57.000). Het voordeel wordt verklaard door een lagere financieringsbehoefte, waardoor er minder langlopend is geleend dan geraamd. Daarnaast is er gedurende het jaar gebruik gemaakt van de mogelijkheid om kasgeld aan te trekken. Over de kasgeldleningen is geen rente betaald maar een vergoeding ontvangen.

EMU saldo (wet HOF)

De Europese afspraken die in de wet HOF zijn vastgelegd, gaan over de reductie van het begrotingstekort en de staatsschuld. Het Rijk en de medeoverheden leveren een gelijkwaardige inspanning hiervoor. De norm voor de gezamenlijke gemeenten is bepaald op een negatief EMU-saldo van 0,38 % van het BBP (Bruto Binnenlands Product).Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico van een waardedaling van een vordering vanwege het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij door insolventie of deficit. In 2017 zijn er geen uitzettingen van middelen geweest. De gemeente Purmerend loopt een beperkt krediet risico over gelden die zijn uitgezet in het kader van haar publieke taak (woningbouwcorporaties, stadsverwarming en derden). Verder maken we geen gebruik van complexe financiële producten zoals derivaten.

Koersrisico

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De gemeente neemt deel in het aandelenvermogen van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten,de Stadsverwarming Purmerend, HuisVuilCentrale Alkmaar (HVC) en direct via Alliander (netwerkbeheer). Het risico op waardeverlies van deze aandelen zijn aanwezig maar gering.

Relatiebeheer/saldobeheer

De doelstelling van het kasbeheer is het zoveel mogelijk beperken van de dagelijkse kasoverschotten c.q. kastekorten met inachtneming van het minimaliseren van de rentekosten en het maximaliseren van de rentebaten van de saldi op de diverse gemeentelijke rekeningen.

Het betalingsverkeer in 2017 heeft zo veel mogelijk plaatsgevonden via de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Hieraan ten grondslag ligt de Financieringsovereenkomst voor een krediet- en depotarrangement en elektronisch betalingsverkeer. Op basis hiervan beschikt de gemeente Purmerend over een direct opneembaar krediet via de rekening courant. Het percentage dat voor roodstand wordt berekend bedraagt het Euribor tarief + een opslag van 0,25%. Per 31 december 2017 bedroeg het 1-maands Euribor-tarief -0,18%. De bij de BNG aangehouden rekeningen voor belastingen en sociale zaken worden voor de bepaling van het totaal saldo automatisch vereffend.

Daarnaast heeft de gemeente sinds 2013 te maken het zogenoemde schatkistbankieren. Dit verplicht gemeenten om hun overtollige financiën onder te brengen bij het Rijk. Tegelijkertijd hoeft het Rijk dan minder geld te lenen op de financiële markten waardoor de staatsschuld daalt. Bij schatkistbankieren worden de tegoeden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Tot een bepaald bedrag mogen gemeenten hun overtollige financiën wel buiten de schatkist van het Rijk houden Voor Purmerend bedroeg dit drempelbedrag in 2017 € 1,68 miljoen. Tegoeden boven dit bedrag zijn afgestort naar de schatkist. Conform de vereisten in het BBV (art 52c), vermelden we in de toelichting op de balans het drempelbedrag en, per kwartaal, het bedrag aan middelen dat Purmerend buiten ’s Rijks schatkist heeft aangehouden.

Naast het betalingsverkeer via de BNG vond in 2017 nog beperkt betalingsverkeer plaats via de ING bank.

6 Bedrijfsvoering

PERSONEEL / INHUUR DERDEN

Strategische personeelsplanning
De medewerkers zijn de grootste succesfactor bij het behalen van goede resultaten voor de stad. We willen medewerkers inzetten op hun kracht, vanuit de overtuiging dat mensen het meest gemotiveerd, effectief en succesvol in het werk zijn dat het dichtst bij hun talenten en drijfveren ligt.

Team P&O heeft met alle managers gesprekken gevoerd over de belangrijkste ontwikkelingen in de teams en capaciteit en kwaliteit die daarbij nodig is. Waar zien zij groeipotentieel en waar ontstaan knelpunten. Op basis van een analyse van deze gesprekken gaan we samen met de managers de diepte in over welke ondersteuning en instrumenten nodig zijn om aan de toekomstige verwachtingen te kunnen blijven voldoen.

Integriteit
De tekst van de gedragscode voor ambtenaren is in 2017 geactualiseerd en wordt in het eerste kwartaal 2018 vastgesteld.

Alle medewerkers volgen de training morele oordeelsvorming. Voor de zomer 2018 ronden we dit af. Halverwege 2017 is in een tussenevaluatie een andere keuze gemaakt voor de procesbegeleiding van de morele beraden. In plaats van alle managers voor deze rol op te leiden, worden 5 medewerkers getraind. Hiermee is de basis gelegd om het morele leerproces in de organisatie te borgen.

We voeren regelmatig risico-analyses uit. Doel van deze risicoanalyse is om samen met de medewerkers en leidinggevenden in kaart te brengen hoe de medewerkers beter beschermd kunnen worden tegen integriteitsrisico's en welke morele kwesties zij ervaren in de praktijk. In 2017 is bij het team Toezicht en Handhaving een risicoanalyse uitgevoerd door G&I Nederland. Het rapport met de uitkomsten en aanbevelingen wordt in het eerste kwartaal 2018 opgeleverd.

Regionale samenwerking

RegioFlexWerk
Gemeente Purmerend neemt deel in een regionale flexbank, RegioFlexWerk. Het aantal deelnemende organisaties is in 2017 van 15 uitgebreid naar 24. RegioFlexWerk is een platform waar vraag en aanbod voor flexklussen, vacatures en stages in de regio's Amsterdam, Zuid-Kennemerland, Haarlemmermeer en Zaanstreek- en Waterland samenkomen. In 2017 zijn twee nieuwe functionaliteiten toegevoegd aan dit platform, namelijk het plaatsen van vaste vacatures en opleidingen.

Regionale Traineepool
In mei 2015 is de tweede traineepool gestart. Deze had een looptijd tot mei 2017. Het doel van de traineepool is het investeren in jongeren, het ontwikkelen van jong talent en hen kennis laten nemen van de publieke sector waarbij de Metropoolregio Amsterdam als aantrekkelijk werkgever wordt neergezet. Hierbij wordt ook ingezet om deze jongeren, indien passend, in dienst te nemen.

De tweede pool bestond uit 8 deelnemende organisaties. Gemeente Purmerend heeft 3 structurele traineeplekken waarvan er in pool 2 twee waren ingevuld. De trainees vervullen eerst een opdracht van een jaar binnen de moederorganisatie en gaan daarna 2x 6 maanden naar één van de andere deelnemende organisaties. Wij hebben drie trainees na afloop een aanstelling kunnen bieden, waarvan twee een vaste aanstelling.

De eerste twee traineepools waren pilots en de stuurgroep (de gemeentesecretarissen van de deelnemende organisaties) heeft unaniem besloten structureel door te gaan. De pijlers van de regionale traineepool zijn kennisdeling, verbinding en mobiliteit.

Personeel / Inhuur derden

Personeel versus inhuur derden (bedragen x € 1.000)	**2016**	**2017**
Loonsom realisatie	42.712	43.558
Loonsom vacatures (incl. vergoedingen wegens ziekte etc)	4.933	4.292
Begrote inzet tijdelijke krachten	1.880	1.662
Begrote inzet externe expertise	2.992	3.015
Totaal beschikbaar budget inhuur	**9.805**	**8.969**
Inhuurkosten t.l.v. vacatureruimte	5.971	6.014
inhuurkosten expertise	3.510	3.753
Totaal kosten inhuur derden	**9.481**	**9.767**
Verschil inhuur derden	**324**	**-798**
Inhuur gedekt t.l.v. grondexploitaties en investeringskredieten		354
Inhuur gedekt t.l.v. materieel begrote budgetten binnen de programma's		444
		0

RECHTMATIGHEID

Begrotingsonrechtmatigheden binnen de exploitatie

Op programmaniveau zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten onrechtmatig. Dit moeten we op programmaniveau toelichten (artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet). Bij het uitvoeren van de begroting worden lasten op een programma, voor zover deze hoger zijn dan de vastgestelde actuele begroting, aangemerkt als zogenaamde begrotingsonrecht-matigheid. Dit betekent dat er geen besluiten tot wijziging van de begroting meer tot stand zijn gekomen na afloop van het begrotingsjaar 2016. Voor de overschrijding geldt dat we moeten toelichten wat de oorzaken zijn en toelichten, voor zover dat kan, dat er samenhang is met andere onderschrijdingen of hogere baten. De programma's die zijn overschreden staan hieronder in een tabel. Vanwege de samenhang met het rekeningresultaat (lees de onttrekkingen en toevoegingen aan reserves) staat ook voor welk bedrag (eventueel) we de overschrijding compenseren met een mutatie op specifieke reserves.

Programma	Begroot bijgesteld huidig jaar lasten	Geboekt huidig jaar lasten	Over-schrijding	Samenhangend met reserves/ voorziening	Samenhang met andere onderschrijdingen of hogere baten
PGR01 Publieksdiensten	-5.932	-6.003	-71	Nee	Ja
PGR04 Milieu	-10.519	-10.548	-29	Ja	Nee
PGR05 Bereikbaarheid	-3.040	-3.219	-179	Nee	Nee
PGR09 Economie	-1.433	-1.485	-51	Nee	Nee
PGR10 Bestuur & Concern	-8.314	-8.392	-78	Nee	Ja
Algemene dekkingsmiddelen	-2.048	-2.146	-98	Nee	Ja
Overhead	-19.723	-21.098	-1.375	Nee	Ja

Toelichting

Voor 2017 is de begrotingsonrechtmatigheid € 1.881.716.

De volgende programma's veroorzaken deze onrechtmatigheid (bedragen x € 1.000):

Programma 1 Publiekdiensten
De overschrijding van € 71 betreft meer lasten voor de WABO-leges. In de 2e Turap 2017 is er € 130 meer opgelegd aan WABO-leges door nog verder aantrekkende bouwvolumes. De lasten zijn met € 104 toegenomen met name als gevolg van extra kosten voor het inwinnen van welstandsadvies (€ 64) voor WABO-leges. De resterende overschrijding van € 7 wordt veroorzaakt door de tweede kamer verkiezingen. Voor deze extra kosten is een uitkering ontvangen via het gemeentefonds in de decembercirculaire 2017.

Programma 4 Milieu
De overschrijding van € 29 is veroorzaakt op het beleidsveld afvalbeheer. De totale lasten van dit beleidsveld zijn gelijk getrokken aan de baten. Hierdoor is € 69 onttrokken aan de voorziening.

Programma 5 Bereikbaarheid
Er zijn op dit programma een tweetal grotere overschrijdingen. De feitelijk toegerekende apparaatskosten behoren tot de kosten van de reguliere overheidstaak in plaats van dat deze kosten verhaalbaar zijn meerkosten zijn € 179. Een andere overschrijding betreft het fietsparkeren waarvoor de doorlopende kosten van het project uit 2016 niet in de begroting 2017 zijn begroot.

Programma 9 Economie
De overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere apparaatkosten ad € 163.000. Bij het opstellen van de begroting zijn aannames gedaan over de mate van verhaalbaarheid van kosten voor advisering op regionale samenwerkings- en (her)ontwikkelprojecten. In de praktijk blijkt het zwaartepunt van de inzet echter toch meer te liggen bij de reguliere overheidstaak ter bevordering van de economische en toeristische activiteiten in de gemeente. De doorbelasting van apparaatskosten voor deze taak zijn daarom structureel € 163.000 hoger dan geraamd. Van dit bedrag is € 63.000 reeds gerepareerd in de begroting 2018-2021.

Programma 10 Bestuur en concern
De overschrijding van € 78 wordt veroorzaakt door meerkosten in de DienstVerleningsOvereenkomst (DVO) Beemster van personeel Beemster boven anciënniteit 10. Deze kosten zijn volledig doorbelast aan de gemeente Beemster waardoor de baten ook € 63.000 hoger zijn dan begroot. Kosten omnibus enquête € 30.000 deze zijn volledig doorberekend aan diverse gemeenten in de regio waardoor hogere baten ontstonden.

Algemene dekkingsmiddelen
De overschrijding van € 98 wordt veroorzaakt door een bijdrage aan de gemeente Waterland voor innovatieve aanpak. Dit betreft een bijdrage van € 129.000 voor het verduurzamen van particulier monumentenbezit. Vanuit de decentralisatie-uikering innovatieve aanpak zijn er middelen beschikbaar gesteld in het gemeentefonds voor gasloos Purmerend en monumenten aanpak Waterland.

Overhead
Deze overschrijding van € 1.375 betreft voornamelijk kosten in verband met vaststellingsovereenkomsten als gevolg van de reorganisatie en loonkosten van bovenformatieve medewerkers. Deze frictiekosten zijn voor € 986.000 gedekt door hogere baten binnen het overzicht van de overhead en voor de resterende € 389.000 door lagere uitgaven binnen de andere programma's.

Begrotingsonrechtmatigheden op investeringen

Ook voor de investeringen geldt dat uitgaven boven het bedrag waarvoor krediet is verleend, merken we aan als onrechtmatig. Overschrijdingen moeten vooraf worden gemeld aan de gemeenteraad. Voor de investeringskredieten

2017 geldt dat overschrijdingen (groter dan 3 %) zijn benoemd en toegelicht per programma in de financiële toelichting (in het jaarverslag).
Voor 2017 zijn de volgende investeringen overschreden (x € 1.000):

- Vervanging lichtmasten Hoornselaan (€ 15.000);
- Cameratoezicht binnenstad (€ 5.000).

Daarnaast is gebleken dat voor lichtkoepel en beglazing aula begraafplaats geen krediet beschikbaar is gesteld, maar wel uitgaven zijn gedaan.

7 Verbonden partijen

Doelstelling

Gemeente Purmerend is verbonden aan een aantal partijen. Deze paragraaf geeft inzicht met welke. We streven ernaar om de partijen mee te laten lopen in onze reguliere Planning en Control-cyclus. Dat betekent dat de begroting en de rekening van de partijen, tijdig beschikbaar moeten zijn.

Wat is een verbonden partij

Een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft (artikel 1 Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

Hoe kijken wij aan tegen inhoudelijke aansturing verbonden partijen?

Gemeente Purmerend heeft om diverse redenen een belang in verbonden partijen. Dit kan diverse oorzaken hebben:

- Vanuit het verleden ontstaan, gemeentelijk belang beperkt, maar financieel interessant vanwege dividendinkomsten.
- Strategisch belang; de gemeente heeft er belang bij of is wettelijk verplicht om via gemeenschappelijke regelingen of besturen invloed te hebben in bepaalde meer inhoudelijke zaken. Door deze verbonden partijen wordt het mogelijk bepaalde voorzieningen voor (inwoners van) de gemeente beschikbaar te hebben en daarbij ook bestuurlijke invloed uit te oefenen.
- Verzelfstandigde gemeentelijke onderdelen; qua bestuur en organisatie zijn er voormalige gemeentelijke onderdelen op afstand gezet. Door financiële relaties of bestuurlijke vertegenwoordiging heeft de gemeente nog invloed op de koers van deze verzelfstandigde onderdelen.

Al deze samenwerkingsverbanden hebben als overeenkomst dat het bestuur van de gemeente Purmerend via deze samenwerkingsverbanden een bijdrage kan leveren aan het behalen van de verschillende programmadoelstellingen. Als dit wijzigt, moet de gemeente stilstaan bij de wijze van betrokkenheid in de betreffende partij.

Begrotingscriterium in relatie tot verbonden partijen

Het begrotingscriterium houdt in dat binnen de spelregels van de raad geen overschrijdingen op programmaniveau mogen plaatsvinden. Een belangrijk dilemma in het kader van de verbonden partijen is dat de uitkomsten van de begroting en jaarverslag van de verbonden partijen en de gemeentelijke bijdrage uiteen kunnen lopen.

Gemeente Purmerend hanteert hierbij de lijn:

- Financieel effect gebaseerd op nieuw beleid van verbonden partij: alleen opnemen in de begroting en de budgetten na instemming van de raad, passende binnen de (financiële) spelregels voor nieuw beleid van de gemeente.
- Financieel effect gebaseerd op bestaand beleid van verbonden partij: beschouwen als onvermijdelijke wijziging en deze als zodanig behandelen in de begroting en begrotingsaanpassingen.

PROGRAMMA 2 SAMENLEVING

Verbonden partij	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Zaanstreek/Waterland
Vestigingsplaats	Zaandam
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H. Rotgans
Openbaar belang	In stand houden Gezondheidsdienst
Aard	Gemeenschappelijk regeling met 8 andere gemeenten
Ontwikkeling	Dit betreft een gemeenschappelijke regeling (GR) van de gemeenten in Waterland, Zaanstad en Oostzaan. Gemeenten zijn verplicht om alleen, of samen met anderen, een Gezondheidsdienst in stand te houden. Bestuurlijk is de gemeente vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.

Risico's	Eigen risicodrager WW-verplichting; omvang projectenportefeuille (á 480.00); doorbetalingsverplichting bij arbeidsongeschiktheid (WWGA/WIA); Calamiteiten binnen taakveld (uitbraak infectieziektes of rampenbestrijding).
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 1.433.500
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 7.191.424
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 1.624.234
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 5.624.500
Resultaat 2017	€ 234.575
Realisatie dividend 2017	nvt
Begroot dividend 2018	nvt
Geraamde bijdrage 2018	€ 2.606 .000

Verbonden partij	**BaanStede werkvoorzieningschap Zaanstreek-Waterland**
Vestigingsplaats	Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. R. Helm
Openbaar belang	Uitvoering Wsw
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 7 andere gemeenten
Ontwikkeling	Het werkvoorzieninschap Zaanstreek-Waterland is per 1-1-2018 ontbonden. In 2018 wordt de liquidatie afgewikkeld. De Purmerendse WSW medewerkers zijn per 1-1-2018 overgegaan naar het nieuw opgerichte participatiebedrijf Werkom (Participatiebedrijf Zaanstad-Purmerend).
Risico's	BaanStede heeft geen algemene reserve. Risico's zijn voor rekening deelnemende gemeenten
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 1.395.000 (bestemmingsreserve frictiekosten)
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 8.360.000
Eigen vermogen ultimo 2017	€ -
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 6.624.000
Begroot resultaat 2017	- € 3.222.000
Resultaat 2017	- € 1.792.000
Realisatie dividend 2017	nvt
Begroot dividend 2017	nvt
Geraamde bijdrage 2018	€ 0 (Baanstede is per 1-1-2018 opgeheven)

PROGRAMMA 8 VEILIGHEID

Verbonden partij	**Omgevingsdienst IJmond**
Vestigingsplaats	Beverwijk
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M.T.A. Hegger
Openbaar belang	Ja, verplicht in deze vorm georganiseerd
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 6 andere gemeenten en de provincie
Ontwikkeling	Van rechtswege is toetreding van 8 gemeenten in voorbereiding per 1 april 2017. De GR is hiertoe gewijzigd.
Risico's	De door de GR geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 773.661
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 12.613.348
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 558.225
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 8.546.628
Resultaat 2017	€ 13.416
Realisatie dividend 2017	nvt
Begroot dividend 2017	nvt
Geraamde bijdrage 2018	€ 137.905

Verbonden partij	Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
Vestigingsplaats	Zaanstad
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. D. Bijl
Openbaar belang	Ja, verplicht in deze vorm georganiseerd
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 7 andere gemeenten
Ontwikkeling	Bij de vorming van de GR is overeengekomen dat de lasten via een groeimodel worden verdeeld van historische gegevens naar objectieve verdeelmaatstaven, waarbij de Veiligheidsregio in dezelfde periode een taakstelling op de totale begroting moet realiseren.
Risico's	De door de GR geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 1.987.000
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 30.641.000
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 2.105.000 (incl resultaat 2017 dat waarschijnlijk terug gaat naar de gemeenten.)
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 28.159.000
Resultaat 2017	€ 752.000
Realisatie dividend 2017	n.v.t.
Begroot dividend 2018	n.v.t.
Geraamde bijdrage 2018	€ 5.818.835

PROGRAMMA 9 ECONOMIE

Verbonden partij	Recreatieschap Twiske-Waterland
Vestigingsplaats	Velsen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M. Hegger
Openbaar belang	Gebiedsbeheer landschappen Twiske en Waterland
Aard	Beheer van landschappen Twiske en Waterland
Ontwikkeling	Sinds 2013 zijn het Twiske en Landschap Waterland samengegaan in het recreatieschap Twiske-Waterland.
Risico's	Het benodigd weerstandsvermogen van € 560.000 is afgedekt met een weerstandscapaciteit van € 2.170.000.
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 4.385.000
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 167.000
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 4.82.361
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 556.740
Resultaat 2017	€ 441.575
Realisatie dividend 2017	nvt
Begroot dividend 2017	nvt
Geraamde bijdrage 2018	€ 153.078

PROGRAMMA 10 BESTUUR EN CONCERN

Verbonden partij	Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. J. Krieger
Openbaar belang	Optimale ruimtelijke en economische ontwikkeling van de ISW-regio d.m.v. bestuurlijke en ambtelijke samenwerking van de deelnemende gemeenten
Aard	Gemeenschappelijke regeling met 6 andere gemeenten
Ontwikkeling	
Risico's	De door de GR geïdentificeerde risico's betreffen met name de bedrijfsvoering. Daarnaast zullen kosten gemaakt worden in geval van calamiteiten die de normale

	uitoefening van taken te boven gaan. Risico's zijn uiteindelijk voor rekening van de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 161.000
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 1.058.000
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 562.108
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 677.937
Resultaat 2017	€ 478.526
Realisatie dividend 2017	nvt
Begroot dividend 2018	nvt
Geraamde bijdrage 2018	Streekarchief € 507.627

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Verbonden partij	**N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)**
Vestigingsplaats	Den Haag
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	Ja
Aard	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.
Ontwikkeling	De BNG heeft zich in 2016 sterker gericht op nieuwe producten (o.a. energietransitie financieringsfaciliteit) en verduurzaaming van de balans.
Risico's	Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor politieke, economische en monetaire ontwikkelingen.
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 4.486.000.000
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 149.514.000.000
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 4.953.000.000
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 135.072.000.000
Resultaat 2017	€ 393.000.000
Dividend 2017	€ 141.000.000

Verbonden partij	**BV Stadsverwarming**
Vestigingsplaats	Purmerend
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	SVP heeft op basis van artikel 2 van de Warmtewet (2013) de plicht warmtelevering in het verzorgingsgebied zeker te stellen, tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening.
Aard	De BV stadsverwarming is een 100% deelneming van de gemeente Purmerend. De BV produceert en verkoopt warmte en heeft hiervoor een eigen Bio Warmte Centrale, twee gasgestookte hulpketels en een warmtenet. De deelneming van de gemeente in de BV bedraagt ruim € 38,0 miljoen en staat ongeveer gelijk aan 50% van de omvang van de activa van de BV.
Ontwikkeling	Vanaf medio 2014 is 80% van de jaarlijkse warmtebehoefte van de klanten van SVP afkomstig van biomassa en is daarmee grotendeels klimaatneutraal.
Risico's	Wet- en regelgeving, gasprijsontwikkeling, graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie.
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 16.207.000
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 104.987.000
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 11.064.000
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 102.479.000
Resultaat 2017	-€ 5.143.000
Realisatie dividend 2017	geen

Verbonden partij	**Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)**

Vestigingsplaats	Alkmaar
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Aandeelhouderschap
Openbaar belang	Ja
Aard	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert en levert HVC duurzame energie aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagement en opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 46 aandeelhoudende gemeenten en 6 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.
Ontwikkeling	HVC heeft ambities voor een duurzame toekomst.
Risico's	De bedrijfsvoering staat op grote afstand van de aandeelhouders.
Eigen vermogen ultimo 2016	€ 89.603.000
Vreemd vermogen ultimo 2016	€ 860.491.000
Eigen vermogen ultimo 2017	€ 103.216.000
Vreemd vermogen ultimo 2017	€ 846.006.000
Resultaat 2017	€ 13.585.000
Realisatie dividend 2017	geen

J A A R R E K E N I N G

B I J L A G E N

1 Balans en toelichting

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

A. Inleiding

De programmarekening hebben we opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Dit is een nadere uitwerking van de Gemeentewet. De voornaamste uitgangspunten zijn:

- eenheid van begroting en programmarekening
- het opnemen van een balans waaruit de financiële positie van de gemeente blijkt

In aanvulling hierop hebben we activerings en afschrijvingsspelregels vastgelegd in de gemeentelijke verordening ex artikel 212 en 213a van de gemeentewet.

Voor de eigen bijdrage die het CAK int en aan gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2015 van de commissie BBV het volgende: gemeenten hebben een eigen WMO-administratie. Daarmee kunnen ze via overzichten van het CAK het aantal personen en soort en omvang van de zorgverlening beoordelen. De inkomensgegevens op deze overzichten ontbreken echter. De keuze van de wetgever is dat het CAK de eigen bijdrage moet vaststellen. Daarmee is feitelijk bepaald dat dit geen gemeentelijke verantwoording is.

We kunnen daarom niet de juiste en volledige bijdrage op persoonsniveau vaststellen. Dat betekent dat we daardoor geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen verkrijgen. We moeten deze onzekerheid in de jaarstukken noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij ons.

B. Balans

1. VASTE ACTIVA

Activa waarderen we op basis van de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs.

1.1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa wordt gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in vijf jaar afgeschreven. Alleen kosten van onderzoek en ontwikkeling die leiden tot een materieel vast actief mogen als immaterieel vast actief worden geactiveerd.

Bijdragen aan derden

Met ingang van de rekening 2016 vallen bijdragen aan activa in eigendom van derden onder de immateriële vaste activa in plaats van de financiële vaste activa. Bijdragen aan activa van derden zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen.

1.2. Materiële vaste activa

In erfpacht uitgegeven gronden

De erfpachtgronden op de balans betreffen voornamelijk grondwaarden waarvoor een canon wordt betaald. De waarde van de afgekochte eeuwigdurende erfpachtsgronden zijn met ingang van 2005 op de registratiewaarde van € 1,00 per kavel gesteld.

Materiële vaste activa met economisch nut

Alle investeringen met economisch nut activeren we en schrijven we af. Een investering is van economisch nut als activum verhandelbaar is of wanneer we er opbrengsten mee kunnen genereren. Specifieke investeringsbijdragen van derden brengen we op de desbetreffende investering in mindering; in die gevallen schrijven we af op het saldo. Bijdrage van derden moeten in mindering (cf. art. 62 BBV) worden gebracht op de materiële vaste activa.

Materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
Het gaat hierbij om investeringen die grotendeels worden gedaan voor begraafplaatsen, riolering of het verzamelen van huishoudelijk afval waar tegenover een heffing kan plaatsvinden.

Materiële vaste activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
Met ingang van 2017 zijn de uitganspunten inzake de activering van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut vanwege de BBV wijziging aangepast. Vanaf 2017 moeten investeringen in maatschappelijk nut worden geactiveerd. Hierop mogen alleen bijdragen van derden die direct gerelateerd zijn aan het actief in mindering worden gebracht.

Niet in exploitatie genomen gronden

De NIEGG's zijn per 2016 overgeheveld naar de MVA conform nieuwe BBV voorschriften 2016.
De huidige Niegg's die per 1 januari 2016 uit de exploitatie zijn genomen worden zonder afwaardering omgezet tegen de boekwaarde per 1 januari 2016. Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. Uiterlijk 31 december 2019 moet een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt hierbij een duurzame waardevermindering vastgesteld dan moet dat per 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van de gronden.
Nog niet afgesloten activa
In de materiele vaste activa rekenen we verstrekte maar nog niet volledig verantwoorde investeringssubsidies mee. Dit betreft diverse investeringsubsidies aan Spurd voor sportaccommodaties van € 4,2 miljoen. In de rekening nemen we hiervoor de rentelast. Afschrijvingen vinden hierover niet plaats.

Afschrijvingsmethoden- en termijnen
Alle materiële activa schrijven we lineair af in de verwachte gebruiksduur.
De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Afschrijvingstermijn	Activasoort
50 jaar	gebouwen
45 jaar	stedelijk waterplan, riolering
40 jaar	schoolgebouwen, verharding/terreininrichting, dijken en kades, asfalt (wegen), elementen (wegen)
30 jaar	oeverbeschoeiing, herstel kademuren
25 jaar	rotondes, verkeerslichten en lantaarnpalen, speeltoestellen
20 jaar	inrichting/renovatie sport -, speel- en schoolterreinen, noodgebouwen, gebouwgebonden technische installaties, functieverbeterende verbouwingen, 1e inrichting schoolgebouwen, inrichting gymnastieklokalen/sporthallen, containers anders dan glas-, papier - en rolcontainers en kunststof sportveld (onderlaag)
15 jaar	kunststof sportveld (bovenlaag en onderlaag gecombineerd aangelegd), vrachtwagens en bijzondere voertuigen, tankautospuiten, glas-, papier-, rolcontainers
10 jaar	kunststof bovenlaag sportveld, gebouw inrichting (waaronder stoffering/meubilair), installaties/ machines en overige materiële vaste activa, huisvuilauto's, veeg- en containerauto’s
8 jaar	personenauto’s, bestelbusjes en (losse) apparaten
6 jaar	ICT software
4 jaar	ICT hardware
niet	

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000 activeren we niet. Een uitzondering vormen gronden en terreinen; deze activeren we altijd.

Moment van eerste jaar afschrijving
Als ingangsdatum van de afschrijving geldt het jaar volgend op het jaar ná oplevering c.q. vervaardiging. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) schrijven we in principe niet af.

Levensduurverlengende investeringen
Dit betreft uitgaven voor groot onderhoud, zoals vervanging van (delen) van daken, dakbedekking, elektrische installaties, vloeren en dergelijke. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- kosten van klein onderhoud komen in het jaar van uitvoering ten laste van de exploitatie
- kosten van groot onderhoud komen ten laste van een hiervoor gevormde voorziening (op basis van een actueel beheerplan)
- levensduurverlengende investeringen activeren we en schrijven deze af (eventueel via de componentenbenadering)

1.3. Financiële vaste activa

Participaties
Participaties in het aandelenkapitaal zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. De gemeente Purmerend heeft de volgende participaties:

a. Bank Nederlandse gemeenten: 7020 aandelen van € 2,50 ofwel € 17.750 ;
b. EZW (betreft aandelen in Alliander);
Het aantal aandelen EZW bedraagt 13.595. Deze zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van € 6.466.
c. Stadsverwarming Purmerend B.V. is een 100% deelneming.
In de waardering in 2011 hielden we, vanuit het voorzichtigheidsbeginsel, rekening met exploitatieverliezen sinds de oprichting van de BV. Op de agio is € 4,397 miljoen afgeboekt. In 2012 hebben we dit gecorrigeerd met € 20.000, zodat
de totale afboeking € 4,417 miljoen bedraagt.

NV Huisvuilcentrale Alkmaar N-H (HVC)
In 2011 zijn 102 aandelen tegen € 45,45 per aandeel in HVC verworven. Het totale aandelenbelang bedraagt € 4.635,90. Als aandeelhouder kan de gemeente de dienstverlening van HVC gebruiken. Deze dienstverlening bestaat naast de verwerking van reststoffen uit advisering. De baten en lasten van de dienstverlening verantwoorden we in de afzonderlijke programma's. De deelneming zelf verantwoorden we in de algemene dekkingsmiddelen. Onderdeel van het aandeelhouderschap is de garantstelling voor leningen die zijn aangetrokken voor de afvalinzameling en verwerking. Voor deze garantstelling keren we 1% risicoprovisie uit.

Verstrekte langlopende geldleningen
De verstrekte langlopende geldleningen zijn opgenomen tegen nominale waarde, verminderd met de ontvangen aflossingen. Onder deze balanspost per 31 december 2017 zijn voornamelijk opgenomen: de verstrekte geldleningen aan woningcorporaties en de hypotheekverstrekkingen aan gemeentepersoneel.

2. Vlottende Activa

2.1. Voorraden

De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) zijn gewaardeerd tegen vaste verrekenprijzen die gebaseerd zijn op de gemiddelde betaalde inkoopprijs.

De verantwoording van de grondexploitatie verloopt via de exploitatie, als onderdeel van programma 7 Ruimtelijke ordening. Jaarlijks staan in de rekening van baten en lasten zowel de werkelijke lasten van het bouwrijp maken als de werkelijke verkopen. Het (positieve dan wel negatieve) saldo daarvan is de mutatie onderhanden werk (OHW).

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die we rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen toerekenen (zoals grondaankopen, plankosten en kosten van bouw- en woonrijp maken). Evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Als rekening wordt gehouden met lagere marktwaarde, dan brengen we dit niet in mindering op de boekwaarde, maar nemen dit op in een zogenaamde verliesvoorziening
(met ingang van 2014). De verliesvoorziening dekt het eventuele verschil af. We waarderen niet af, omdat het later weer opwaarderen in de voorschriften niet mag. Hiervan kan wel sprake zijn als gevolg van marktontwikkelingen en een goedkopere planuitvoering en betere uitvoering.

Winsten uit de grondexploitatie nemen we slechts op als we die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd kunnen aanmerken (realisatieprincipe). Zolang daarvan geen sprake is, brengen we de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering.

2.2. Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De vorderingen waarderen we tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht.

2.3.en 2.4. Liquide middelen en overlopende activa
Deze activa nemen we op tegen nominale waarde. De liquide middelen hebben we opgenomen volgens de laatste dagafschriften van 2017. Eventuele negatieve banksaldi bij een bank is binnen Purmerend verantwoord onder de vlottende passiva.

3. VASTE PASSIVA

3.1. Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit reserves en het saldo van de rekening van baten en lasten. De waardering vindt plaats tegen nominale waarden. We onderscheiden de reserves in een algemene reserve, egalisatie reserves en bestemmingsreserves.

De algemene reserve dient als algemeen financieel weerstandsvermogen waarbij we, volgens de notitie reserves en voorzieningen, minimaal een bedrag van € 15,0 miljoen aanhouden. De algemene reserve is tot stand gekomen dankzij (batige) saldi. De algemene reserve ontwikkelt zich in 2017 positief en staat ultimo 2017 op ruim € 20 miljoen (na resultaat bestemming).

Er is sprake van een bestemmingsreserve zodra we, via een afzonderlijk raadsbesluit, voor een bepaald doel een reserve instellen.

3.2. Voorzieningen
Voorzieningen waarderen we op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Ze zijn getroffen voor op de balansdatum bestaande risico's, verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten. Daarnaast zijn onderhouds-/egalisatievoorzieningen getroffen ter gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren en mede gebaseerd op meerjarige onderhoudsplannen.

Kosten die we in een volgend begrotingsjaar maken maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar. De getroffen voorzieningen voorzien in de dekking van deze kosten voor zover deze niet op een andere wijze al zijn afgedekt in de meerjarenbegroting.

3.3. Vaste schulden

Vaste schulden waarderen we tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

4. VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva waarderen we tegen de nominale waarde. Onder de overlopende passiva hebben we de meerjarige uitkeringen opgenomen. Deze uitkeringen zijn beklemd door de voorwaarden die een geldgever stelt (bv. rijksbijdrage, subsidie). De hoogte van de opgenomen bedragen is overeenkomstig de door de geldgevers verstrekte subsidies en/of bijdragen. Eventuele negatieve banksaldi bij een bank is binnen Purmerend verantwoord onder de vlottende passiva en niet onder de liquide middelen.

5. GEWAARBORGDE GELDLENINGEN EN GARANTSTELLINGEN.

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, is buiten telling het totaalbedrag geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. In de toelichting op de balans staat meer informatie.

C. Niet uit de balans blijkende rechten/plichten

C1. Plichten

Dit betreft langlopende verplichtingen die samenhangen met opdrachten voor leveringen of opdrachten voor dienstverleningen. De kosten van dergelijke opdrachtverleningen rekenen we op basis van de jaarlijkse prestaties als (exploitatie)lasten aan de jaren toe. Hieronder lichten wij de belangrijkste meerjarige verplichtingen toe.

Voor 2017 heeft de gemeente Purmerend € 495.894 aan contractuele huurverplichtingen.
Voor 2018 en verder bedragen de totale contractuele huurverplichtingen € 2.884.103 miljoen.

	Eind datum	Huidige huur	Huur verplichting 2018	Huur verplichting 2019 ev
Van Ijsendijkstraat 403 (1)	31-7-2028	112.713	112.713	1.080.164
Van Ijsendijkstraat 403 (2)	31-7-2028	68.436	68.436	655.844
Flevostraat 88	31-4-2021	40.200	40.200	93.666
Triton 72	1-11-2021	161.273	161.273	470.380
Purmerweg 13	31-12-2029	1.650	1.650	18.150
Rijksweg 7	31-12-2020	3.211	3.211	6421,84
Citerstraat 238	per maand opzegbaar	1.076	1.076	-
Genuahaven 49	31-12-2019	34.131	34.131	34.131
Overlanderstraat 132	31-12-2021	7.794	7.794	23.381
Waterlandlaan 81	14-1-2021	3.125	3.125	6.510
Gasinjetstraat 74	30-11-2018	9.240	9.240	-
			422.690	**2.388.648**

A. Onderhoudsovereenkomsten en licenties

De gemeente heeft diverse meerjarige overeenkomsten afgesloten voor het uitvoeren van onderhoud en licenties. Deze overeenkomsten zijn niet apart gekwantificeerd. De lasten zijn opgenomen in de begroting. Voor het vrijvallen van deze lasten moeten opzegtermijnen in acht worden genomen.

B. Periodieke subsidies

De gemeente verleent een aantal periodieke subsidies. Voor het beëindigen en wijzigen van deze subsidies moeten we termijnen van redelijkheid in acht nemen. Hieruit kan een overbruggingsperiode vloeien. De periodieke subsidies zijn opgenomen in de programmabegroting.

Balans per 31 december 2017

bedragen x € 1.000.-	2017		2016	
Activa				
1. Vaste activa				
1.1 *Immateriële vaste activa*		381		401
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	381		401	
1.2 Materiële vaste activa		229.429		221.745
Investeringen met een economisch nut				
- gronden uitgegeven in erfpacht	3.073		3.073	
- Investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	35.401		35.361	
- overige investeringen met economisch nut	165.242		156.955	
- Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	25.712		26.356	
1.3 Financiële vaste activa		57.338		58.011
Kapitaalverstrekkingen aan:				
- overige verbonden partijen	38.311		38.311	
Leningen aan:				
- Woningbouwcorporaties	2.416		2.426	
- Stadsverwarming Purmerend	8.000		8.000	
Overige langlopende leningen u/g	8.611		9.274	
Totaal vaste activa		**287.147**		**280.157**
2. Vlottende activa				
2.1 Voorraden:		44.848		52.665
Grond- en hulpstoffen	190		96	
Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	44.464		52.345	
Gereed product en handelsgoederen	194		224	
2.2 *Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar*		16.820		23.562
Vorderingen op openbare lichamen	7.795		10.152	
Uitzettingen in 's Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	-		-	
Overige vorderingen	9.024		13.410	
2.3 *Liquide middelen*		169		294
Kassaldi	20		20	
Banksaldi	149		274	
2.4 *Overlopende activa*		4.507		4.667

bedragen x € 1.000.-	2017	2016
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	-
-overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.507	4.667
Totaal vlottende activa	**66.344**	**81.189**
Totaal generaal	**353.491**	**361.346**

bedragen x € 1.000.-	2017	2016
Passiva		
3. Vaste passiva		
3.1 *Eigen vermogen*	33.675	33.759
- Algemene reserve	20.286	15.502
- Gerealiseerd resultaat	2.135	7.234
- Bestemmingsreserves	11.254	11.023
3.2 *Voorzieningen*	6.090	5.518
3.3 *Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer*	269.719	284.060
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	269.682	284.022
- binnenlandse bedrijven	-	-
- overige binnenlandse sectoren	-	-
Door derden belegde gelden (legaten)	-	-
Waarborgsommen	37	37
Totaal vaste passiva	**309.484**	**323.337**
4. Vlottende passiva		
4.1 *Netto vlottende schulden met rente typische looptijd korter dan één jaar*	33.229	21.849
4.2 *Overlopende passiva*	10.779	16.160
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	7.857	12.295
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	2.123	1.631
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	799	2.235
Totaal vlottende passiva	**44.008**	**38.009**
Totaal generaal	**353.491**	**361.346**

bedragen x € 1.000.-	2017	2016
	2017	**2016**
5. Gewaarborgde geldleningen	95.132	103.657
Idem, via achtervang WSW	368.908	387.229

Toelichting op de balans 31 december 2017

(bedragen x € 1.000)

1. Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

Bijdrage aan activa van derden:	Boekwaarde 1-1-2017	Vermeerdering	Afwaardering	Aflossingen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2017
- Uitbreiding.kleedaccommodatie vv Wherevogels, gebouw	326				7	319
- Uitbreiding.kleedaccommodatie vv Wherevogels, installaties	75				12	62
Totaal	**401**	**-**	**-**	**-**	**20**	**381**

1.2 Materiële vaste activa

Activasoort	Boekwaarde 1-1-2017	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijving	Bijdragederden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2017
Gronden en terreinen	25.053	85		1.318			23.821
In erfpacht uitgegeven gronden	3.073						3.073
Bedrijfsgebouwen	92.674	8.603		4.150			97.127
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken en	44.122	2.083		1.475			44.730
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken mn (voor 2017)	25.135	15		1.226	40		23.883
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken mn (vanaf 2017)	-	478					478
Vervoersmiddelen	1.933	200		409			1.725
Machines, apparaten en installaties	24.026	5.587		3.016			26.596
Overige materiële vaste activa en	4.510	2.576		439			6.647
Overige materiële vaste activa mn (voor 2017)	1.220	-		107			1.114
Overige materiële vaste activa mn (vanaf 2017)	-	237					237
Totaal	**221.746**	**19.865**	**-**	**12.140**	**40**	**-**	**229.431**

1.3 Financiële vaste activa

	Boekwaarde 1-1-2017	Vermeerdering	Afwaardering	Aflossingen	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2017
Kapitaalverstrekkingen aan:						
Deelnemingen:						
- N.V. Houdstermaatschappij EZW	6					6
- NV Bank voor Nederlandse Gemeenten	18					18

	Boekwaarde 1-1-2017	Vermeer dering	Afwaar dering	Aflos singen	Afschrij vingen	Boekwaarc 31-12-201
- Stadsverwarming Purmerend B.V.	18					18
- Agio aandelen Stadsverwarming Purmerend B.V.	38.264					38.264
- Aandelen H.V.C. Alkmaar	5					5
Leningen aan:						
- Woningbouwcorporaties	2.426	54		65		2.416
-Stadsverwarming Purmerend	8.000					8.000
Overige langlopende leningen aan:						
- Hypotheekverstrekkingen personeel	2.356			425		1.931
- Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	20					20
- Startersleningen	1.434					1.434
- Duurzaamheidsleningen	166					166
- Openbare leeszaal en Bibliotheek	591			45		545
- Stichting concert- en cultuurpodium	4.373			193		4.180
- Rekening courant overeenkomst SVN	335					335
Totaal	**58.011**	**54**	**-**	**728**	**-**	**57.338**

2. Vlottende activa

2.1 Voorraden

Bouwgronden in exploitatie:	Boekwaarde 1-1-2017	Vermeer dering	Vermin dering	Boekwaarde 31-12-2017	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Geraamde eindresultaat
Baanstee Noord	34.538	2.888	2.889	34.537	28.783	77.563	-14.243
Kop van West	14.431	2.806	8.963	8.274	12.334	25.142	-4.534
Brantjesstraat	48	16		64	304	832	-464
Karekietpark	401	47		448	1.147	1.396	199
Wheermolen West, Parkzone	221		221	-			-
Klein Where	3.120	2.376	3.472	2.023	4.837	5.982	878
Weidevenne II	575	1.248	1.629	194	2.466	2.598	62
Totaal	**53.333**	**9.382**	**17.174**	**45.541**	**49.871**	**113.513**	**-18.101**

Voor de onderbouwing van de geraamde en nog te maken kosten en opbrengsten verwijzen wij u naar het MPG en de hieraan ten grondslag liggende geactualiseerde grondexploitaties.

Specificatie verliesvoorziening bouwgrond in exploitatie

Complex	Stand 1-1-2017	Toe voeging	Vrijval	Stand 31-12-2017
Weidevenne II	-	62		62
Kop van West	95		95	-
Karekietpark	147	41		188
Wheermolen Parkzone	81		81	-
Klein Where	666	162		828
Totaal	**988**	**264**	**175**	**1.077**

2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2017	2016
Soort vordering		
Vorderingen op openbare lichamen	7.795	10.152
- Uitzettingen in 's Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	-	-
Overige vorderingen	11.861	16.052
Voorziening debiteuren	-2.837	-2.642
Totaal	**16.820**	**23.562**

Overzicht van het drempelbedrag schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**1797**			
		Kw. 1	**Kw. 2**	**Kw. 3**	**Kw. 4**
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**618**	**661**	**965**	**2.053**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.179	1.135	832	-
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	256
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	239.571			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	239.571			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	1797			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kw. 1	**Kw. 2**	**Kw. 3**	**Kw. 4**
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	56.208	60.194	88.739	188.846
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist	618	661	965	2.053

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)	
aangehouden middelen	

2.3 Liquide middelen

	2017	2016
Kassaldi	20	20
Banksaldi	149	274
Kruisposten	-	-
Totaal	**169**	**294**

2.4 Overlopende activa

	2017	2016
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	-
-overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.507	4.667
Totaal	**4.507**	**4.667**

(bedragen x € 1.000)

3. Passiva

3.1 Eigen vermogen

	Saldo 1-1-2017	Bestemming resultaat vj	Toe voeging	Ont trekking	Saldo 31-12-2017
Algemene reserve	15.502	4.859	269	345	20.286
Egalisatiereserves	1.816		119	440	1.495
Bestemmingsreserves	9.207	2.375	201	2.023	9.759
Totaal	**26.525**	**7.234**	**588**	**2.808**	**31.540**

De uitgebreide specificatie en het verloop is opgenomen in de bijlage reserves.

3.2 Voorzieningen

	Saldo 1-1-2017	Toe voeging	Vrijval	Aan wending	Saldo 31-12-2017
a..Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
- Wachtgeldverplichtingen bestuurders	346		161		186
- Complex Weidevenne I	174	235		130	279
- Spaarverlof	5			5	-
- Civiele procedure ITD Real Estade	50				50
b. Onderhoudsegalisatie voorzieningen					
- de Purmaryn	210	68		178	101
- Dynamisch Reizigers Informatie Systeem (DRIS)	300			50	250
- Gemeentelijke gebouwen	2.189	994		517	2.666
- Brandweerkazerne	37	74		39	72
- Streekarchief Waterland	128	25		1	152
c. Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting					
- Afvalstoffenheffing	881	234		180	934
- Gemeentelijke watertaken	1.198	995		793	1.400
Totaal	**5.519**	**2.625**	**161**	**1.893**	**6.090**

A.

In 2017 heeft er een vrijval op de voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders plaatsgevonden omdat de voorziening nog voor 2 oud wethouders geldt en het saldo is ultimo 2017 toereikend.

De voorziening complex weidevenne I is in 2015 gevormd ter dekking van de nog te maken kosten, in 2017 is er € 130.000 aan kosten gemaakt en € 235.000 aan de voorziening toegevoegd.

De voorziening spaarverlof is de waarde opgenomen van verlofuren die in het verleden konden worden opgespaard. De voorziening is gevormd ter dekking van de kosten van vervangend personeel van deelnemers aan de gemeentelijke spaarverordening op het moment dat zij spaarverlof opnemen. De onttrekking betreft de compensatie aan een afdeling op het moment dat spaarverlof wordt opgenomen door een deelnemer.

De voorziening civiele procedure ITD Real estade BV is ingesteld om het eigen risico te dekken in geval van een civiele procedure wegens het vermeend onterecht weigeren van detailhandel in 2004 met ITD Real Estate BV. Het eigen risico betreft een bedrag van € 50.000. Eventuele verdere vermogensschade voor de gemeente is afgedekt d.m.v. een verzekering.

B. De onderhouds- en egalisatievoorzieningen zijn getroffen ter gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal boekjaren mede gebasseerd op meerjarige onderhoudsplannen uit Kraan. De onderhoudsegalisatie voorzieningen stoelen op een meerjarigenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalsgoederen.

De voorziening DRIS is afgesplitst uit de voorziening openbaar vervoer voor een bedrag van € 500.000 en bestemd om de onderhouds en elektrakosten van de DRIS panelen voor een periode van 10 jaar te kunnen dekken. De voorziening bedraagt per 31 december 2017 € 250.000, voor een komende periode van 5 jaar.

C. De voorziening gemeentelijke watertaken is bedoeld om de fluctuaties in de onderhoudskosten aan het rioolstelsel en vanuit het Stedelijk Waterplan in Purmerend op te vangen. Er wordt uitgegaan van een kostendekkend tarief.

De voorziening afvalstoffenheffing is bedoeld om de fluctuaties tussen de baten en lasten voor het inzamelen en verwijderen van afval op te vangen.

* in het jaarverslag worden de mutaties nader gespecificeerd op het programmaniveau wat heeft het gekost•

3.3 Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

	Saldo 1-1-2017	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2017
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	284.022	30.000	44.340	269.682
Overige binnenlandse sectoren	-			-
Legaten	-			-
Waarborgsommen	37			37
Totaal	**284.060**	**30.000**	**44.340**	**269.719**

De schuld overige binnenlandse sectoren is afgelost, betreft de renteloze lening Provincie Noord Holland.

Nadere uitsplitsing van de opgenomen onderhandse geldleningen:	Saldo 1-1-2017	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2017
Opgenomen geldleningen tbv concern	273.596	30.000	44.276	259.320
Opgenomen geldleningen tbv woningbouw	2.426		65	2.362
Opgenomen geldlening(en) tbv stadsverwarming purmerend	8.000			8.000
Totaal	**284.022**	**30.000**	**44.340**	**269.682**

De te betalen rente voor 2017 voor vaste schulden bedraagt € 6,53 miljoen.
De aflossingsverplichting in 2017 is voor de opgenomen geldleningen t.b.v. het concern € 44,28 miljoen, voor de opgenomen woningbouwleningen € 0.06 miljoen en voor de stadsverwarming Purmerend is geen aflossing geweest.

4. Vlottende passiva

4.1 Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2017	2016
Overige schulden	14.464	21.849
Banksaldi	5.764	-
Overige kasgeldleningen	13.000	-
Totaal	**33.229**	**21.849**

4.2 Overlopende passiva

	2017	2016
- verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	7.858	12.295

	2017	2016
- de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	2.123	1.631
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	799	2.235
Totaal	**10.780**	**16.160**

Meerjarige uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel 2017

	Saldo 1-1-2017	Toe voeging	Aan wending	Saldo 31-12-2017
Af te rekenen subsidies MO	-	422		422
Lokaal achterstandenbeleid	31	138	31	138
Kwalificatieplicht	27	90	105	13
Aanval op uitval	106	140	62	185
Participatiebudget	66			66
Nog af te rekenen doel.uitk. Afd WWB	58		58	-
Subsidie duurzaamheidsleningen	-	23	16	7
VNG Ondersteuningsprogramma Energie	102		73	28
Beeldkwaliteitsfonds De Koog	-			-
Pilot bij VVE's	29		3	26
Subsidie team economie	4		-	3
Voorziening Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	1.208	27		1.235
Totaal	**1.631**	**841**	**348**	**2.123**

5. Waarborgen en garanties

	Aantal	Oorspr.	Percentage		
Geldnemer	leningen	bedrag	borgstelling	2017	2016
Maatschappelijke instellingen	1	541	100%	180	206
Sportverenigingen c.q. - stichtingen	8	631	100%	317	183
Stichting Wonen en Zorg	1	1.000	100%	300	350
Woningbouwverenigingen	1	499	100%	-	-
Stadsverwarming	4	105.600	100%	73.052	79.918
HVC	1	608.087	100%	21.283	23.000
Totaal		**716.358**		**95.132**	**103.657**

Vanaf 2011 ontvangt de gemeente Purmerend een risicoprovisie voor de garantiestelling als aandeelhouder HVC. De garantiestelling betreft een totaalpakket voor alle aandeelhouders van in totaal € 608 miljoen aan geldleningen. De garantiestellingvan de hoofdsom van leningen alsmede eventueel verschuldigde rente en boeterente indien HVC niet aan de verplichtingen voldoet. Purmerend heeft 3,5% van de aandelen hetgeen overeenkomt met een pakket afgerond op € 21,3 miljoen.

	2017	2016
De verstrekte waarborgen via het WSW bedraagt per einde van het jaar:	368.908	387.229

Per 31 december 2017 zijn er 54 gewaarborgde leningen. De gemeente Purmerend en de Rijksoverheid staan ieder voor 50% garant voor deze leningen.

2 Overzicht baten en lasten per programma en beleidsveld

Verantwoording programma's en algemene dekkingsmiddelen

In het onderdeel jaarverslag hebben we de analyse opgenomen in de programmaverantwoording. Per programma is in het onderdeel 'wat heeft het gekost' de analyse van bijgestelde begroting 2017, ten opzichte van de realisatie 2017, nader toegelicht. Daarnaast wordt in het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen de onderdelen lokale heffingen, algemene uitkering, saldo van de financieringsfunctie en overige algemene dekkingsmiddelen nader toegelicht. Voor het onderdeel saldo van de financieringsfunctie verwijzen we wordt ook naar de toelichting in de paragraaf financiering.

Overzicht incidentele baten en lasten

Een overzicht van de incidentele baten en lasten hebben we opgenomen in het het jaarverslag en vindt u terug in de programma's, financieel resultaat en algemene dekkingsmiddelen.

Programma/beleidsveld (x € 1.000)		Realisatie 2016	Begroting 2017 (primitief)	Begroting 2017 (bijgesteld)	Realisatie 2017
BV011 Publieksdienstverlening	Lasten	-8.863	-5.362	-5.932	-6.003
	Baten	3.676	3.043	6.416	6.704
BV011 Publieksdienstverlening		**-5.188**	**-2.319**	**484**	**700**
PGR01 Publieksdiensten		**-5.188**	**-2.319**	**484**	**700**
BV021 Kunst en cultuur	Lasten	-8.248	-7.593	-7.596	-7.391
	Baten	1.607	1.538	1.539	1.445
BV021 Kunst en cultuur		**-6.641**	**-6.055**	**-6.057**	**-5.946**
BV022 Sport en recreatie	Lasten	-6.821	-7.588	-6.798	-6.499
	Baten	1.167	1.174	778	766
BV022 Sport en recreatie		**-5.654**	**-6.414**	**-6.020**	**-5.732**
BV023 Wijkmanagement	Lasten	-1.038	-820	-766	-637
BV023 Wijkmanagement		**-1.038**	**-820**	**-766**	**-637**
BV024 Jeugd	Lasten	-19.224	-19.323	-19.352	-19.032
	Baten	94	-	-	51
BV024 Jeugd		**-19.130**	**-19.323**	**-19.352**	**-18.981**
BV025 Onderwijs	Lasten	-11.313	-10.397	-9.938	-9.905
	Baten	1.569	1.362	1.378	1.288
BV025 Onderwijs		**-9.744**	**-9.035**	**-8.560**	**-8.617**
BV026 Maatschappelijke ondersteuning	Lasten	-34.831	-35.675	-33.524	-33.745
	Baten	2.441	1.962	1.720	1.963
BV026 Maatschappelijke ondersteuning		**-32.390**	**-33.713**	**-31.804**	**-31.782**
BV027 Werk en inkomen	Lasten	-44.473	-44.766	-45.216	-42.660
	Baten	26.301	26.895	24.034	24.375
BV027 Werk en inkomen		**-18.172**	**-17.871**	**-21.182**	**-18.284**
PGR02 Samenleving		**-92.769**	**-93.231**	**-93.741**	**-89.979**
BV031 Wonen	Lasten	-908	-778	-548	-515
	Baten	511	296	229	348
BV031 Wonen		**-396**	**-482**	**-320**	**-167**
PGR03 Wonen		**-396**	**-482**	**-320**	**-167**
BV041 Milieu	Lasten	-14.263	-11.638	-10.519	-10.548
	Baten	14.395	13.370	12.138	12.211
BV041 Milieu		**132**	**1.732**	**1.620**	**1.663**

Programma/beleidsveld (x € 1.000)		Realisatie 2016	Begroting 2017 (primitief)	Begroting 2017 (bijgesteld)	Realisatie 2017
PGR04 Milieu		**132**	**1.732**	**1.620**	**1.663**
BV051 Bereikbaarheid	Lasten	-4.328	-2.420	-3.040	-3.219
	Baten	3.010	2.264	2.526	2.985
BV051 Bereikbaarheid		**-1.318**	**-156**	**-514**	**-235**
PGR05 Bereikbaarheid		**-1.318**	**-156**	**-514**	**-235**
BV061 Beheer openbare ruimte	Lasten	-25.990	-23.049	-21.841	-21.400
	Baten	10.367	9.931	8.028	7.684
BV061 Beheer openbare ruimte		**-15.623**	**-13.118**	**-13.814**	**-13.716**
PGR06 Beheer openbare ruimte		**-15.623**	**-13.118**	**-13.814**	**-13.716**
BV071 Ruimtelijke ordening	Lasten	-25.843	-19.532	-35.792	-24.689
	Baten	24.345	17.907	32.382	21.176
BV071 Ruimtelijke ordening		**-1.498**	**-1.625**	**-3.410**	**-3.512**
PGR07 Ruimtelijke ordening		**-1.498**	**-1.625**	**-3.410**	**-3.512**
BV081 Veiligheid	Lasten	-7.641	-7.111	-7.058	-7.031
	Baten	179	156	22	31
BV081 Veiligheid		**-7.462**	**-6.955**	**-7.036**	**-6.999**
PGR08 Veiligheid		**-7.462**	**-6.955**	**-7.036**	**-6.999**
BV091 Economie	Lasten	-1.641	-864	-1.433	-1.485
	Baten	914	586	732	633
BV091 Economie		**-727**	**-278**	**-702**	**-851**
PGR09 Economie		**-727**	**-278**	**-702**	**-851**
BV101 Bestuur & concern	Lasten	-14.864	-8.982	-8.314	-8.392
	Baten	4.810	4.643	4.746	4.868
BV101 Bestuur & concern		**-10.054**	**-4.339**	**-3.568**	**-3.524**
PGR10 Bestuur & concern		**-10.054**	**-4.339**	**-3.568**	**-3.524**
Totaal programma's		**-134.904**	**-120.770**	**-121.000**	**-116.621**

3 Overzicht baten en lasten per taakveld/ programma

	Bedragen x € 1.000	Begroting bijgesteld 2017			Realisatie2017		
Taakveld	**Omschrijving taakveld**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
0.2	Burgerzaken	-3.686	1.779	-1.907	-3.703	1.968	-1.735
0.61	OZB woningen	-404	92	-313	-362	30	-332
0.62	OZB niet-woningen	-190	50	-140	-155	16	-139
0.64	Belastingen overig	-43	9	-34	-62	78	17
1.2	Openbare orde en veiligheid	-216	4	-212	-224	-1	-225
8.3	Wonen en bouwen	-1.394	4.483	3.090	-1.497	4.613	3.115
Totaal PGR01	**Publieksdiensten**	**-5.932**	**6.416**	**484**	**-6.003**	**6.704**	**700**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer						
3.1	Economische ontwikkeling	-4		-4	-20		-20
4.1	Openbaar basisonderwijs	-451		-451	-618		-618
4.2	Onderwijshuisvesting	-5.322	501	-4.821	-5.424	526	-4.898
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-3.969	877	-3.092	-3.654	746	-2.908
5.1	Sportbeleid en activering	-3.710		-3.710	-3.689		-3.689
5.2	Sportaccommodaties	-2.178	778	-1.399	-2.056	766	-1.290
5.3	Cultuurpresentatie, productie en partic.	-5.365	1.509	-3.856	-5.239	1.415	-3.823
5.4	Musea	-129		-129	-137		-137
5.5	Cultureel erfgoed	-165		-165	-93		-93
5.6	Media	-1.937	30	-1.907	-1.922	30	-1.893
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.009	1	-1.008	-885	2	-884
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-8.618		-8.618	-8.640	99	-8.541
6.2	Wijkteams	-2.915		-2.915	-2.969		-2.969
6.3	Inkomensregelingen	-31.546	23.505	-8.040	-30.743	23.731	-7.013
6.4	Begeleide participatie	-11.228		-11.228	-10.089	62	-10.026
6.5	Arbeidsparticipatie	-4.951	489	-4.462	-4.076	499	-3.577
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-7.560	79	-7.481	-8.040	205	-7.835
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-4.332	1.290	-3.042	-4.963	1.442	-3.520
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-11.535		-11.535	-10.954		-10.954
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-8.419	391	-8.028	-7.707	350	-7.357
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-5.019		-5.019	-5.277	15	-5.261
7.1	Volksgezondheid	-2.830		-2.830	-2.671		-2.671
Totaal PGR02	**Samenleving**	**-123.190**	**29.450**	**-93.741**	**-119.868**	**29.888**	**-89.979**
8.3	Wonen en bouwen	-548	229	-320	-515	348	-167
Totaal PGR03	**Wonen**	**-548**	**229**	**-320**	**-515**	**348**	**-167**
6.3	Inkomensregelingen						
7.3	Afval	-9.648	12.131	2.483	-9.717	12.200	2.483
7.4	Milieubeheer	-871	8	-864	-831	11	-820
Totaal PGR04	**Milieu**	**-10.519**	**12.138**	**1.620**	**-10.548**	**12.211**	**1.663**
0.63	Parkeerbelasting	-512	2.267	1.754	-554	2.382	1.828
2.1	Verkeer en vervoer	-1.444	260	-1.184	-1.814	602	-1.212
2.2	Parkeren	-703		-703	-779	1	-778
2.5	Openbaar vervoer	-381		-381	-72		-72
Totaal PGR05	**Bereikbaarheid**	**-3.040**	**2.526**	**-514**	**-3.219**	**2.985**	**-235**
1.2	Openbare orde en veiligheid	-248		-248	-297	5	-292
2.1	Verkeer en vervoer	-10.433	458	-9.975	-9.704	253	-9.451
3.4	Economische promotie	-8		-8	-11		-11
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-4.900	164	-4.736	-5.369	91	-5.279

	Bedragen x € 1.000	Begroting bijgesteld 2017			Realisatie2017		
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-213		-213	-169	2	-167
6.3	Inkomensregelingen						
7.2	Riolering	-5.416	6.853	1.437	-5.185	6.776	1.591
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-624	553	-71	-666	557	-109
Totaal PGR06	**Beheer openbare ruimte**	**-21.841**	**8.028**	**-13.814**	**-21.400**	**7.684**	**-13.716**
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-2.937	2.593	-344	-3.076	2.626	-450
1.2	Openbare orde en veiligheid	-6	12	6	-4	11	7
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-8.242	8.211	-31	-3.018	2.939	-79
5.3	Cultuurpresentatie, productie en partic.	-67	127	60	-59	121	63
5.4	Musea	-197	-1	-198	-187	-1	-189
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie				-50	4	-46
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-822	609	-213	-857	581	-276
8.1	Ruimtelijke ordening	-337		-337	-281		-281
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-21.161	20.807	-354	-15.095	14.250	-846
8.3	Wonen en bouwen	-2.023	25	-1.998	-2.061	646	-1.415
Totaal PGR07	**Ruimtelijke ordening**	**-35.792**	**32.382**	**-3.410**	**-24.689**	**21.176**	**-3.512**
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-5.926	2	-5.924	-5.941		-5.941
1.2	Openbare orde en veiligheid	-1.125	20	-1.105	-1.079	31	-1.048
2.1	Verkeer en vervoer	-7		-7	-10		-10
Totaal PGR08	**Veiligheid**	**-7.058**	**22**	**-7.036**	**-7.031**	**31**	**-6.999**
3.1	Economische ontwikkeling	-450	201	-249	-722	227	-495
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-121	5	-116	-121	7	-113
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-486	335	-151	-242	208	-34
3.4	Economische promotie	-258	184	-74	-275	181	-94
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-119	7	-112	-125	10	-115
Totaal PGR09	**Economie**	**-1.433**	**732**	**-702**	**-1.485**	**633**	**-851**
0.1	Bestuur	-8.314	4.746	-3.568	-8.392	4.868	-3.524
0.2	Burgerzaken						
Totaal PGR10	**Bestuur & Concern**	**-8.314**	**4.746**	**-3.568**	**-8.392**	**4.868**	**-3.524**
0.5	Treasury	-1.449	4.407	2.958	-1.424	4.465	3.041
0.61	OZB woningen	-24	8.002	7.978	-54	8.004	7.950
0.62	OZB niet-woningen	-13	4.283	4.269	-29	4.288	4.259
0.64	Belastingen overig		761	761	-4	754	750
0.7	Algemene uitk. En ov. Uitk. Gf	-12	121.056	121.044	-107	121.103	120.997
0.8	Overige baten en lasten	-550		-550	-529		-529
3.4	Economische promotie		50	50		40	40
Totaal PGR11	**Algemene dekkingsmiddelen**	**-2.048**	**138.558**	**136.509**	**-2.146**	**138.653**	**136.507**
0.4	Overhead	-19.723	143	-19.580	-21.099	1.129	-19.970
Totaal PGR12	**Overhead**	**-19.723**	**143**	**-19.580**	**-21.376**	**1.405**	**-19.970**
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)						
Totaal PGR13	**Vennootschapsbelasting**						
0.8	Overige baten en lasten	-50		-50			
Totaal PGR14	**Onvoorzien**	**-50**		**-50**			
0.10	Mutaties reserves	-81	4.202	4.121	-588	2.808	2.219
Totaal PGR15	**Resultaat bestemming**	**-81**	**4.202**	**4.121**	**-588**	**2.808**	**2.219**
Totaal		**-239.571**	**239.571**		**-227.260**	**229.395**	**2.135**

OCW	**D9**	**Onderwijsachterst 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterst 2011-2017 Gemeenten**	**Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)**	**Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)**	**Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)**	**Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinforr**		
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*		
			Indicatornummer: D9 / 01	*Indicatornummer: D9 / 02*	*Indicatornummer: D9 / 03*	*Indicatornummer: D9 / 04*		
			€ 345.113	€ 42.954	€ 19.050	€ 30.836		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinforma voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstander	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinforma voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten in (jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstander		
				Bedrag		**Bedrag**		
			Aard controle n.v.t	*Aard controle R*	*Aard controle n.v.t*	*Aard controle R*		
			Indicatornummer: D9 / 05	*Indicatornummer: D9 / 06*	*Indicatornummer: D9 / 07*	*Indicatornummer: D9 / 08*		
SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2017 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.**	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*	*Aard controle R*
			Indicatornummer: G2 / 01	*Indicatornummer: G2 / 02*	*Indicatornummer: G2 / 03*	*Indicatornummer: G2 / 04*	*Indicatornummer: G2 / 05*	*Indicatornummer: G2 / 06*
			€ 21.855.191	€ 700.560	€ 1.417.553	€ 16.393	€ 205.208	€ 965
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee

5 Overzicht reserves

Naam reserve	Boekwaarde per 31 december 2016	Resultaat uit jaarrekening 2016	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde per 31 december 2017
A: ALGEMENE RESERVE					
Algemene Dekkingsmiddelen					
Resultaat jaarrekening	7.234.455	-7.234.455			-
Algemene reserve	15.502.133	4.859.455	269.000	344.795	20.285.793
	22.736.588	**-2.375.000**	**269.000**	**344.795**	**20.285.793**
B: EGALISATIERESERVES					
Programma 6: Beheer openbare ruimte					
Reserve begraafrechten	1.438.871		118.617	170.999	1.386.489
	1.438.871	**-**	**118.617**	**170.999**	**1.386.489**
Programma 10: Bestuur en Concern					
Reserve afkoop geldleningen	377.399			268.637	108.762
	377.399	**-**	**-**	**268.637**	**108.762**
Totaal Egalisatiereserves	**1.816.270**	**-**	**118.617**	**439.636**	**1.495.251**
C: BESTEMMINGSRESERVES.					
Programma 2: Samenleving					
Reserve sanering asbest	723.041			6.824	716.217
Reserve af te stoten panden onderwijshuisvesting	338.365				338.365
Reserve gemeentelijke middelen participatie	712.230				712.230
Reserve transformatie 3D's	3.243.251	1.375.000			4.618.251
Reserve risico's 3D	750.000				750.000
Reserve herstructureringskosten WSW	1.204.336			966.852	237.484
	6.971.223	**1.375.000**	**-**	**973.676**	**7.372.547**
Programma 3: Wonen					
Woonvisie	773.684		106.224		879.908
	773.684	**-**	**106.224**	**-**	**879.908**
Programma 7: Ruimtelijke ordening					
Reserve gronden	1.461.534	1.000.000	94.548	1.049.712	1.506.370
	1.461.534	**1.000.000**	**94.548**	**1.049.712**	**1.506.370**
Totaal bestemmingsreserves	**9.206.440**	**2.375.000**	**200.772**	**2.023.388**	**9.758.824**
Totaal RESERVES	**33.759.298**	**-**	**588.389**	**2.807.819**	**31.539.868**

Het bovenstaande overzicht betreft de stand in 2017 voor bestemming van het rekeningresultaat 2017. Dit resultaat bedraagt € 2.135.261. De toevoeging aan bestemmingsreserves en de algemene reserve maakt onderdeel van het besluit tot vaststelling van de rekening 2017.

Toelichting Reserves

ALGEMEEN

Ter toelichting op het totaaloverzicht geven we per reserve aan: het doel waarvoor deze is ingesteld, de wijze van voeding en waaraan we de reserve besteden. De specifieke mutaties in 2017 zijn toegelicht in het onderdeel 'wat heeft het gekost' per programma.

ALGEMENE RESERVE

Doel en voeding: doel van de algemene reserve is het opvangen van risico's in algemene zin en risico's waarvoor geen bestemmingsreserve of voorziening is gevormd. Het voor- en/of nadelig resultaat van de programmarekening verrekenen we met de algemene reserve. Voor deze reserve is geen specifieke bestemming, anders dan dat een deel van de algemene reserve is aangemerkt als weerstandsvermogen. Als de reserve een omvang heeft die groter is dan het benodigde weerstandsvermogen en groter dan € 15 miljoen kunnen we het verschil bestemmen voor incidentele bestedingen. In de paragraaf weerstandsvermogen is aangegeven dat de actuele inschatting van het benodigde weerstandsvermogen ruim € 17,3 miljoen is.

De algemene reserve bedraagt ultimo 2017 € 20.285.793. Dit is exclusief het rekeningresultaat 2017.

EGALISATIERESERVES

Deze reserves gebruiken we om schommelingen in de tijd en in de uitvoering voor specifieke onderdelen te egaliseren. Egalisatiereserves worden expliciet door de raad ingesteld en de onttrekkingen en dotaties worden vanuit de resultaten voorgesteld. De egalisatiereserves zijn ingesteld om een overschot op een bepaalde heffing te voorkomen als uitgaven en investeringen vertraging oplopen. De egalisatiereserves zijn niet aan een termijn gekoppeld.

Programma 6 Beheer openbare ruimte

Egalisatiereserve begraafrechten

Doel en voeding: doel van deze reserve is om de inkomsten te egaliseren uit de grafrechten. Jaarlijks valt ongeveer 1/10 deel vrij uit de inkomsten van de grafrechten. De egalisatiereserve is bij de programmarekening 2009 ingesteld. Als voeding voor de reserve gebruiken we de meerjarig afgekochte grafhuur. De onttrekking aan de reserve dient voor de bekostiging van het onderhoud aan de begraafplaats. De reserve bevat ultimo 2017 ruim € 1.386.489. Deze middelen zetten we van 2018 tot en met 2027 in ter dekking van onderhoudswerkzaamheden.

Algemene dekkingsmiddelen

Egalisatiereserve afkoop geldleningen

Doel en voeding: doel van deze reserve is het opvangen van het ontstane jaarlijkse nadeel op de renteverschillen. Dit nadeel is ontstaan door het sneller aflossen van de leningen door Wherestad. De voeding is de ontvangen boeterente
van Wherestad en is beschikbaar gesteld in de derde bestuursrapportage in 2010 (besluitnummer 10-115). Het jaarlijkse voordeel dat we nu missen, vangen we op door jaarlijks een bedrag te onttrekken aan deze reserve en als bate op te nemen in algemene dekkingsmiddelen, onderdeel eigen financieringsmiddelen. De reserve bevat ultimo 2017 € 108.762.
Dit zal eind 2018 volledig zijn besteed en deze reserve wordt dan opgeheven.

BESTEMMINGSRESERVES

Voor bestemmingsreserves geldt dat we deze instellen voor één specifiek doel binnen een vastgestelde termijn.

Programma 2 Samenleving

Reserve af te stoten panden onderwijshuisvesting

Het doel van deze reserve is dat wanneer de boekwaarde op de her te ontwikkelen locaties niet terugverdient kan worden, wordt deze reserve hiervoor aangewend. De reserve bedraagt ultimo 2017 € 338.365.

Reserve sanering asbest

Doel en voeding: Doel van deze reserve is het (gedeeltelijk) afdekken van de kosten die gepaard gaan bij verwijderen van asbest uit de gemeentelijke onderwijsgebouwen. Ultimo 2017 resteert nog € 716.217 in de reserve. De reserve wordt in 2018 opgeheven en wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Dit betekent dat alle toekomstige asbestsaneringen rechtstreeks ten laste worden gebracht van de algemene reserve. De toekomstige risico's maken onderdeel uit van het weerstandsvermogen.

Reserve gemeentelijke middelen participatie
Doel en voeding: Doel van deze reserve is het gefaseerd kunnen aanpassen van geplande uitgaven als gevolg van de grote daling van de rijksbijdrage participatie vanaf 2010. Hiermee voorkomen we dat het programma voor participatie direct moesten aanpassen of deels stoppen. De reserve is ingesteld in de derde bestuursrapportage 2009 (besluitnummer 09-135). Ultimo 2017 bevat de reserve € 712.230.

Reserve herstructurering WSW
Doel en voeding: Doel van deze reserve is het afdekken van kosten voor herstructurering van het Werkvoorzieningschap Waterland. In 2013 is voor dit doel € 1.639.226 in de reserve gestort. De reserve heeft een looptijd tot en met 2019. Ultimo 2017 bevat de reserve € 237.484. De middelen zijn nodig voor de WSW problematiek.

Reserve risico's 3D
Doel en voeding: De reserve is bedoeld om potentiele risico's binnen de 3 decentralisaties op te vangen. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2015 (besluitnummer 1325339) is besloten deze bestemmingsreserve in te stellen. De reserve is via resultaatbestemming 2015 met € 750.000 gevoed met de onderbesteding op de door de rijk overgedragen middelen voor de uitvoering van de nieuwe taken. Ultimo 2017 bedraagt de reserve € 750.000.

Reserve Transformatie 3D
Doel en voeding: De reserve is bedoeld voor extra ondersteuning en inzet voor de transitie en transformatie in het sociale domein. Bij de bestemming van het rekeningresultaat 2015 (besluitnummer 1325539) is besloten deze nieuwe bestemmingsreserve in te stellen. De reserve wordt gevoed met de onderbesteding op de door de rijk overgedragen middelen voor de uitvoering van de nieuwe taken. Aan deze reserve is € 3,2 miljoen gedoteerd via resultaatbestemming 2015. De stand van de reserve is ultimo 2017 € 4,6 miljoen. Voorstel is om bij de bestemming van het resultaat 2017 € 339.350 vanuit resultaat Jeugd (positief € 370.871) en WMO-nieuw (nadelig -€ 31.521) aan deze reserve toe te voegen. Indien de raad hier positief over besluit is de stand van de reserve ultimo 2017 ruim € 4,9 miljoen.

Programma 3 Wonen

Reserve Woonvisie
Doel en voeding: De reserve Woonvisie is bedoeld voor investeringen in de volkshuisvesting en is gekoppeld aan het gelijknamige beleidsplan dat de raad in 2012 vaststelde. De reserve is gevoed met het eindsaldo van de oude reserve Volkshuisvesting per 31 december 2012, de opbrengsten van anti-speculatiebedingen, provinciale ISV-gelden en een bijdrage uit de algemene reserve. De reserve hebben we ingesteld voor 2012-2015. De inzet van de reserve vormt onderdeel van de visievorming voor het wonen in 2017. Ultimo 2017 bevat de reserve € 879.908. De reserve is eind
2020 volledig uitgeput.

Programma 7 Ruimtelijke Ordening

Reserve gronden

De bestemmingsreserve gronden is ingesteld voor de risico's van de grondexploitaties. Deze reserve zetten we daarnaast in voor potentiële nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De reserve dekt met name de plankosten en onderzoeken van
de NIEGG's af als we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen bij verkoop van de betreffende locaties. Per 2017 is in deze reserve € 1.506.370 beschikbaar voor deze doeleinden.

6 Beleidsindicatoren

Programma/Indicator	Eenheid	Periode	Purmerend	Beschrijving
Programma 2. Samenleving				
Bijstandsuitkeringen	aantal per 1.000 inwoners 18jr en ouder	eerste halfjaar 2017	35,5	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.
Lopende re-integratievoorzieningen	per 1.000 inwoners 15-65jr	eerste halfjaar 2017	20,5	Het aantal lopende reintegratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inwoners	eerste halfjaar 2017	66	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 137 deelnemende gemeenten.
% kinderen in uitkeringsgezin	%	2015	5,78	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
% jeugdwerkloosheid	%	2015	1,19	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2016	2	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
Absoluut verzuim per 1.000 inwoners 5-18 jr.	aantal	2016	0,43	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.
Relatief verzuim per 1.000 inwoners 5-18 jr.	aantal	2016	52,36	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar.
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	eerste halfjaar 2017	6,6	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdbescherming	%	eerste halfjaar 2017	0,8	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering	%	eerste halfjaar 2017	0,2	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
Niet-sporters	%	2016	52,9	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.
Banen	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 tot en met 64 jaar	2017	508,5	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Netto arbeidsparticipatie	%	2016	67,6	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
Programma 4. Milieu				
Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2016	220	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Hernieuwbare elektriciteit	%	2016	-	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Programma/Indicator	Eenheid	Periode	Purmerend	Beschrijving
Programma 5. Bereikbaarheid				
Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met een motorvoertuig	%	2015	5	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met een fietser	%	2015	6	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
Programma 8. Veiligheid				
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	gegevens niet beschikbaar	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	4,2	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	gegevens niet beschikbaar	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017	5,3	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
Jongeren met delict voor de rechter	%	2015	1,79	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen
Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 inwoners 12-17 jr.	2016	220	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
Hardekern jongeren	per 10.000 inwoners 12-24 jr.	2014	0,7	Het aantal hardekern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.
Programma 9. Economie				
Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2017	103,7	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)	index	2013	165	Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt gescoord.
Functiemenging	%	2017	42,9	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Algemene dekkingsmiddelen				
Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2017	719	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuis-houden betaalt aan woonlasten.
Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2017	719	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoons-huishouden betaalt aan woonlasten.
WOZ-waarde woningen	1.000 euro	2017	191	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Programma/Indicator	Eenheid	Periode	Purmerend	Beschrijving
Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2015	5,5	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.
Demografische druk	%	2017	67,6	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

7 Overzicht kredieten

Overzicht afgesloten kredieten

Omschrijving object, beleidsveld en programma	Geraamd bedrag	Totaal besteed t/m 2016	Totaal besteed in 2017	Totaal besteed t/m 2017	Over(-) of onderschr (+)
Vervanging installaties horeca Purmaryn	80.000	33.074	46.926	80.000	-
Vervanging armaturen Purmaryn	52.665	21.165	31.500	52.665	-
Verbouwing Purmaryn 2015	603.000	235.398	367.769	603.167	-167
BV021 Kunst en cultuur	**735.665**	**289.638**	**446.195**	**735.832**	**-167**
Leeghwaterbad	448.796	362.683	50.274	412.956	35.840
De Vaart Wand-,vloert. alg.+kleedruimten	79.910	-	73.079	73.079	6.831
Vervanging vloertegels De Karekiet	40.145	40.145	-15.786	24.359	15.786
Gymlok. Tarwestraat sportvloer vervangen	41.197	-	19.026	19.026	22.171
Renovatie voetbalveld 3 FC Purmerend	65.513	65.513	-65.513	-	65.513
Renovatie voetbalveld 4 FC Purmerend	49.111	49.111	-49.111	-	49.111
Sportcomp. Westerweg 41 renovatie C-veld	66.823	-	42.583	42.583	24.240
BV022 Sport en recreatie	**791.495**	**517.452**	**54.552**	**572.003**	**219.492**
Loirestraat 7, Weidevogels 1e inr	50.929	-	50.929	50.929	-
Koggenland 100, Altra College 1e inr	43.868	-	43.718	43.718	150
BV025 Onderwijs	**94.797**	**-**	**94.646**	**94.646**	**151**
WMO Hulpmiddelen 2017	1.100.000	-	915.813	915.813	184.187
BV026 Maatschappelijke ondersteuning	**1.100.000**	**-**	**915.813**	**915.813**	**184.187**
PGR02 Samenleving	**2.721.957**	**807.089**	**1.511.206**	**2.318.295**	**403.662**
Verkeerscirculatie binnenstad	759.000	791.343	-25.121	766.222	-7.222
BV051 Bereikbaarheid	**759.000**	**791.343**	**-25.121**	**766.222**	**-7.222**
PGR05 Bereikbaarheid	**759.000**	**791.343**	**-25.121**	**766.222**	**-7.222**
Verv. Houten in composietbruggen 2017	343.000	-	328.561	328.561	14.439
beschoeiingen 2015 (rest 2014)	57.542	49.288	-	49.288	8.254
Verv. Lichtmasten Hoornselaan	90.000	-	105.000	105.000	-15.000
Lichtkoepel/Beglazing aula begraafplaats	-	27.287	-	27.287	-27.287
Vervanging riolering/Stedelijk Waterplan	3.387.754	921.005	284.249	1.205.254	2.182.500
BV061 Beheer openbare ruimte	**3.878.296**	**997.579**	**717.810**	**1.715.390**	**2.162.906**
PGR06 Beheer openbare ruimte	**3.878.296**	**997.579**	**717.810**	**1.715.390**	**2.162.906**
Westerweg 15 nabij (grond)	78.750	-	80.619	80.619	-1.869
Lift, Kaasmarkt 20	55.287	-	-	-	55.287
BV071 Ruimtelijke ordening	**134.037**	**-**	**80.619**	**80.619**	**53.418**
PGR07 Ruimtelijke ordening	**134.037**	**-**	**80.619**	**80.619**	**53.418**
Uitbreiding cameratoezicht binnenstad	79.000	-	84.223	84.223	-5.223
Vervanging handcomputers VTH	45.000	-	41.860	41.860	3.140
BV081 Veiligheid	**124.000**	**-**	**126.083**	**126.083**	**-2.083**
PGR08 Veiligheid	**124.000**	**-**	**126.083**	**126.083**	**-2.083**
Basis en kernregistraties 2017	200.000	-	202.574	202.574	-2.574
Overige onderzoeken en projecten 2017	250.000	-	237.320	237.320	12.680
HBW Bekabeling	598.314	607.314	-	607.314	-9.000
Bedrijfsvoering/ICT	**1.048.314**	**607.314**	**439.894**	**1.047.208**	**1.106**
Digitaliseren 2017	369.640	-	379.919	379.919	-10.279

Omschrijving object, beleidsveld en programma	Geraamd bedrag	Totaal besteed t/m 2016	Totaal besteed in 2017	Totaal besteed t/m 2017	Over(-) of onderschr (+)
Raadzaal	832.436	-	760.482	760.482	71.954
Huisvesting (HNW)	6.282.400	5.477.555	778.208	6.255.763	26.637
Bedrijfsvoering/Huisvesting en facilitair	**7.484.476**	**5.477.555**	**1.918.609**	**7.396.164**	**88.312**
BV121 Overhead	**8.532.790**	**6.084.869**	**2.358.503**	**8.443.372**	**89.418**
PGR12 Overhead	**8.532.790**	**6.084.869**	**2.358.503**	**8.443.372**	**89.418**
Tractie	**294.781**	**9.086**	**200.148**	**209.234**	**85.547**
Eindtotaal	**16.444.861**	**8.689.966**	**4.969.249**	**13.659.215**	**2.785.646**

Overzicht niet afgesloten kredieten

Omschrijving object, beleidsveld en programma	Geraamd bedrag	Totaal besteed t/m 2016	Totaal besteed in 2017	Totaal besteed t/m 2017	Over(-) of onderschr (+)
Toneel stoffering grote zaal	32.000	-	27.000	27.000	5.000
Kerkstraat 18 (Purmaryn)	605.000	-	3.465	3.465	601.535
BV021 Kunst en cultuur	**637.000**	**-**	**30.465**	**30.465**	**606.535**
Outdoor sport&recreatie voor jeugd 2017	95.000	-	136.205	136.205	-41.205
Vervanging speelvoorzieningen 2017	606.000	-	327.673	327.673	278.327
Verv.vloer hal horeca LWB	82.520	82.699	-	82.700	-180
Verv.aut.dosering zwemwaterzuiv. LWB	43.030	43.124	-	43.124	-94
Verv.verlichtingsarmaturen LWB	105.207	105.436	12.677	118.113	-12.906
Aanpassing dak-/gevel LWB	5.565.200	2.415	145.607	148.022	5.417.178
Vervanging gevelbeplating wanden zwembad	39.661	39.661	-39.661	-	39.661
LWB zwemwater behandeling filterzand	32.485	-	32.485	32.485	-
Leeghwaterbad voegwerk diverse ruimten	39.041	-	39.041	39.041	-
Leeghwaterbad wedstrijdbad aantikplaten	23.346	-	23.346	23.346	-
Leeghwaterbad tribune wedstrijdbad	138.000	-	69.000	69.000	69.000
Arbo aanpassingen Leeghwaterbad	-	-	100.000	100.000	-100.000
Vervanging luchtbehandeling De Vaart	129.170	129.451	-129.170	281	128.889
Gebouw multifunctioneel sporthal	10.518.617	3.929.525	5.970.337	9.899.862	618.755
Installaties multifunctioneel sporthal	4.301.475	147.305	4.154.142	4.301.447	28
Inrichting multifunctioneel sporthal	419.264	64.443	354.814	419.257	7
Losse inrichting MFSA	250.000	-	114.361	114.361	135.639
Sportzaal De Karekiet boeiboorden	38.782	38.782	-	38.782	-
Sportzaal De Karekiet, verv. buitenkoz.	84.151	84.151	-	84.151	-
Facelift sportvloer sportzaal Karekiet	75.348	75.348	-	75.348	-
Verv. Renovatie gymzaal de Gors	176.619	18.111	74.286	92.397	84.222
Ren.voetbalveld Savannestr.veld 3 topl.	65.513	65.313	-65.313	-	65.513
Velden en terreininr. Rugby	1.183.429	939.268	4.468	943.737	239.692
Clubgebouw rugby	983.033	34.192	20.481	54.674	928.359
4 kleedkamers FC Purmerend	245.000	245.000	-	245.000	-
Sportcomplex de Munnik verharding	25.893	-	25.893	25.893	-
De Munnik Verlichting jeugdveld	65.000	-	65.000	65.000	-
De Munnik jeugdveld hockey kunstgras	135.000	-	135.000	135.000	-
VPV Purmersteijn, 6 was- en kleedlokalen	368.000	-	368.000	368.000	-
BV022 Sport en recreatie	**25.833.784**	**6.044.226**	**11.938.672**	**17.982.898**	**7.850.886**
Elektrische installatie Spinnekop 1	91.131	3.608	-	3.608	87.523

Omschrijving object, beleidsveld en programma	Geraamd bedrag	Totaal besteed t/m 2016	Totaal besteed in 2017	Totaal besteed t/m 2017	Over(-) of onderschr (+)
BV025 Onderwijs	**91.131**	**3.608**	**-**	**3.608**	**87.523**
Innovatieve woonvorm Zeevangsstraat 2	764.500	-	701.721	701.721	62.779
Inn.woonvorm Zeevangsstr.2 gebruiksklaar	122.085	-	79.212	79.212	42.873
BV026 Maatschappelijke ondersteuning	**886.585**	**-**	**780.933**	**780.933**	**105.652**
PGR02 Samenleving	**27.448.500**	**6.047.833**	**12.750.071**	**18.797.904**	**8.650.596**
Oc's Kop West betonnen putten +plaatsing	78.000	-	-	-	78.000
Oc's Kop West binnenbakken	104.000	-	-	-	104.000
Oc's Kop West toegangssysteem	26.000	-	-	-	26.000
BV041 Milieu	**208.000**	**-**	**-**	**-**	**208.000**
PGR04 Milieu	**208.000**	**-**	**-**	**-**	**208.000**
Parkeerpl(20st)incl.verbreden rijbaan	62.000	-	-	-	62.000
Vloeren, Claxonate 2016	75.595	-	-	-	75.595
Verv.electr.install/verlicht, Claxonate	-	-	31.488	31.488	-31.488
VRI Azielaan/Gangeslaan	97.587	12.095	3.604	15.699	81.888
VRI Gorslaan/Linnaeusstraat	134.245	-	-	-	134.245
VRI Purmerweg/Westerweg	64.395	-	261	261	64.134
VAT-kstn ivm aanb. 6 VRI s (17-20)	50.000	-	-	-	50.000
Stadsafsl(Koe-,Plant-Kolk,Kalver,Zuider)	211.460	30.477	30.477	60.954	150.506
Schoolroute-oversteek IJsendijkstraat	35.000	-	1.118	1.118	33.882
BV051 Bereikbaarheid	**730.282**	**42.572**	**66.947**	**109.519**	**620.763**
PGR05 Bereikbaarheid	**730.282**	**42.572**	**66.947**	**109.519**	**620.763**
Vervanging Hoornse brug	4.015.493	643.106	484.911	1.128.017	2.887.476
Groot onderhoud bruggen 2017	1.168.032	-	92.232	92.232	1.075.800
Kiss&ride en parkeerpl van den Uyllaan 3	206.400	67.650	-	67.650	138.750
Uitvoeringsprogramma 2017 Asfalt	1.413.000	-	432.799	432.799	980.201
Uitvoeringsprogramma 2017 Elementen	375.000	-	3.106	3.106	371.894
Fietspaden	1.000.000	-	41.181	41.181	958.819
Lozingsputten t.b.v. poepzuiger	150.000	-	-	-	150.000
Verbreed GRP (GRP+) 2016	3.111.159	1.776.620	938.335	2.714.956	396.203
Verv.Rioolgem.(Walakker-Nieuwstr-Uylln)	530.000	-	-	-	530.000
BV061 Beheer openbare ruimte	**11.969.084**	**2.487.377**	**1.992.564**	**4.479.941**	**7.489.143**
PGR06 Beheer openbare ruimte	**11.969.084**	**2.487.377**	**1.992.564**	**4.479.941**	**7.489.143**
Binnenklimaat Kaasmarkt 20	74.500	-	16.212	16.212	58.288
Carrillonklokjes, Kaasmarkt 20	27.000	-	29.557	29.557	-2.557
BV071 Ruimtelijke ordening	**101.500**	**-**	**45.769**	**45.769**	**55.731**
PGR07 Ruimtelijke ordening	**101.500**	**-**	**45.769**	**45.769**	**55.731**
Van IJsendijkstraat 186, dakbedekking	37.000	-	-	-	37.000
Ruimtelijk/Huisvesting	**37.000**	**-**	**-**	**-**	**37.000**
Tractie	**1.146.253**	**-**	**-**	**-**	**1.146.253**
Eindtotaal	**41.640.619**	**8.577.781**	**14.855.351**	**23.433.132**	**18.207.487**

8 WNT-verantwoording 2017

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Gemeente Purmerend. Het voor Gemeente Purmerend toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 € 181.000; het Algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	G. Blom	J.F. Kamminga	R.J.C. van der Laan
Functiegegevens	**Gemeente secretaris**	**Griffier**	**Griffier**
Aanvang en einde functievervulling in 2017	15/09 – 31/12*	01/01 – 17/12	01/08 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1	0,89	1
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	35.251	88.028	30.171
Beloningen betaalbaar op termijn	4.996	13.376	4.482
Subtotaal	**40.247**	**101.404**	**34.653**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	53.556	154.470	75.871
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	**40.247**	**101.404**	**34.653**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2016			
Aanvang en einde functievervulling in 2016	N.v.t.	01/01 – 31/12	N.v.t.
Deeltijdfactor 2016 in fte	N.v.t.	0,89	N.v.t.
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	N.v.t.	86.503	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t.	11.814	N.v.t.
Totale bezoldiging 2016	**N.v.t.**	**98.317**	**N.v.t.**

* De Functie Gemeentesecretaris / Algemeen Directeur is gedurende de periode 1 april tot 15 september 2017 vacant geweest.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	J.C.M. Cox
Functiegegevens	Gemeente secretaris
Kalenderjaar	2017
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 – 31/03
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 176
Maxima op basis van de normbedragen per maand	73.500
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	109.500
Bezoldiging	

bedragen x € 1	J.C.M. Cox
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	30.933
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	51.555
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging, exclusief BTW	51.555
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Bovengenoemde categorie was in 2017 voor Gemeente Purmerend niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2017 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

9 Controleverklaring

10 Verslag Auditcommissie

11 Portefeuilleverdeling

Zie onderstaande link voor portefeuilleverdeling:

College van burgemeester en wethouders

AFKORTINGENLIJST

Afkorting	Betekenis
GR	gemeenschappelijke regeling
HVC	Huisvuilcentrale Alkmaar
ISW	Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Waterland
SVP	Stadsverwarming Purmerend
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WW	Werkloosheidswet